

Iparosok! Kereskedők! Gyáriparosok! — Ma: Jutalékos ügyetek
Ma: A MI IRODALMUNK, „Tündérország“ és teljes heti rádióműsor

40 OLDAL

Ára 2 dinár

Postarésa placena u gotovom

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Alekszandra 7. Telefon 6-70

Noviszád, 1931. évi december hó 20
VASÁRNAP
XII. évfolyam 298. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80
dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes
szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A földművelésügyi minisztérium szigorúan fellép a zsarolók ellen

Beogradból jelenti az Ávala: Tekintettel arra, hogy a földművelésügyi minisztériumnak tudomására jutott, hogy a nagybirtokok agrárreformjáról szóló törvényjavaslat végleges likvidálása után egyes lelkiismeretlen személyek egyébként törvényes alappal bíró ügyetek kieszközöléséért lehetetlen követeléseket támasztanak jóhiszemű birtokosokkal szemben. Miután ezek a meg nem

engedett ügyetek a földművelésügyi minisztérium tekintélyének és az azt megillető tisztelet megrontását eredményezik, a földművelésügyi minisztérium felhívja mindazokat, akiknek bizonyos személyek ilyenmű ajánlatokat tesznek, azonnal jelentsék az esetet a földművelésügyi minisztérium kabinetjénél.

A szovjet titokban támogatja Japán mandzsuriai akcióját

A Japánok terjeszkedése elősegíti a szovjet északmandzsuriai érdekeit

Londonból jelentik: A Daily Telegraph mandzsuriai diplomáciai levelezője azt a felmértékeltő hírt közli, hogy

a szovjet titokban megegyezett Japánal a mandzsuriai akció tekintetében.

A szovjet azt hiszi, hogy ha Japán elfoglalja fél Mandzsuriát, úgy megerősödik az orosz befolyás az északmandzsuriai zónán márcsak azzal is, hogy a területet különválasztja.

A szovjet ezért nem kifogásolja a Japánok mandzsuriai előretörését.

Tokióból jelentik: Hivatalosan is megerősítik azt a hírt, hogy Japán a legközelebb

ultimátumot intéz a kínai kormányhoz és követeli, hogy a kínai csapatok megállapítandó határidőn belül Csin-Csau-ból vonuljanak vissza a Nagy Fal mögé.

Hírszerint Honio tábornok Japán főparancsnok egyidejűleg kijelentette, hogy kénytelen lesz megtámadni a kínai csapatokat, ha Kína nem teljesíti az ultimátum feltételeit.

Varsói és prágai látogatásra készül a román külügyminiszter

A kisanfánt külügyminiszterek legközelebb Montreauxben tanácskoznak

Bukarestből jelentik: Ghica külügyminiszter január 8-án Varsóba utazik, onnan visszatérve január végén Prágába megy. A Cuvantul szerint

a látogatás csupán udvariassági jellegű de Ghica mindenesetre felhasználja majd az alkalmat, hogy látogatása során kimélyítse a szomszéd államok és Románia közötti baráti viszonyt.

A külügyminiszter Prágából nem tér vissza, hanem

Montreauxbe utazik, ahol a kisanfánt külügyminiszterei találkoznak,

hogy leszegezzék álláspontjukat a leszerelési konferenciával kapcsolatban. Innen a román külügyminiszter Genfbe utazik, a konferenciára.

Ghica külügyminiszter varsói útjával kapcsolatosan Jorga miniszterelnök lapja azt írja, hogy Ghica Varsóban meg nem támadási szerződést köt Lengyelországgal és Oroszországgal.

Előadás Noviszádon az általános jog köréből

Dr. Kerényi Dezső noviszádi ügyvéd ma, vasárnap délután a telepi Herbsztféle vendéglőben előadást tart és ez alkalommal az általános jog köréből merített fontos tudnivalókat ismerteti. Az előadás délután négy órakor kezdődik.

A kényszeregyezségi törvénnyel kapcsolatban tegnap tartották meg Noviszádon a gazdasági körök első értekezletét

...
A delegáltak a benyújtott indítványokat alaposan áttanulmányozták és csak azután folytatják az értekezletet

A csődönkívüli kényszeregyezségről szóló törvény rendelkezései általában különleges tanulmányok tárgyául szolgálnak, főleg azonban most, amidőn a kényszeregyezségi eljárás annyira gyakorivá vált, s miután a gazdasági életben igen sokszor egyes lelkiismeretlen fizetésektelen személyek részéről bizonyos visszaélések voltak tapasztalhatók. Épen ezért ennek a kérdésnek a noviszádi kereskedelmi és iparkamara is különös figyelmet szentelt s először írásbeli ankétet írt ki, majd tegnapra értekezletre hívta össze ama noviszádi egyesületek kiküldöttjeit, amelyek nagy érdeklődést szenteltek ennek a kérdésnek.

Ugy az írásbeli ankét alkalmával, mint a tegnapi konferencián, amelyen Miroszavlyevics Koszta a kereskedelmi és iparkamara elnöke elnökölt, több indítványt vetettek fel, amelyek során a konferencián élénk vita fejlődött ki. Ebben a vitában ugy a vajdasági egyesületek kiküldöttjei, mint a noviszádi Hitelezők Védegyletének delegáltjai is résztvettek. A tegnapi első konferencia folyamán még nem hozhattak végleges határozatot és épen ezért a konferenciát csak akkor folytatják, ha az érdekeltek már alaposan áttanulmányozták az indítványokat, amelyeket egyrészt az írásbeli ankét alkalmával, másrészt pedig a tegnapi értekezleten felvetettek.

Velikibecskerekiek figyelmébe!

A Reggeli Ujság e hét elején kezdte meg az 1 dináros hétköznapos számok intenzívebb beszerzését és ez alatt Becskereken több mint százán rendelték meg a Reggeli Ujságot. Felhívjuk a becskerekiek olvasóközönség figyelmét, hogy a közeli hetekben Becskereken is külön kiadóhivatalt létesítünk és gondoskodunk arról, hogy a lapot a kora reggeli órákban előfizetőink lakására kézbesítsük. A Reggeli Ujság előfizetési ára negyedévre csak 80 dinár és negyedéves előfizetőink január elsején teljesen ingyen megkapják a Reggeli Ujság naptárát is, akik pedig karácsonyig előfizetnek, az irodalmi almanahot is. Azok, akiket előfizettségük nem látogatott meg és elő akarnak fizetni a lapra, előfizetésüket a Híradó kiadóhivatalában is (Obilnyeva uca) befizethetik. A lap előfizetési ára egy hónapra csak 28 dinár.

TÖZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 10.12—10.20, Prága 58.55—58.95, Berlin 7.35—7.37, London 190.

Csillagó Buza: Alig tartott. December 54.375, március 55.25, május 56.75, szeptember 55.375. Tengeri: Barátságos. December 35.75, március 39.50, május 41.125, szeptember 42.50. Zab: Tartott. December 24.5, május 26.5, szeptember 25.375. Rozs: Alig tartott. December 40.375, május 45.375, szeptember 45.375.

Reggeli Ujság

42. sz.

naptár-szelvény

Ne vásároljunk, vásároljunk!

A lipesei vásárhivatal érdekes terve

Csak az ideai statisztikai adatok lezárásával fogjuk teljes egészében látni, hogy az 1931. évi világpiac a pusztulás képét mutatja, hogy a forgalom úgy belföldi mint külföldi viszonylatban meg van tizedelve és hogy az összes államok és népek szenvedésének okozója: a valutaingadozás, pénzügyi krízis, munkanélküliség és az életstandard esőkenése. A különböző tervek, amelyek a nyomor enyhítését célozták, mindig ugyanarra a nevezőre vezethetők vissza: a bizalom helyreállítására. Természetesen a döntés a kormányok kezében van és a válasz az aktuális világpolitikától függ. De nemcsak az állam kötelessége, hanem az individuuma és egyes kereskedőké is, hogy a privátgazdaság terén a bizalom helyreállításához hozzájáruljon. Az orvosság igen egyszerű: Nem kell üzleti ténykedéseinkben több bizalmatlanságot és visszatartást tanusítani, mint amennyire ez a viszonyok objektív méltányolása alapján szükséges. Ha árura szükségünk van és azt el is tudjuk helyezni, akkor vegyünk is meg azonnal és ne habozzunk, hogy ezáltal sajátmagunk és mások helyzetét megnehezítsük.

Olcsóság,
kiváló minőség,
kedvező fizetési feltételek

jellemzik a

„STANDARD“-RADIO készüléket

Kapható

ALTERNO-RELAIS cégnél, Novisad

Kralja Aleksandra ulica 14.

Telefon 24-14

Rádiosztály 24-87

Eredeti elgondolás alapján valósította meg a lipesei vásárhivatal a tavaszi kiállításra vonatkozó tervét. A vásár látogatóinak utiköltségét megtéríti, amennyiben a vásárolt áruk értéke legalább az utiköltség százszorosát teszi ki. Természetesen nincsen különbség, hogy a bevásárlás német, vagy külföldi kiállító cégnél történt és az árak sem lesznek nagyobbak, miután a költségeket a vásárhivatal külön alapjából fedezik.

Ez az akció bizonyára a nemzetközi javak kiesésére sem lesz hatástalan, ha a vásár hatalmas méretét szem előtt tartjuk.

Az 1931 lipesei tavaszi vásáron 8964 kiállító vett részt, ezek közül 1228 külföldi, a vásárlók száma 147.500, ezekből pedig 27.486 külföldi volt. A krízis dacára a vásár nagyarányú forgalmat bonyolított le. A krízis nagy üzleti koncentrációt váltott ki, mert a lipesei vásáron a vevő és szállító találkozásának teljes lehetősége meg van adva.

A lipesei tavaszi vásár 1932 március 6-án kezdődik és 12-ig tart; a nagy technikai vásár pedig március 16-án nyer befejezést.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál: Leipziger Messeamt, Leipzig, vagy ennek tiszteletbeli képviselője: Kovács Dézso (Moser és Wertheim cégben) Novisad.

Felhívás a noviszádi katolikus hivekhez!

Közeledik a szeretet ünnepe a szent karácsony, amikor ősrégi szokás szerint a hozzánk tartozókat szeretet adományokkal szoktuk meglepni. Jelen sorainkkal nemes emberbaráti szeretet gyakorlására kérjük fel a katolikus hívőket és hiszük, hogy szavunk nem lesz a pusztába kiáltó szó.

Kevesen tudják katolikus testvéreink közül, hogy mily óriási munkával és anyagi áldozattal jár a szegényügy ellátása, amelyet minden támogatás nélkül mindeztideig hitközségünk végzett. Ez évben december 1-ig 105 ezer dinárt fordítottunk szegényügyre. A sok elaggott, munkaképtelen és önhibájukon kívül munka nélkül levő testvéreink ellátásán kívül, a vagyontalan, igen hiányos öltözékű iskolás gyermekek felruházásáról is gondoskodni kell. A munkaalom hiánya következtében megsokszorozódott azok száma, akik segélyért könyörögnek és bár hitközségünk minden tőle telhető áldozatot meghozott, eddig is a nyomor enyhítésére, mégsem tudja oly mértékben ellátni a segélyre szorulókat úgy, amint azt a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok folytán beállott inséges helyzet megkíváná.

A katolikus társadalomhoz fordulunk

kérő szavunkkal, hogy ki-ki tehetségéhez képest vegyen részt a nyomorgó véreink segélyezésében.

Ha mindazok, akiket a Mindenható jóléttel ajándékozott meg, vagy akinek biztos megélhetést biztosít, csak némi önmegtartózkodást gyakorolnának és az így megtakarított összeget a szegényeket segélyező akció rendelkezésére bocsátanák, úgy azzal igen sok ember társunk nyomorát tudnánk enyhíteni.

Meg vagyunk róla győződve, hogy kérésünk meghallgatásra talál a mi hiveink körében és mindenki jószívvel fog hozzájárulni adományával ahhoz, hogy az éhező és didergő testvéreink arcáról a fájdalom könnyét felszárítsuk.

Az emberbaráti jócselekedet az Ur Jézus előtt különösen kedves, mert maga mondja: „Amit a szegényeknek adtok, nekem adjátok“.

Úgy pénzből, valamint természetben adományokat is hálás köszönettel veszünk. Adományok leadhatók a beltéri plébánia hivatalban, valamint a hitközségi irodában.

A ROM. KAT. HITKÖZSÉG ELNÖKSÉGE.

Az orvoskérdés miatt súlyos válságba jutott a szubotici Merkur betegsegélyző**A zagrebi központtal támadt ellentéttek miatt lemondott a vezetőség és felváltották a delegált ötös bizottságot**

Az utóbbi hetekben igen sok szó esik Szuboticián arról, hogy a kereskedelmi és magánalkalmazottak (Merkur) betegsegélyző pénztára zagrebi igazgatóságának magatartása miatt súlyos válságba jutott a Merkur szuboticiai fiókja. A válságot az idézte elő, hogy a betegsegélyző tagjai számának megnövekedésével szuboticián két orvosi állás betöltése vált volna szükségessé a Merkurnál.

a zagrebi központ csak abban az esetben akar hozzájárulni a második orvosi állás kireálásához, ha dr. Fekete László eddigi főorvos fizetését leszállíthatja.

A Merkur szuboticiai kirendeltsége néhány évvel ezelőtt alakult meg és főorvossá dr. Fekete Lászlót

választották. A Merkurnak megalakulása évében mintegy 120 tagja volt, aránylag rövid idő alatt azonban 440-re szaporodott a betegsegélyző tagjainak száma. Amiért elsősorban dr. Fekete László főorvosra illet az érdem, aki a betegsegélyző tagjaival szemben tanusított lelkiismeretességével és áldozatkészségével az érdekeltek teljes megelégedését érdemelte ki. Dr. Fekete 2000 dinár havi fixfizetést és 500 dinár havi kocsiatalányt kapott a Merkurtól, a tagok számának gyarapodásával azonban annyira felszaporodott a munkája, hogy kénytelen volt elhanyagolni a magánpraxisát, sőt magukhoz a Merkur-tagokhoz sem tudott idejében eljutni. Dr. Fekete László ezért bejelentette, hogy egyedül képtelen

ellátni teendőit és indítványozta, hogy alkalmazzának Szuboticián még egy orvost. A választás dr. Brummer Lászlóra esett, aki gyakran helyettesítette dr. Feketét, szintén a tagok teljes megelégedésére. A szubotici Merkur-tagok ebben az ügyben értekezletet is tartottak, amelyen elhatározták a második orvosi állás betöltését és erről értesítették a zagrebi igazgatóságot, mert az orvos alkalmazásához annak hozzájárulása szükséges. Az értesítésre a Merkur zagrebi központja azzal válaszolt, hogy lényegesen redukálta dr. Fekete László főorvos fizetését, habár maguk a tagok hajlandóak lettek volna bizonyos pótdíjjal hozzájárulni a második orvos fizetéséhez. Miután dr. Fekete redukált fizetése mellett nem találhatta meg számítását, benyújtotta lemondását a Merkurnál éveken át betöltött főorvosi állásáról.

A Merkur tagjai körében nagy elégedetlenséget keltett dr. Fekete László távozása és széleskörű mozgalom indult meg, hogy a Merkur vezetősége teljesítse dr. Fekete követeléseit és bírja rá a főorvost, hogy ismét foglalja el állását. Maga a Merkur szuboticiai vezetősége is dr. Fekete mellett exponálta magát, mire a zagrebi központ azzal válaszolt, hogy felmentette a szuboticiai vezetőséget és helyette egy ötös bizottságot delegált az ügyek intézésére. Az ötös bizottság tagjai dr. Fuhrmann bankigazgató, dr. Pavlovics a Lloyd titkara, Petranovics banktisztviselő, Czabai kereskedő és Lévy volt moziigazgató voltak.

Az ötös bizottság csak rövid ideig működött, mert szintén belátta azt, hogy indokolt a tagoknak úgy az a kívánsága, hogy két orvosok legyen, mint dr. Feketéhez való ragaszkodásuk — ezért felterjesztést tett a zagrebi központba, hogy teljesítsék dr. Fekete követeléseit. A Merkur igazgatósága erre felmentette az ötös bizottságot és néhány nappal ezelőtt visszahelyezte a régi vezetőséget, amely ismét megkezdte működését.

Ezzel még mindig nem ért véget a Merkurnál keletkezett válságos helyzet, mert a tagok továbbra is ragaszkodnak dr. Fekete László személyéhez és a második orvosi állás megalakításához.

Követelésük teljesítése ellenében hajlandóak önmaguktól külön pótdíjat fizetni az orvosok fizetéséhez való hozzájárulás címén.

A tagok körében most egy erősebb akció indult meg, amelynek eredményeképpen a napokban taggyűlést hívnak egybe és azon egy utolsó felterjesztést tesznek a Merkur zagrebi igazgatóságához. Abban az esetben, ha a Merkur megmaradna továbbra is merev álláspontja mellett, úgy a tagok többsége kilép a betegsegélyzőből.

Karácsonyi

ajándékok

óriási választéka
a

SOA Drogériában

Olcsók, jók, divatosak

A karácsonyi ujságpiac

egyik legnagyobb szenzációja és értéke lesz
a Reggeli Ujság irodalmi almanahja

A Szenteleky Kornél szerkesztésében megjelenő, izléses kiállítású könyvben huszonhat jugoszláviai magyar író legjobb munkáival vonul fel — Érdekes riportok és friss hírszolgálat karácsonyi számunkban

A noviszádi Uránia nyomdában, ahol a Reggeli Ujságot nyomják, hetek óta megfeszített lázas munka folyik, szinte szünet nélkül éjjel-nappal dübörögnek a gépek s ennek egyik oka az, hogy az 1 dináros Reggeli Ujság példányszáma napról-napra hatalmasan növekszik, másik oka pedig az, hogy a nyomda lázas erőfeszítéssel készíti a Reggeli Ujság valóban pompás és nívós karácsonyi meglepetését, a 160 oldalon megjelenő irodalmi almanachot. A Mi Irodalmunk szerkesztője, Szenteleky Kornél, valamennyi neves jugoszláviai magyar író meghívott az almanachban való részvételre és a karácsonyi almanachban huszonhat itteni magyar író vonul fel legértékesebb és gondosan válogatott reprezentáns munkájával. Az almanach külön izléses fedőlapot is kap és gondos kötésben, jó papíron nyomva jelenik meg a vaskos kötet, amelyben az egyes irodalmi alkotások mellett a szerzők jól sikerült fényképeit is találjuk. Az irodalmi almanach részletes tartalma a következő:

Szenteleky Kornél: Előhang.

Adorján András: Tiszai ének, Két halott, Édesapám, A Tél elébe, Uram, köszönöm a csodát.

Berényi János: Ismeretlen gazda földjén, Napnyugat vándorai, Mázat.

Bencz Boldizsár: Ave Mária, Túrve legyürettünk, Szüretelők gyászdalokat énekel-

tek, Vándor áll az országúton.

Blazsek Ferenc: A kék vonat.

Borsódi Ferenc: Üzenet a csodatájról, Elni az étellel.

Borsódi Lajos: Végállomás.

Böresök Erzsébet: Rügyezésben.

Csuka Zoltán: Szó, A mélység zsolozsmája, Az őstehén.

Czakó Tibor: Levél hullott le a tudás fájáról, A kis gyermek halálára.

Czirák Imre: Ferenc bácsi föllebbezett.

Darvas Gábor: A bicska

Dudás Kálmán: Ébredés a Tiszán, Tiszai alkony.

Faragó Imre: Irodalmunk — kulturánk.

Farkas Geiza: Királyi széken a halál.

Fekete Lajos: Szilágy.

F. Galambos Margit: Ne ölj, Ma minden fáj, Resignation, Végrendelet.

Heinz Vilmos: Új mesét, új hitet a gyermeknek, Építem a béke templomát.

Karlócai: Kenyerem, kenyered, kenyere.

Kováts Antal: Nem félek a haláltól (101 old.), Hajnalban (151 old.), Rapszódia.

Kristály István: Tavaszi este.

Laták István: Földemen, Lánynak, Derü, Borzongás.

Magister: Válság.

Polácsi János: Este, tíz óra után.

Szenteleky Kornél: Kálmán kései esőjka

Szirmai Károly: Csigaházás emberek.

Vértes V. Károly: Ember — Élet — Kenyér.

Tekintettel arra, hogy az almanach iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, a számonként vásárlók helyesen teszik, ha az egyes árusítóhelyeken, vagy lapkihordóknál már előre jegyeztetik maguknak a karácsonyi számot, nehogy esetleg karácsonyra kedvence lapjuk nélkül maradjanak.

Ezzel kapcsolatban ismételtelen felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a Reggeli Ujság hétköznapi számának mostani 1 dináros ára lehetővé tette, hogy előfizetési árainkat is a legolcsóbban szabjuk meg. Egy hónapra 28, egy negyedévre pedig 80 dinárba kerül a Reggeli Ujság, amely negyedéves előfizetőinek újév napján egy pompás kiállítású és tartalmas Reggeli Ujság naptárjával is kedveskedik.

Vegye és mindenütt ajánlja az Ön kedvence lapját, a Reggeli Ujságot!

ODEON, ma és holnap

A fekete gárda

szenzációs filmdráma, a főszerepben VICTOR Mc. LAGLEN és a gazdag kísérő műsor Ke det 5. 7. 9¼ órakor

A becskerekeli cionista zsidóság megható ünnepe keretében bucsuzott el a Palesztinába induló Kohn Henrik egyesületi elnöktől

Deutch Jenőt választották meg a becskerekeli cionista egyesület új elnökévé

Becskerekről jelentik: Megható és szép ünnepe keretében bucsuzott el pénteken este a becskerekeli cionista zsidóság a cionista egyesületnek Palesztinába induló elnökétől Kohn Henriktől. Az ünnepe a Chevra-házban tartották meg és azon a becskerekeli zsidóság igen szép számban jelent meg, hogy Kohn Henriktől, a hosszú időre Palesztinába távozó egyesületi elnöktől bucsut vegyen.

Kohn Henrik a bucsu összejevetelen meghatott hangon köszönte meg hívei támogatását és bejelentette hogy egyelőre beláthatatlan hosszú időre Palesztinába szólítja a kötelesség és ezért kénytelen lemondani a cionista egyesület elnökségéről. Megígérte, hogy a becskerekeli zsidóságot mindig meleg emlékeztetésben tartja s hogy továbbra is küzdeni fog ideális céljaikért. Ezután

Jöjjön el hozzánk

mi megmutatjuk Önnek, hogy mi a leg-
szebb és legpraktikusabb

Karácsonyi ajándék

RADIOSALON

Braća Hirsch

Novisad, Kralja Aleksandra 3.

Telefon 30-60

Deutch Jenő és Havas Margit emelkedtek szólásra és igen szép, meghatott szavakkal bucsuztak el Kohntól s méltatták érdemeit. A zsidó ifjuság részéről Arm Sándor hetedik gimnazista, a gyermekek részéről pedig Kuhn Panni bucsuztak el szép beszéd

keretében a messzi földre távoztól.

Végül a cionista egyesület úgy határozta, hogy a távozó elnök helyére az egyesület új elnökévé Deutch Jenőt választja meg aki a választást el is fogadta.

Becskereki kaleidoszkop

Becskereken hét könyvkereskedés van és négyezer újságot adnak el naponként. Ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy Becskerek nemesak a tanya, bányái földnek a gazdasági, piaci központja, hanem a kulturái is. Becskerek akkor is kulturaváros volt, amikor a vidéki megyeszékhelyek egyikén másként még hajnalba nyuló dáriidőkben pusztult ki minden vállalkozási szellem és indulni akarás. Becskerek most is kulturaváros, amikor a gazdasági helyzet komoly áldozatokat követel épen azoktól, akik mindig lerótták áldozatukat a kultura igényes oltárán. A hét elején zárult a becskerekeli festőművésztelep kiállítása és a verniszsázs sikere elnémitotta a kétkedőket, a csüggedőket, a reményüket vesztett félénkeket is — a kiállítás fölényes erkölcsi és jelentős anyagi sikert aratott. Közel kétezer személy nézte végig a Vojvodina hatalmas nagytermében rendezett képkiallítást és több mint husz képet vásároltak meg, ami a legszebb bizonyítéka a kulturáért mindig lelkesülni tudó becskerekiek áldozatkészségének.

A kiállítással kapcsolatosan felmerült egy érdekes terv is. Kovács István pápai prelátus apátplébános vetette fel az eszmét, hogy a plébánia templomban új oltárt építsenek. Bodnár Imre szobrász keramikus gyönyörű oltárt mintázott, modelljének valósággal a csodájára jártak a kiállításon.

Karácsony első és harmadnapján mutatják be Heltai Jenő vigjátékát a Naftalint, amely Nyárai Rezső rendezésében kerül színre. Nyárai műkedvelő gárdája ma már fogalom a városban, míg olyan kitűnő műkedvelőket csoportosított maga köré, mint aminő Marton Juci, Ivanitza Manci, Beno Luci, Báthori Piri, Kövesi Boris és Vajda Lajosné, nem is szólva a kitűnő férfierőkről — Fischer Károlyról, Buttel Domonkosról, Oláh Istvánról, Nagy Lajosról, Vastag Péterrel és Agoston Károlyról. A nagysikerűnek ígérkező Naftalintban új erőként mutatkozik be Kézdí Kovács Sándor, aki dr. Szakolesay Bálintot fogja alakítani, Doktor Margit, Reil Mariska és Ivanitza Cica.

Becskekerek kulturális életéről szólva külön fejezetet kell szentelnünk a Magyar Közművelődési Egyesületnek, amely dr. Várady Imre és Marton Andor fáradhatatlan vezetése alatt áldásdus munkát fejt ki. Munkájukban erős segítséget kaptak Juhász Ferenc személyében, aki ötletekben gazdag munkaprogramot dolgozott ki és azt tervszerűen, minden akadályt legyőzve meg is valósítja. Ilyen életrevaló terve volt a művésztelep, amelynek létrehozása épen úgy mint a Közművelődési Egyesület könyvtárának programszerű felrészítése az ő nevéhez fűződik.

Meg kell emlékeznünk Messinger Karolin és Tóth Paula leánynevelőintézeti igazgatóknak áldozatkész, minden kulturáért lelkesedni tudó személyéről, az ő előzékenységük teszi lehetővé, hogy az intézeti tornateremben tarthassák meg a közművelődési

egyesület vasárnap délutáni előadásait.

A magyar közművelődési egyesülethez hasonló munkakörben végez áldásdus munkát a népegyetem, amely két éve igen figyelemreméltó lépést tett a szerb-magyar megértés annyira áhított célja felé. Felkérte Borsodi Lajost, a kiváló becskerekeli író, hogy a magyar irodalomról tartson előadást. A népegyetem azóta is sokat tesz a közművelődés elánjának gyorsítása és mélyítése érdekében és rendszeres előadásaival állandóan szépszámú közönség érdeklődését biztosítja a mindennapi élet, a művészet, az irodalom és a tudományok kérdéseivel. Hogy olyan eredményes munkát fejt ki, abban nagy része van Iszakovic Vojislav dr. városi főorvosnak és Ignijics Szlavko vezető járásbírónak.

Néhány szót legyen szabad a jótékonyaságról is szólnunk. Becskereknek nemesak a szellemi élete magaslik ki a hasonló lakosságú városok szintjéből, hanem a szíve is. Kevés olyan város van, ahol annyi nemes emberbaráti célért dobogó szív dobban össze minden jalkiállításra, minden segélykérő szóra, mint épen Becskereken. Hogy ki a legjótékonyabb, nehéz eldönteni, mert, aki ad, legtöbbször a háttérben marad, elzárkózik az ünnepletés elől és szabadkozik a köszönő szó, a hála legcsekélyebb revansától. Becskereken legtöbbször titokban adnak. Akikről mégis be tudunk számolni, azok azok a jótékony nőgyógyászok, akik nemes csak pénzüket, hanem idejüket és idegeiket is feláldozzák a nemes emberbaráti célokért, akik maguk keresik fel és vigasztalják a külvárosi vityilók ágyhoz láncolt kiehézt ruhátlan gyermekeit és hidegben didergő szüleiket. Várady Imréné jószágos anyai szíve minden évben befogadta azt a sok szegény iskolásgyermeket, akinek nem jutott a karácsony boldogságából szemernyi sem. Az idén a Vöröskereszt egyesület gondoskodik a szegény iskolásgyermekek felruházásáról, de Váradyné így is talált munkát magának. Ott volt a szétosztásnál és fáradhatatlanul szorgoskodott a szegény kicsi-

nyek között, akik már évek óta ismerik a második anyjukká lett jötevőjüket. A többi nőgyógyász elnök is nagy segítségére van minden jótékonyasági megmozdulásnak. Tammer Sándorné a több mint hetven év óta fennálló zsidó nőgyógyász elnök megálta a módját annak, hogy a legnagyobb multu jótékonyasági egyesület a mostani mostoha viszonyok között is a régi keretek között dolgozhassék. Hasonlóképpen lelkes munkát fejt ki dr. Zsupanszki Sztankoné, a Jótékony Szerb Nőgyógyász elnök, amelynek női ipariszkolója a Dunabánság egyik legmagasabb színvonalú intézete. Sok elismerés illeti meg Lazarevic Dragisánét a szerb nővérek egyesülete és Scheinberger Máróné a Humanitas elnöknőjének ügybuzgó munkásságát is, akiken kívül a becskerekeli urinők hosszú névsora érdemelne meg a felemlítést.

Gazdasági életünkről szólva elsősorban kell megemlékeznünk Elek Viktorról, a cukorgyár sokoldalú, nagykonceptiójú igazgatójáról, aki páratlanul zseniális fizetember és kitűnő szervező. Nem kevésbé tehetséges igazgató áll a Dungszerzsi sörgyár élén, amelynek vezetője német szakember — Friedrich János. Külön fejezetet kellene szentelnünk a két becskerekeli szőnyeggyárnak, különösen azonban a Guttmann-gyárnak, amelynek szőnyegei nem egy beográdi minisztérium és palota dísztermét ékesítik. Itt említjük meg, hogy Becskerek rövidesen két új gyárat kap, a legrövidebb időn belül megkezdje a szervezés munkáját a radiátor, gőzfűtőtest-gyár és a selyemgyár.

Nem volna teljes a riportunk, ha nem emlékeznénk meg a közigazgatási hatóságok kimagasló személyiségeiről — elsősorban Hajdukveljkovic Vladimír kerületi inspektorról, akinek előkelő modora, udvariassága mindenkit megbűvöl, aki környezetében vagy hivatalában csak megfordul. Becskerekeli város polgármesteri székében — becskerekeli születésű férfit — Sztefanovic Milos, Sztefanovic Jovan nyug. városi tanácsos fia, aki azt mondhatja magáról, hogy nincs ellensége, legfeljebb irigye és ez nagy szó Becskereken, ahol — talán meg sem kellene említenünk — vannak olyanok is, akik ellenségeik egymásnak.

Kelemen János

A noviszádi gázyár vezetősége szerint csak próbaképpen és rövid időre használták a ruhrvidéki szenet

A gázyár szerint a Ruhr vidéki szénből termelt gázzal való fűtés nem ártalmas az egészségre

A Reggeli Újság tegnapi számában megírtuk, hogy a noviszádi gázfogyasztók körében az utóbbi időben állandó a panasz, hogy a gázyár újabban nem a régebben használt finom minőségű szénből, hanem az olcsóbb Ruhr vidéki szénből termeli a gázt, amely erősen kéndioxid tartalmú és az egyes ház-

tartásokban, főleg pedig ott, ahol gázzal fűtenek, súlyos fejfájásokat okoz. A gyár vezetősége tegnapi cikkünkkel kapcsolatban nyilatkozat közlésére kérte fel szerkesztőségünket, hangsúlyozva, hogy

a Ruhr vidéki szenet mindössze 12 órán át, próbaképpen használták, most azonban ismét a régi szénből termelik a gázt

A Ruhr vidéki szén a gázyár szerint épen olyan jó gázt ad, mint más szén s igaz hogy kéndioxid tartalma nagyobb, a gázzal való

lütés vagy tüzes azonban ebben az esetben sem ártalmas az egészségre. Ebből a gázból egyik gáztartályt feltölt meg és így amíg ez a gáz elfogy, abbólának fogyasztására, ez azonban csak rövid ideig tart.

Eddig a gázgyár válasza. Ezek után reméljük, hogy a gázfogyasztó közönség pasza hamarosan meg fog szünni.

Betörők agyonverték egy rendőrtörzsőrmestert Budapesten

A gyilkosságot reggel 7 órakor fedezték fel — délután 2 órára már elfogták az egyik gyilkost

Budapestről jelentik: Tegnap reggel 7 óra után borzalmas leletre bukkantak az angyalföldi járőrek a Fay uca 10 számú házában. Az épület kertjében vérbefagyva holtan feküdt Sinkó József 34 esztendő rendőrtörzsőrmester. A leletről azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki és a gyilkosság körülményeit a következőképpen rekonstruálta:

A péntekről szombatra virradó éjszaka 2 óra előtt a 37-es számú rendőrszoba kerékpáros járőre szolgálatot teljesített az őrszoba környékén. Az utóbbi időben elszaporodott bűncselekmények miatt minden rendőrszobához kerékpárokat adtak, hogy az őrszemes rendőrön kívül még egy rendőr kerékpáron járja be az őrszobához tartozó utcákat.

Sinkó József törzsőrmester éjjel után indult el cirkáló útjára. A Teve uca 3 számú ház előtt két férfit vett észre, akik gyanús csomagot cipeltek. A rendőr megsejtette, hogy betörésből származó tárgyakat visznek.

Kívonta kardját, elővette revolverét és a két emberre ráparancsolt, hogy előtte haladva térjenek vissza oda, ahol a betörést elkövették.

Hamarosan vissza is érkeztek a Fay uca 10 számú házhoz, ahol a betörőknek egy harmadik társuk tartózkodott nyilván azért, hogy a még ott levő holmikat összeesemagolja. A szerencsétlen rendőrt ez a harmadik betörő támadta meg és

fejétől hátról halálos csapást mért rá.

A rendőr és a betörő között előzőleg dulakodás keletkezett, miközben a rendőr elsütötte revolverét. Másodszor is el akarta sütni, de erre már nem került sor, mert közben halálosan megsebesült. Hogy a revolvert másodszor is el akarta sütni mutatja, hogy a pisztoly kakasa fel volt húzva.

A rendőr kerékpárját ott találták meg, ahol a törzsőrmester a betörőkkel találkozott. A kerékpár mellett kibontva feküdt a kötöző zsinór. A kerékpár mellett valószínűleg bőrkabátból származó bőrgomb volt.

A talált tárgyak alapján a rendőrség erélyes nyomozást indított a gyilkosok kézrekerítésére. A nagy felkészültséggel megindított vizsgálat gyors eredményre vezetett,

délután két órára már jelentették a főkapitányságnak, hogy az egyik gyilkost elfogták.

A rendőri jelentés közli, hogy a kora délutáni órákban a detektívek elfogtak egy fiatal embert, aki rövid vallatás után beismerte, hogy két társával együtt ő gyilkolta meg a törzsőrmestert. Két társának nevét is elárulta, de a rendőrség a neveket a nyomozás érdekében egyelőre nem hozta nyilvánosságra.

Az esti órákban mind a három merénylőt elfogták: Horváth István 27 éves kőműves, Kirnbauer Lajos kőműves és Gál Ferenc napszámos. A gyilkosságot Horváth követte el. A rendőrrel folytatott viaskodás közben kiesavarta a revolvert a rendőr kezéből és azzal ütötte agyon. A gyilkos valószínűleg statáriális bíróság elé kerül.

Praktikus karácsonyi ajándékok

Hallatlanul OLCSÓ árak — mégis JÓ minőségek!

Hölgyeknek	Uraknak	Gyermekeknek
Téli harisnya jó minőség, drapp, szürke, fekete	Szokni fior selyem-Jaquard-al, szép minták	Harisnya pamut, nagyon jó minőség
9.-	9.50	4.- és feljebb
Selyemharisnya elsőrendű mosóselyem, hegyes srókkal, a legújabb színekben	Szokni tisztá gyapju, nagyon tartós	Harisnya tisztá gyapju, strapára
16.-	18.-	12.- és feljebb
Téli kesztyű trikó meleg bélésel, tartós minőség	Szokni tartó „Hercules”, rendkívül erős	Kötött kabátka tisztá gyapju, 1-2 éveseknek, fehér rózsaszín, kék
16.-	5.-	38.-
Divatkesztyű trikó, mansettával, egészen beült	Nadrágtartó „Hercules”, elszakíthatatlan	Játszó öltöny kötött, tisztá gyapju, 1-2 éveseknek
24.-	16.-	68.-
Reform-nadrág hibátlan trikóselyem, szép pasztellszínek	Bokavédő tisztá gyapju filc, drapp, szürke, fekete	Kötött ruhácska sok praktikus színben, 1-3 éveseknek
16.-	22.-	71.50
Kombiné bátzilts csipkével, elsőrendű kivitel, minden divatszínben	Selyem-sál szép színek és minták	Sweater tisztá gyapju, 3-5 éveseknek, nagyon tartós
28.-	15.50	36.-
Kötött mellény tisztá gyapju, selyem-Jaquard, nagyszerű ajándék	Kesztyű tartós trikó, egészen beült	Pullover tisztá gyapju, 3-5 éveseknek, rendkívül tartós
54.-	16.-	46.-
Pullover tisztá gyapju, modern színek és minták	Selyem-nyakendő szép minták	Pull over tisztá gyapju, orosz fazon 3-5 éveseknek
78.-	12.-, 18.-	58.-
Kötött kosztüm pullover és alj, tisztá gyapju, legújabb fazonok és színek	Inggallér jó minőség, kemény és félkemény	Kesztyű trikó, egészen beült, nagyon erős
168.- és feljebb	8.-	14.-
Francisapká sötétkék és más színek, jó minőség	Ing fehér színes mellel, jó minőség	Kesztyű egyujjas, kötött, tisztá gyapju, fehér színben
20.-	48.-	12.-
Chani le-sapka modern színek	Ing zefír, nagyon jól mosható, galicerral	Kötött sapka tisztá gyapju, bolyhos, fehér és színes
28.-	59.50	13.-
Zsebkendő fehér aszurral 1/2 tct	Kötött mellény gyapju selyemmel	Trikó-alsóruha 1-3 éveseknek, nagyon tartós minőség
18.-	54.-	24.-
	Pullover tisztá gyapju, modern színek és minták	Pyjama nagyon tartós, flannel, 1-3 éveseknek
	78.-	64.-
		Reformnadrág trikó bolyhos bélésel, 3-6 éveseknek
		18.-

Ma, vasárnap 1/28-12 óráig nyitva

KLEIN JENŐ

speciális harisnya-, trikó- és fehérenmü-üzletei, Novisad, Vel. Beckerek, Senta
Eredeti Bleyl-sweaterek, LBO- és Kayser-harisnyák gyári lerakata

Ma a Tri Zvezde játszik Szomborban. Apatinból jelentik: Az apatini Tri Zvezde vasárnap Szomborban vendégszerepel, ahol a szombori Zsak bajnoki ellenfele lesz. A Tri Zvezde törekedni fog, hogy a mérkőzést mindenáron jó gólaránnyal nyerje meg, mivel a jelenlegi gólarányának javítása mellett még a második helyet is elfoglalhatja a dunai csoportban. A Tri Zvezde a következő összeállításban indul Szomborba: Koma, Mász, Schródi, Konrád, Krómer, Braun, Mitrovics, Károlyi, Czieger Koszics, Zimmermann. A csapatot számos híve fogja elkísérni.

NAK hírek. A holnapi tréningmérkőzésekre a következő játékosok feltétlenül megjelenését kéri az intéző: Délelőtt 8 órakor: Basics, Muha, Giorgijevics, Kotrba, Thurzó, Zolics, Lerch II, Milinszki, Sztan-

ko, Elek, Vizi, Takács, Vas, Ricsay, Werner, a felsorolt játékosok a PAK komb. csapata ellen játszanak. Délelőtt fél tízkor a Graficsár első csapata ellen a következő játékosok szerepelnek: Dusing, Zahoray, Müller, Haas, Rilli, Schubert, Schell, Conics, Schiek, Sarró, Weisz, Sovljanszki, Gyakovics, Lenhardt. A fenti játékosok kötelesek holnap a fentjelzett időben a pályánkon megjelenni. Minden igazolatlanul elmaradt játékos felelni fog a fegyelmi bizottság előtt. — Vezetőség.

Megépítik a budapesti sportcsarnokot. Budapestről jelentik: A főváros sportbizottsága pénteken úgy döntött, hogy a sportcsarnokot az Aréna uton építik fel. A határozat legfelsőbb döntésre a főváros tanácsa elé kerül.

Hírek

1931

December

20

VASÁRNAP

— Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a noviszádi katolikus templomokban. A belvárosi templomban: Dec. 24-én, csütörtökön: nincs már hajnali mise. Tehát rendes hétköznapi rend. Sz. misék fél 7-kor és negyed 8-kor. Karácsony napján éjféltor: Ünnepélyes nagymise. 6 órakor reggel: Pász tormise (horvát népének). Utána horvát szentbeszéd. 8-kor és háromnegyed 9-kor: deákmisék. Fél 10-kor magyar szentbeszéd. 10-kor Ünnepélyes apáti nagymise. Utána: német szentbeszéd. 11-kor esendés mise (német ének). Délután 3-kor ünnepi vécsernye December 26-án Sz. István vértanu. Vasárnapi rend: Háromnegyed 10-kor magyar szentbeszéd. Délután 3-kor litánia. December 27. Sz. János evangelista. Borszentelés a fél 7-es sz. mise után. December 31. Sz. Szilveszter napján este 5-kor magyar szentbeszéd és évvégi hálaadás. A rókusai templomban: December 23-án utolsó hajnali mise. December 25-én Karácsony ünnepén: Éjféltor énekes nagymise. 6 órakor reggel pásztorok miséje. 9-kor szentbeszéd, nagymise. Délután 3-kor vécsernye. December 26. Sz. István ünnepén: Vasárnapi rend. Fél 7-kor reggeli mise, 9-kor szentbeszéd, nagymise. Délután 3-kor litánia. December 27-én a fél 7 órai mise után borszentelés. December 31-én, Szilveszter napján este 5-kor szentbeszéd, utána ünnepélyes évvégi hálaadás. A telepi templomban karácsonykor: Éjféltor énekes nagymise. 6-kor pásztorok miséje. 9-kor szentbeszéd, utána nagymise. Délután 3-kor letenye. Egyébként vasár- és ünnepnapokon: Délelőtt 9 órakor szentbeszéd, utána szentmise. Délután 3 óra kor letenye.

— Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a noviszádi örmény katolikus templomban. December hó 24-én, csütörtökön karácsony előestéjén délután 5 órakor előünnepély, utána litánia. Karácsony napján pénteken és Szt. István napján az istentiszteletek a szokásos időben délelőtt 9 órakor lesznek. Délután 4 órakor litánia.

— Református istentiszteletek sorrendje Noviszádon és a környéken karácsonykor és Szilveszter napján. Noviszád: December 21—24 naponként délelőtt 9 órakor a telepi templomban, 21—23 este fél hét órakor a városi templomban. Karácsony első napján 25-én délelőtt 10 óra 45 perckor ünnepi istentisztelet és urvacsora osztás a városi templomban, 10 órakor a telepi templomban, délután 3 órakor a városi templomban német istentisztelet és urvacsora osztás, délután 3 órakor a telepi templomban, este 6 órakor a városi templomban. Karácsony másnapján december 26-án délelőtt 8 órakor istentisztelet a raboknak, 10 órakor a városi és telepi templomban. Délután 3 órakor a telepi, 6 órakor a városi templomban. Vasárnap, december 27-én délelőtt 10 órakor a városi templomban, délután 3 órakor a telepi és este 6 órakor a városi templomban. Csütörtökön december 31-én, Szilveszteri hálaadás délelőtt 9 órakor a telepi templomban, este 7 órakor a városi templomban. — Budiszaván: 25-én délelőtt 10 órakor, 31-én délután 3 órakor. — Boocsin: 25-én délután 3 órakor. — Temerin: 27-én vasárnap délután 2 órakor karácsonyi istentisztelet és urvacsoraosztás. — Szegény gyermekek felruházási ünnepélye a református városi templomban, ma délután fél 2 órakor kezdődik.

December 24-től

szenzáció

„M”

a szuboticali Városi Moziban

— Nikolies Milán bán szlávája. Nikolies Milán bán tegnap pravoszláv Szt. Miklós napján ülte meg házi védszentjének ünnepét. Ez alkalommal Noviszád város társadalmának vezetőgyéniségei mind felkeresték a bán szerencsekívánataikkal.

— Meghívó. Felkérem a Cecilia egyházi énekkar összes női és férfitagjait, hogy a hétfőn este 8-tól 9 óráig tartandó összpöbára eljönni sziveskedjenek. — Karnagy.

— Időjárás. (A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése.) Az egész országban hideg idő volt, sok helyen havazással. A hőmérséklet minimuma Caribrodon — 19 fok, maximuma Mosztáron 2 fok volt, Noviszádon tegnap délben — 4 fokot mutatott a hőmérő.

— Időjósítás. Az egész ország területén még hidegebb idő várható, az ország belsejében helyenként faggyal.

— Vegyen karácsonyi ajándékul bőrkosztyút, harisnyát. Fischer J. és Fia, Noviszád.

A karácsonyi ünnepekre idejében kell ellátnia magát a szükséges cikkekkal, mint dió, mandula, mogyoró, szőlő, finom asztali olaj és főleg a kitünően őrlött török kávé.

A. SZLANKAMENAC, NOVISZÁD

Pašiceva 37. mindezt mérsékelt áron és pontos kiszolgálásban nyújtja Önnek. 5543

Megnyílt a noviszádi koresolyapálya. A noviszádi Lawn Tennis Klub jégpályája ma megnyílt, a Duna ucca végén, a sétatéri teniszpályán. A jégpálya délelőtt 9—11.30, délután 3 órától használható. Este villanyvilágítás. Belépődíj felnőtteknek 6, gyermekeknek 4 dinár. A pályát este csak felnőttek használhatják. A jég máris kitünő, állandóan gondozzák.

— Jól sikerült a novakanizsai tartalékos tisztek 17-iki táncmulatsága. A novakanizsai tartalékos tisztek csütörtökön, december 17-én kitünően sikerült táncmulatságot tartottak, amely a kora reggeli órákig tartott.

— Praktikus karácsonyi ajándék a szép női fehérnemű. Fischer J. és Fia. Noviszád.

— A noviszádi Polgári Magyar Dátos kör szilveszter estje nagysikerűnek ígérkezik. A dalosok és a különféle tréfás jelenetek szereplői már-már befejezték az előke születeket, a közönség nagyon jól fogmulatni a Szilveszter estjén a Magyar uccai Trombitás vendéglőben.

— Társasjátékok, játékok legolcsóbban Schmolkanál.

Csak Gelb Bélánál

Novisad, Futoski put 11 kaphatók olcsó árban
csillárok és mindenféle villamos felszerelések

— Fűzők, melltartók leszállított karácsonyi áron. Fischer J. és Fia, Noviszád.

— Három hónapra ítélték egy tolvaj sztarkanizsai napszámot. A szuboticali törvényszék Bozsics tanácsa tegnap tárgyalta Lukics Nikola sztarkanizsai napszámot lopási bűnperét Lukicsot azzal vádolták, hogy ez évi szeptember 21-én vendégségben járt Grabovác Sztvan gazdnál és annak távollétét felhasználva, a lakásból ellopott egy órát és több ékszert. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy Grabovác felesége már régebben szerelmével üldözte és az ékszereket ő adta neki, hogy megnyerje szerelmét. Ezzel szemben ugy Grabovác mint felesége tagadták ezt és terhelő vallomást tettek Lukicsra. A bíróság rövid tanácskozás után Lukicsot három hónapi elzárásra ítélté.

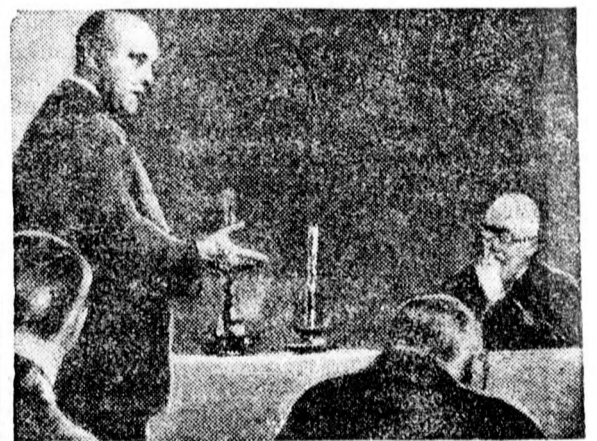
— Emlékkönyvek, albumok, írómappák hihetetlen választékban Schmolkanál.

— Egy telefonbandita megint becsapta a noviszádi tűzoltóságot. Tegnap este kevéssel félhat után egy hang felhívta a noviszádi tűzoltóságot azzal, hogy a selyemgyár közelében tűz van. A tűzoltóság azonnal kivonult, azonban tüzet sehol sem találtak s hamarosan kiderült, hogy ismét telefonbandita garázdálkodott. A noviszádi rendőrség most szigorú lépéseket fog tenni, hogy az utóbbi időben annyira gyakorivá vált ilyen felültetéseknek véget vessen s ha a telefonbanditát sikerül kézrekeríteni, példás büntetésben fog részesülni.

Karácsonfadiszkek, Hartijánál Futaki u. 7
Zagreb: Hungária—Gradjanski 3:1 (1:0).

MEINL GYULA

Alapítva 1862. - Kávéimport. - Teaimport.
Csokoládé, likőrök, brandy, rum, puech, kekszek, gyümölcszék, málnaszörp, orangeade stb

A hazaárulással vádolt dr. Pfriemer, akít a gráci esküdtek egyhanguan felmentettek.

HIRDESSEN

a Reggeli Ujságban

APOLLO, dec. 18—20-án

Bánky Vilma

„Hercegnő és sofőrje” című rendkívül kedves szerelmi filmjátékban
Kiegészítő: A legújabb Fox Journal

Kezdet 5, 7, 9 1/4 órakor

— Csődönkívi kényszerregyezség. A no vizsádi törvényszék tegnapelőtt csődönkívi kényszerregyezségi eljárást indított Be-lyanszki Proka pasicsevói fakereskedő ellen. Egyeztető bíró Levakovics Matija, vagyón-kezelő a pasicsevói községi jegyző. Aktívák 65 ezer dinár, passzívák 100 ezer dináron felül, jelentkezési határidő január 16., tárgyalás február 21.

— Beogradban új gyermeklap indult meg. A jugoszláv gyermekliteratura, amely eddig meglehetősen gyenge lábón állott, új gyermeklappal gyarapodott a napokban. A "Vreme" napilap főszerkesztőjének Kosztics Grgurnak és Zrnics Jelena ismert újságíróknak szerkesztésében a napokban Vidám csütörtök (Veszeli csetvrtak) címmel gyermeklap jelent meg. A lapot számos illusztráció teszi szinessé és egyik fontossága, hogy különösen nagy súlyt fektet a gyermekek morális nevelésére. Az új gyermeklapot minden újságárusnál meg lehet kapni 2 dináros áron. Előfizetni a következő címre lehet: A "Veszeli csetvrtak" szerkesztősége Beograd, Knez Miletina ul. 28. Előfizetési ár negyedévre 25 dinár.

PHILCO RADIO!

— Fűzők, melltartók és különféle betegkötők legolcsóbban kaphatók „Femina”, Wollner Ilonka, Novisad, Zselyeznicska 20.

— Szombor város közgyűlése. Szombor város képviselőtestülete hétfőn délután fél 4 órai kezdettel tartja az évi utolsó rendes közgyűlést. A közgyűlésen több fontos pont szerepel, így az 1932. évi költségvetés is. Az első pont a bán leírata lesz Bojkics Bogdán polgármesterré való kinevezése tárgyában. Ezt követi a polgármesteri jelentés, melyben a polgármester az elmúlt félév közállapotairól számol be. Fontos tárgysorozati pont a Sztapári uton lévő városi földök parcellázása, valamint a város dollárkölesőnének visszafizetése is. Nagy vitára van kilátás a szombori cipészek egyesületének ama indítványa körül, melyben a városba behozott készcipőkre városi illeték kivételét követelik. E tárgysorozati pontokon kívül több kérvény szerepel még a közgyűlés tárgysorozatán.

TÜZIFA, SZÉN, KOKSZ

a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett

Ludwig Hubert i Sin Vol. Liman. Telefon 25-47

— Gyermekfelruházás Szomborban. A szombori leányifjúsági Mária Kongregáció vasárnap délután 4 órakor a kat. legényegylet helyiségeiben karácsonyfa ünnepélyvel kapcsolatban 80 szegény iskolás gyermeket ruház fel. Itt jegyezzük meg még, hogy a Jótékony Magyar Nőegylet karácsonyi segélykiosztása hétfőn, a Szociális Műszó Társulaté pedig kedden délután történik meg.

— Dr. Alekszics becskerekai sakkbajnok szimultán-mérkőzése. A becskerekai Rádnicski meghívására dr. Alekszics becskerekai sakkbajnok tegnapelőtt este szimultán-mérkőzést tartott, amelyen 16 ellenfele volt. Dr. Alekszics 14 játékot megnyert, 2 remis volt, háromat pedig elvesztett.

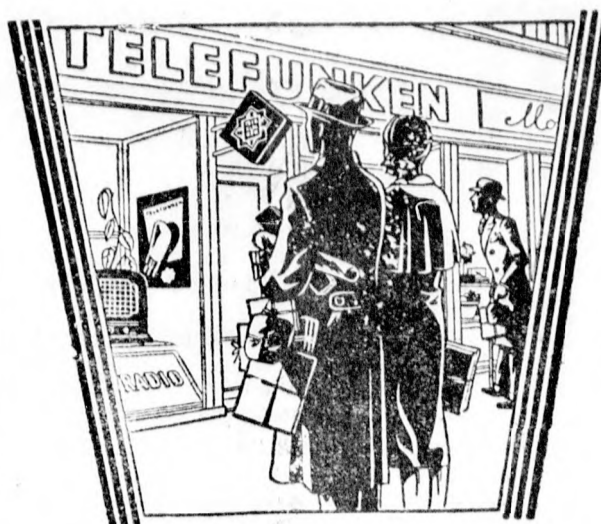
— Tegnap este volt a becskerekai Osztó-vendéglőben a római katolikus árvák karácsonyi felsegélyezése. Mint minden esztendőben, úgy az idén is a becskerekai Osztó-féle vendéglőben megható ünnepség keretében adták át a római katolikus árvák részére a karácsonyi ajándékokat és ruhákat. Tegnap este hét órakor nagyszámú közönség jelent meg az Osztó féle vendéglőben, ahol néhány megleghangú beszéd kíséretében kiosztották az árvák között a karácsonyi ajándékokat és ruhákat. Megható látvány volt a kis árva csöppségek öröme, amelyet a karácsonyi ajándékok s főleg a jó meleg ruhák váltottak ki belőlük.

Órák, arany-, ezüsttárgyak,

kristály, kámenozüst ajándéktárgyak nagy választékban és legolcsóbbak

Weinberger ékszerész és órásnál Novisad Dunavska u. 8

— Pancsevón a legszebb karácsonyi ajándék Fleissig, Philips-rádió, csillár üzletben kapható.

SOK apró karácsonyi ajándék helyett vegyen

1 TELEFUNKEN Rádiót az egész családnak

Kizárólagos képviselő: Iványi Ernő Novisad, Kr. Aleksandra 5

Olcsó és szép karácsonyi ajándékot vehet az ANGYAL DROGÉRIÁBAN

nagy választék kazettákban, permetezővegekben, francia parfümök, puderek és mindenemű kozmetikai cikkekben. 5521

Novisad, Jevrejska 12.

Társasjátékok, Hartijánál Futaki u. 7

— A bajmoki egyházi dalárda Schubert miséje. A nemrég alakult bajmoki egyházi dalárda Toplák kántor vezetésével a karácsonyi ünnepi nagymise alatt Schubert híres B-dur miséjét fogja előadni. Az énekkar és a zenekar, amelynek tagjai egyszerű emberek, akik mindennapi munkájuktól vonják el azt az időt, amit a szorgalmas tanulásra és gyakorlásra fordítanak. Toplák kántor szakszerű irányítása mellett máris igen szép eredményeket értek el. Így nagy elismerést érdemeltek ki a szuboticeai eucharisztikus kongresszuson való szereplésükkel, december 1-én pedig zenésmise keretében szerepeltek a bajmoki templomban.

— Olcsó karácsonyi könyvvásár, részletre is Kardosnál, Vilson trg 7

December 28-án indul meg a Tempo-December 28-án indul meg a Tempo című sportlap, amely hetenként kétszer, hétfőn és szombaton reggel jelenik meg. A lap, amelyet kiváló sportújságírók szerkesztenek, a hétfői számban részletesen közli egy a belföldi, mint a külföldi sporteseményeket, a szombati számban pedig tizenkét oldalas rádióműsort ad, amelyet nívós filmrovat is kiegészít. A lap ára két dinár.

Katyzanszki Vidoszava

táncanárna ma este 8 órától 12 óráig össztáncot rendez a Winkle fele nagyteremben, Novisad, Kralja Aleksandra ulica 7. — Jazz zene!

— Hirdetéseket a karácsonyi számra kedd estig veszünk fel.

— Tűz Bácskogradistán. Csütörtökön este a Placszó Dancsika nádtetejű háza eddig ki nem dertített okból kigyulladt és teljesen leégett. A toronyór jelezte ugyan a tüzet, de mire a tűzoltóság a helyszínre érkezett a teljesen lángokban álló épületet vízhiány miatt nem tudta megmenteni. A ház biztosítva volt és így a kár nagyrésze megtérül.

— Az Apolló mozi kiegészítő műsora nagy szenzációkból áll!

Tűzifa, kocsz, kőszén

legolcsóbb és legjobb

Vinkovics falelepén Novisad, Futoski put (korház mellett). Telefon 22-57

— Az Apolló mozi kiegészítő műsora nagy szenzációkból áll!

— Szenzációs nyakkendők Fuchsnál! Novisad.

Karácsonyi és újévi

képeslevelezőlapok csak

1/2 Dinár darabonként

„Bristol“ trafikban

Novisad, Željeznička 27. 5336

— Megvásárolták a becskerekai központi fűtőtestek gyártására szolgáló épületet. Megírta már a Reggeli Ujság, hogy Becskerekén társaság alakult, amely központi fűtőtestek gyártására rendezkedik be. Popovics Milan, a gyár vezetője tegnap megvásárolta a „Zemljoradnik“ mezőgazdasági gépgyár jelenleg üzemben kívül álló gyárépületét, amelyben az új gyárat berendezik. Az épületet új tulajdonosa 600.000 dinárért vásárolta meg.

— Én csak Sibalic-féle kenyeret eszem.

A jégzajlás leszakította a novakanizsai pontonhidat. Novakanizsáról jelentik: Megírta már a Reggeli Ujság, hogy a novakanizsai pontonhidat a tiszai jégzajlás miatt félig kikötötték. Néhány nappal ezelőtt az „Erlaf“ nevű tiszai gőzös kapitánya figyelmeztette a hidászokat, hogy a félig kikötött hidat erősen kössék ki, mert a nagyméretű jégzajlás könnyen leszakíthatja a hidat. A hidászok a figyelmeztetésnek nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot és így a katasztrófa tegnap be is következett. Reggel hat órakor hatalmas jégtömegek usztak a Tiszán, amelyek az amugy is gyenge hidat helyként elsodorták. A pontonok teljesen szétszóródtak és eddig nem is lehetett ősz szeszedni őket, míg a jégzajlás teljesen meg nem szűnik. A katasztrófaért egyedül a hidászokat terheli a felelőség.

— Könyvek, mesekönyvek óriási karácsonyi választékban Schmolkánál.

APOLLO december 21-23-ig

GRETA GARBO

legújabb művében „ROMANCE“. Főszerepben Greta Garbo — Lewis Stone és az elsőrendű kísértő műsor. Kezdeté 5. 7. 9 1/4 órakor.

— Uj főszolgabíró Novibecsen. A novibecsei járás új főszolgabírójává dr. Ilic Sztankó vojnicai járási főnököt nevezték ki. Dr. Jovánovics Szlavkó bácskerei főszolgabírót egy osztállyal előléptették.

— Uj erdőigazgató Apatinban. Beogradból jelenti az Avala, hogy az apatini erdőigazgatóság új igazgatójává Pecina Mihovil erdészeti felügyelőt nevezték ki.

Albumok, Hartijánál Futaki u. 7

— Dr. Eckstein Lajos noviszádi orvos külföldi röntgenanulmányáról visszaérkezett, rendelőjét Futoski ut 16. sz. alá helyezte és röntgen laboratóriummal szerelte fel.

PHILCO RADIO?

— Ovomaltine a ski-járőröknel. A svájci ski-járőrök legutolsó versenye alkalmával a katonák Ovomaltine-t is kaptak. A katonaski-járőrök nagyon megkedvelték az Ovomaltine-t, amelynek erőteljes hatása a nagy hidegben szinte felbecsülhetetlen.

Képeslapok, Hartijánál Futaki u. 7

— Véres verekedés Noviszádon. A Dubrovaeska uccában pénteken este fél 8 után összeszólalkoztak Málies Ilija és Milánovics Joszip kereskedősegedek, mivel Máliesnek kialudt kerékpárján a karbidlámpa és Milánovics nem akart neki a lámpa meggyújtásában segídeni. Málies emiatt megsértette Milánovicsot, mire ez úgy fejbeütötte Máliesot, hogy azt azonnal elvitték a vér és kórházba kellett szállítani, ahol bekötözték sebeit.

— Megdögült a magyar vizum. A beograd magyar királyi követség értesíti az utazóközönséget, hogy a láttaozási illetékek ez év december hó 1-től megváltoztak. Jugoszláv utlevélre egyszeri beutazás 140 dinár, egyszeri átutazás (tartózkodás nélkül) 110 dinár, kétszeri átutazás (tartózkodás nélkül) 210 dinár. Posta útján beküldött utlevelekhez még 7 dinárral felbélyegezett válaszkorték mellékelendő. Legcélsezerűbb az utlevelet pénzzel együtt pénzes levélben beküldeni.

— Rendkívül olcsó karácsonyi és újévi kiadások Dávid ékszerésznél Szubotica Aleksandrova uca.

— Betörés Noviszádon. Belyanszki Bozsidar, a noviszádi pénzügyigazgatóság tanácsosa jelentést tett a rendőrségen, hogy a Vojvogyanszka uca 8. szám alatt levő lakásán betörők jártak. A lakás ajtaját alkulecsal nyitották ki és a hálószobában feltörték a fehérneműszekrényt, amelyből egy 3000 dinár értékű briliánsgyűrűt, egy jegygyűrűt és 300 dinár készpénzt vittek el.

Karácsonfadíszek, Hartijánál Futaki u. 7

— A noviszádi Juda Makkabi teadélutánja. A noviszádi Juda Makkabi sportegyesület ma, vasárnap délután 4 órai kezdettel a noviszádi Szloboda szálló nagytermében teadélután rendez. Beléptidő 15 dinár.

ERŐDETI RÉZKARCOK híres magyar és francia festők munkái a karácsonyi vásár tartamán 100 dinártól telebb Schmolkánál, Jevrejska u. 15.

— Vásároljunk hazai árut! Ez mindenkinek kötelessége, mi is csak hazai árut vegyünk, miután a külföld minden országában meghonosodott ez a jelszó. Főleg most karácsony előtt kell támogatni a hazai ipart, mert csak így lábálhatunk ki a válságból. Az ismert „Tivar” ruhagyár a minőség fenntartása mellett leszállította az árakat s így minden szülő megszerezheti gyermekének azt az örömet, hogy karácsonyra „Tivar”-ruhát vegyen neki.

— Lezuhant egy többszörös világrekorder francia repülő. Párisból jelenti: Jean de Biscaya a franciák legkiválóbb repülőinek egyike tegnap gépevel lezuhant és szörnyet halt. Biscaya eddig kilenc különféle világrekordot javított meg és legutolsó repülésén is rekordjavító kísérletet végzett. A kis kategóriájú gépek világrekordját akarta megjavítani. Repülés közben eddig ismeretlen időből lezuhant a gép, a világrekordert holtnan emelték ki a gép romjai alól.

— A Tengerzugás, Fekete Lajos legújabb verseskötete már megjelent és szétküldése folyamatban van. Felkérjük mindazokat, akik a könyvet gyűjtőíven megrendelték és eddig nem kapták meg, szíveskedjenek nevüket és címüket egy levelezőlapon szerkesztőségünkkel közölni, mert a szerzőnek küldött gyűjtőívek a postán elkallódtak s ezért a szétküldésben zavar állt elő.

— Első török cukrászda (Orientalski poslastičar) Szubotican, Aleksandrova 7. Kaphatók a legjobb török specialitások, eredeti török kávé, álvé és sütemények.

— Személyvonat és tehervonat karambolja London közelében. Londonból jelenti A főváros közelében egy személyvonat beleszaladt egy tehervonatba. Az összeütközés következtében három ember meghalt, sok megsebesült.

NEMES tánciskolájában

Vasárnap 8-12 óráig RUMBA-EST

Rumba bemutatás és tanítás. Fűtött terem.

Kittűnő Saxofon Jazz — Belépő 7 dinár

— A szerzői jog védelme. Az „Autor Centrale” dunabánsági főképviselete Noviszádon értesíti az összes érdekelteket, a téli mulatságok szezonja alkalmából, hogy a dunabánsági hivatal f. évi április 16-án kelt 22192 sz. szerzői jogról szóló rendeletének értelmében egyetlen mulatságot, hangversenyt, teadélután, táncmulatságot sem szabad megtartani addig, amíg a szerzői jog védelmére alakult ügynökség dunabánsági főképviseletének Noviszádon kérvényt nem nyújtottak be a műsor ismertetésével együtt és annak megtartására az illető képviseletől engedélyt nem nyertek. Minden idevágó mulasztást a fenti törvény értelmében a legszigoribban büntetik. Különösen felhívtnak a teremtulajdonosok, hogy a törvény megsértése súlyos következményeket von maga után.

— Ajándékozzon bélyeget, bélyegalbumot. Nagy választék Schmolkánál Noviszádon, Jevrejszka 13.

— Borzalmas vérengzést rendezett Livornóban egy olasz repülőiszt. Livornóból jelenti: Vignes repülőhadnagy péntek este agyonlőtte a feleségét, akit néhány hónapja vett feleségül. Az asszony el akart válni az urától, ezért történt a szörnyű tragédia. Csa ládi megbeszélést tartottak, melynek során a férj revolvert rántott és feleségére fogta. Az asszony családtagjai Vignesné védelmére keltek, mire a férj revolverlövéssekkel súlyosan megsebesítette az asszonyt apját és nagybátyját, majd egyetlen lövéssel megölte az asszonyt. Vignes ezután agyonlőtte magát.

PHILCO RADIO?

— Ovakodjunk a zsebtolvajoktól! A noviszádi piacokon az utóbbi időben mindjobban elszaporodtak a zsebtolvajok, akik a gyanútlanul vásárló közönséget állandóan fosztogatják. Eddig már több helyről érkezett panasz a vakmerő zsebtolvajok ellen. Ezton felhívjuk a vásárló közönség figyelmét, hogy a piaci bevásárlások alkalmával nagyobb elővigyázatossággal helyezze el magánál készpénzét.

— Karácsonyra likőr és cognak áruikat 15-25 százalékkal olcsóbban kiárúsítjuk. Kovács és Gelányi, Szubotica.

— A serdülő ifjuságnak reggel felkeleskor egy-egy kis pohányi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A düsseldorfi gyilkosság hangosfilmje a szubotica városi moziban

A szubotica városi mozi a karácsonyi ünnepekre az idei szezon legszenzációsabb filmjét, az „M”-et tűzte műsorra. Az „M” tárgya a düsseldorfi tömeggyilkosság, amely annakidején az egész világ közvéleményét hónapokon át foglalkoztatta. A film ötletes és kitűnő feldolgozása a nagy bűnügynek. A művészi rendezés Fritz Lang érdeme, a főszerepet pedig Peter Lorze játsza. A filmet, amelyet a világsiker híre előzött meg Szubotican nagy érdeklődéssel várja a közönség.

MIT ÜZEN A SZERKESZTŐ?

Dudás Marcel, Szoboran. Ami kérdésnek első részét illeti, jogi munkatársunk véleménye szerint eltűnt öccse fél házrészét egyelőre semmiféleképpen sem adhatja el, mivel öccse nevének aláírása erre szolgáló meghatalmazás nélkül nem jogosult. Az eladás elrendezésének csak egy módja van, még pedig az, hogy a fronton eltűnt öccsét holtá nyilvánítatja. Az ilyen holtánnyilvánítási esetekre rövidített eljárás van előírva és az gyorsan és olcsón keresztülvihető. Holtánnyilvánítás után Ön örökölheti öccse házrészét és ezután már, mint a másik házrész tulajdonosa is a ház másik felét saját nevében adhatja el.

A vevő az ideiglenes szerződésnek csak azon részéhez ragaszkodhatik, amely az Ön tulajdonát képező fél házrészre vonatkozik.

Ön egyelőre a vevőtől csak az egész vételárakat, vagyis 4400 koronának a felét követelheti, ami 2200 koronát és dinárba átszámítva 550 dinárt tesz ki, viszont a másik házrész tekintetében a jövőben bekövetkező öröklés utáni eladás idejében fennálló érték fog szolgálai irányadóul, amin felül az egész ház használati értékének a felét is követelheti, még pedig 1919-től kezdődőleg az újabb eladás idejéig.

F. F. Novakanizsa. Az új ipartörvény magyar fordítása január végén jelenik meg, az ára 30 dinár lesz. Megrendelhető a Reggeli Ujság kiadóhivatalában.

Karácsonyi kiránduló, Szobor. Tudomásunk szerint, ha a karácsonyt a tengerparton akarja eltölteni, visszafelé ingyen utazhatik, ha a következő állomásokra utazik: Szusak, Sibenik, Szplit, Metkovic, Dubrovnik. Ezt a kedvezményt csak azok kapják meg, akik valamelyik tengerparti idegenforgalmi iroda által igazolják, hogy legkevesebb 5 napot a tengerparton töltöttek. Ez a kedvezmény december 21-től a jövő év január tizenhetedikéig érvényes. Egyébként közelebbi információkat a Putnik utazási iroda bármelyik fiókja szívesen ad.

Merengő. A beküldött verset átadtuk Szentleky Kornálnak, aki az irodalmi rész szerkesztői üzeneteiben adja meg véleményét.

Karácsonyi sz. munkban a világhírű

Telefunken-céggel

karó.tve

10.000.- dináros

pá'yá atot hirdetünk, amelyn részt vehet a Reggeli Ujság minden olvasója. A pályadíjakat s a feltételeket karácsonyi számunkban fogjuk részletesen ismertetni.

Az új ipartörvény

Jutalékos ügyletek

(4) A munkavállalónak a jutalék elszámolásánál joga van arra, hogy a munkája által megkötött üzletekről kiállított könyv-nyomtatványokat megtekinthesse.

(5) Az illetékes bíróság elrendelheti, hogy bírósággal esküt tett könyvszakértők vizsgálják át a munkaadó kereskedelmi könyveit.

223. §

(1) Kétség esetén a munkavállalónak jutalék jár az olyan ügyletek után is, melyek a hivatalos viszony tartama alatt az ő közvetlen közreműködése nélkül kötöttek a munkaadó és ama üzletfelek között, akikhez a munkaadót utasította, vagy akiket ő vezetett a munkaadóhoz.

(2) Ha a munkavállalót meghatározott területre, vagy az üzletfelek meghatározott körére kimondottan kizárólagos képviselőként alkalmazták és ha más ki nem kötetett, akkor olyan ügyletek után is megilleti a jutalék, amelyeket a munkaadó a szolgálati viszony tartama alatt ezen a területen vagy ezekkel az üzletfelekkel a munkavállaló közreműködése nélkül kötött.

(3) A munkavállaló teljes jutalékokot követelhet, ha a harmadik személy részéről, akivel az ügyletet kötötték, az ellenszolgáltatás a munkaadó magatartása miatt teljesen vagy részben elmarad, vagy ha a munkavállaló által kötött ügylet, illetőleg az ő, közvetítésével kötött ügylet lebonyolítása a harmadik személy magatartása miatt elmarad és a munkaadó vagy harmadik személy illetően magatartására fontos indok nem volt.

(4) Ha a munkaadó harmadik személy részére rabatot (engedményt) adott és ha más ki nem kötetett, vagy ha a munkavállaló munkakörének székhelyén az illető

szakmára nézve nem áll fenn más szokás, a rabattot a jutalék elszámolásánál csak akkor lehet levonni, ha azt az ügyletek megkötése alkalmával kikötötték.

224. §

Ha a munkaadó szerződésellenesen megakadályozza a munkavállalót abban, hogy a szerződésileg biztosított, vagy pedig aszerint előreláthatólag bekövetkező jutalékát vagy napidíját megkereshesse, úgy a munkavállalónak megfelelő kártérítésre van joga.

225. §

(1) A munkavállalónak, aki ügyletek megkötésére, vagy közvetítésére kapott megbízást a munkabábelépés napjától kezdve nem szabad a munkaadó hozzájárulása nélkül semmiféle jutalékokat, vagy megígért jutalékokat, vagy bármilyen más jutalmat elfogadni oly harmadik személytől, akivel a munkaadó részére ügyletet köt, vagy közvetít.

(2) A munkaadó a munkavállalótól megkivánhatja, hogy a jogtalanul felvett jutalékokat vagy jutalmat, avagy azt az értéket, amelyet jutalék vagy jutalomként jogtalanul átvett vagy elidegenített, neki kiszolgáltatassa anélkül, hogy ez által elvesztené nagyobb kára megtérítése iránti jogait.

(3) A munkaadónak ez az igénye elenyészik ama naptól számított három hónap leteltével, amidőn az ellentétes magatartásról értesült. Minden esetben elenyészik ez a jog az igény keletkezési napjától számított három év után.

226. §

(1) Ama ügyletekért, amelyeket a szolgálati viszony megszűnése után kötnek, a munkavállalónak csak akkor jár jutalék, ha az ügyletet ő kezdte meg és annyira elő-

készítette, hogy annak megkötése főként az ő munkájának köszönhető.

(2) Ha a végzett munka szerint a jutalékokra több munkavállalónak von joga, a jutalékokat munkájuk arányában igazságosan fogják szétosztani.

227. §

(1) A jutalék akkor esedékes, ha az elszámoltatják.

(2) Ha mást ki nem kötöttek, akkor a jutalékokat minden naptári negyedév végén számolják el. Ha a szolgálati viszony eme negyedév előtt megszűnik, a jutalékokat a szolgálat megszűnésével számolják el. A feltételelesen szerzett jutalék tekintetében az elszámolást legkésőbb az ügylet feltétlenül váltotta után egy hónapon belül végzik el.

228. §

Ha a munkavállalónak időleges, vagy bármilyen más jutalmazásra (remunerációra) van joga, az őt még akkor is megilleti ha a szolgálati viszony még a jog esedékessége előtt megszűnik és pedig abban az időszakban, amely a honorálandó szolgálati időszak és a szolgálatban eltöltött idő arányának megfelelő.

229. §

(1) Ha a munkavállaló a szolgálati viszonyban, amely gazdasági működését legnagyobb részben lefoglalja, a munkaadó házközösségébe fogadtatik, ez a munkavállalónak betegség esetén, amely nem szándékosan, vagy tulságos hanyagság folytán állt elő, a pénzbeli fizetés mellett a szükséges élelmezést, orvosi gyógykezelést, és a gyógyszereket legfeljebb tizennégy napra adja, ha a munkaviszony már tizennégy napig tartott, ha pedig az már félévig tartott, legfeljebb négy hétre.

(2) Az élelmezést és gyógykezelést a kórházban, vagy a munkavállaló hozzájárulásával harmadik személynél is lehet adni. Ha a betegség természete folytán az szükséges, a munkavállaló kórházi ápolást követelhet.

ELMENT A NYÁR

REGÉNY

Irtá: KOMAROMI JÁNOS

7

...Ahogy fölriadt, először árnyékára esett a szeme: alig nyult meg három arasz-szat, tehát jókor délután lehetett még... Igazság szerint nem is tudta, miért ugrott föl ilyen váratlanul, de egyszerre úgy rémlett neki, mintha hangokat hallana egész közelről. Erre óvatosan a szélső fákig osont de ott rémülettel látta, hogy tőle alig öt lépésre Tarján Laci áll a patak mellett. Tarján Laci szembenézett vele s intett neki:

— Szervusz, Jóska!

Csopaknak azonban rossz előérzete volt s durván kiáltott rá a jogászra:

— Mit keresel itt? Miért nem hagytok békén?

— Haza kell jönnöd Józsi, — mondta szeliden a Tarján fiu.

— Én? Haza?

Egyet ugrott, fölkapta a cipőjét s nyargalni kezdett a vadon belsejének. De még volt ideje, hogy visszakiáltson:

— Nem fogtok látni többet!

Tarján Laci pedig ugyanakkor szájába dugta begörbitett ujját s vészjelet adott. A füttyszó visitva hasított át a levegőn s az erdő lába egyszerre megmozdult. Egymásután bukkanak föl a cserjésből a Kobzos-fiu, Laczkó Pali és a többiek is mind. Tarján Laci most elkiáltotta magát:

— Elibe!

S így történt, hogy Csopak Jóska két perc múlva lefülelték. Játszva ment, mert mezitláb volt az öreg s nem tudott menekülni. De erre már komolyan felhőrdült a bojtár:

— Takarodjatok!

Persze nem takarodtak, sőt magukkal vitték Csopak Jóska is, azaz, hogy vinni se kellett, mert Jóska velük ment saját aka-

ratából és a saját lábán. S még csak nem is kellett nagyon kapacitálni. Egyszerűen elmagyarázták neki, hogy Halmy Tamás üzent érte, hogy Tamás igazat mindent és hogy Tamás becsületszavával kötötte meg ezt az ígéretet.

3. Omóde

A kastély ebédlőjében két órát jelzett egy nehéz falióra. Omóde fölpillantott a falra, egy percre kinézett az ablakon, hol a kert pázsitján piros virágok égtek a déli hőben s aztán becsengette a huszárt:

— Marci fiam, szaladj le Gelb Jakabhoz s hívd föl egy szóra!

Marci összebokázott, tisztelgett, átvágott a kerten s kilépett az uccára. Onnan ötven lépés volt csak a kocsmá. Az ivóban Gebiné buslakodott...

— Asszonyoság, hol van Gelb?

— Még mindig gondolkozik, kérem — szólt leverten Gelbné. — A hátulsó házban.

Marci erre a hátulsó házba sietett. Az asztal mellett csakugyan megtalálta a boltost, ahogy a két könyvére dőlt s ahogy a szakállához beszélgetett. Marci szabályszerű jelentést tett:

— Az én méltóságos uram és parancsolóm, névszerint Omóde, akinek olyan hatalma van, hogy fölötte csak a király áll, de még az se biztos, azt üzeni neked, Gelb Jakab, hogy mivel szavadat meg nem tartottad, gyere fel a kastélyba!

— No, de kérem — riadt föl Gelb Jakab — hogy tartottam volna meg a szavamot, amikor nem is mondtam, hogy megtartom!

Marci türelmetlen lett:

— Csak semmi ugrálás! Vagy jössz Gelb Jakab, vagy nem jössz! De ha nem jössz, okosabb lett volna meg nem születni neked!

— Megyek már, megyek — topogott a boltos.

Felállt, sóhajtott egy igen nagyot s az ivón át követte a huszárt. Ott ránézett az asszonyára, majdnem esengve, mint a ve-

szendő lélek, kit pokolra visznek az ördögök, még motyogni is kezdett valamit zsidó nyelven, azt hiszem, a félig holt feleségét vigasztalta, de Marci közbevágott:

— Na, gyerünk csak!

Element s Gelb Jakabné hangosan felsírt a pult megett...

Ahogy a kastély terraszára értek, Marci maga elé engedte a boltost:

— Arra menni jobbkéznek, a nagy folyosón át, ott fog várni majd az én uram és parancsolóm.

— Tudom, — legyintett Jakab. — Nem először gyűvök.

Omóde csakugyan várt rá. Az ebédlő szögletkerékjében állt, hátul összefogott kezével, háttal az ajtónak, hatalmas fejével szinte az ablak fejt verte és ahogy ráköszöntött a boltos, félig megfordult, némán a diványra mutatott s tovább bámult kifelé az erkélyablakon. Gelb Jakab közbe leereszkedett a diványra, ijedten nézett körül a csillogó teremben, azaz, hogy csak akkor ijedt meg, amikor egész regiment pezsgőspalackot vett észre az ebédlő asztalán. Hirtelen összeszámolta őket: éppen husz darab volt. Tudta már Gebi, hogy ma meleg lesz s önkénytelenül kibökkent a száján:

— Ajvé!

Ugy látszik, Omóde csak a hatást leste mert erre már megfordult. Gelbet egyelőre nem vette tudomásul, mintha ott se lett volna, egyáltalán mintha a világon se lett volna, ahelyett járkálni kezdett a szobában, kényelmesen, hátul összefogott kézzel s egyszerre mondkába fogott de egyszer se nézett Gelb Jakabra:

— Hát Isten hozott öregem s légy üdvözölve uri hajlékomban. Bizony nem szép tőled, hogy oly ritkán szerencsétlensz...

— Méltosá...

— Kuss — szólt egykedvűen Omóde a másik szoba felé, — most én beszélek! Bizony nagyon idegenkedsz tőlem s csunya dolog ez, Gelb Jakab, mert tudnod kéne, hogy jó embered vagyok...

Folytatása következik!

Ma, vasárnap

N.A.K.

TEADÉLUTÁN
4 órai kezdettel
a Winclében

(3) Azok a kötelezettségek, amelyek e rendelkezések szerint a munkaadóra hárulnak, nem állnak elő, ha a szolgálati viszonyt csak bizonyos átmeneti szükségletek idejére kötötték és az még nem tartott egy hónapig.

230. §

(1) Az orvosi gyógykezelés és a szükséges orvosságok beszerzésének készpénz kiadásait, valamint a kórházi vagy harmadik személynél való ápolás költségeit a munkavállaló fizetésébe be lehet számítani, amelytől a betegeskedés idejére megilleti.

(2) A betegség ideje alatt a munkavállalót a 219. § 2. bekezdésének rendelkezései szerint táppénz illeti meg.

231. §

Azok a kötelezettségek, amelyek a munkaadóra a 219. és 229. paragrafusok szerint hárulnak, megszűnnek, ha a szolgálati viszony a kikötött idő lejártá előtt megszűnik, vagy korábbi felmondás, vagy elbocsátás következtében, amelyek a 219. és 229. paragrafusok szerint nem a munkavállaló személyét érintő betegség vagy fontos okok miatt álltak elő. Ha a munkavállalót akadályoztatás miatt bocsátják el, vagy ha az akadályoztatás idején felmondtak neki, akkor a szolgálati viszonyt így előidézett megszűnését nem veszik figyelembe a megjelölt igények tekintetében.

VRBASZI HIREK

A kereskedők és gyáriparosok egyesülete esütörtökön délután szép ünnepség keretében osztotta ki szeretetadományait a szegény gyermekek között. Az egyesület nevében Milovanovics Ilja és Trumpl Péter tartottak beszédeket majd a község nevében Szeidl Ödön bíróhelyettes és Drakulics Danilo főjegyző köszönték meg az adományokat. Azután kiosztották az ajándéktárgyakat. Összesen 40 gyermek kapott teljes téli felszerelést és 40 gyermek egyes ruházati cikkeket. — A községi képviselő testület tület elhatározta, hogy a jótékony célu gyűjtés eredményeképp összegyűlt pénzt és élelmiszereket csak újév után osszák ki a szegények között. — Pénteken éjjel ismét betörést követtek el Vrbászon. Ismeretlen tettesek Hüler Keresztély magánzó házából loptak el nagyobb mennyiségű tűzifát. — A két héttel ezelőtt eltűnt Wolf Károly munkást még mindig nem sikerült megtalálni. Most Schwarz Jenő cukorgyári vezérigazgató 1000 dinár jutalmat ígért annak, aki az eltűnt munkást megtalálja. — A cukorgyár a napokban befejezte az évi répa kampányát. Összesen közel 12.000 vagon répát dolgoztak fel a gyárban. A kampány befejeztével körülbelül 700 munkást bocsátottak el. — Pénteken a Szírotkin-féle malomban szerencsétlenség érte Lotz Henrik munkást, akinek a gépszij elkapta bal kezét és négy ujját letépte. — A novivrbászi kaszinó 2500 dinárt adományozott a szegények téli felszerelésére.

Fizessen elő a Reggeli Ujsagra

—0—

Ma délután Noviszádon:

Rádnicski - Vojvodina és Isztra - Szlavia mérkőzés

Rádnicski pálya

Ma délután megkezdődnek a karácsonyi serlegmérkőzések, egy első és egy másodosztályú meccs kerül eldöntésre. Mindkét mérkőzést a Rádnicski dunaparti pályáján rendezik még pedig úgy, hogy a Rádnicski-Vojvodina mérkőzés előtt az Isztra előmérkőzést játsszik a Szlaviával.

A Vojvodina-Rádnicski találkozók mindig eseményt jelentenek, mert a két csapat küzdelme mindig erősíru, izgalmas és sokszor bővelkedik meglepetésekben. Az utolsó bajnoki találkozón a Vojvodina győzött 2:1 minimális arányban. Azóta még egy ízben találkozott a két csapat barátságos mérkőzésen. Itt is a Vojvodina győzött. A mérkőzés

favoritja tehát papírforma szerint a Vojvodina, de a két csapat tudása között nincs olyan nagy különbség, amely a Vojvodina újabb győzelmét előre biztosítaná. Egy-két gólos győzelme csak valószínű, de eléréséhez minden tudását ki kell játszani!

Papírforma után itélve, a Szlavia-Isztra mérkőzés a Szlavia biztos győzelmét igéri. A két egyesület külön bajnoki csoportban játszik. A második osztály első csoportjában az Isztra a sereghajtó vigasztalan szerepét tölti be, a második osztály második csoportjában a Szlavia az első helyen áll. A Szlavia győzelmi kilátásai tehát mindenképpen indokoltak.

Ma este 8 órakor:

Barna és Szabados ping-pong világbajnokok szereplése a Szlobodában

A mai nap kimagasló sporteseménye a Budapest-Noviszád nemzetközi ping-pong mérkőzés lejárta a Szloboda szálló nagytermében. A világbajnokok a legkitűnőbb kondícióban vesznek részt a versenyen. Barna és Szabados jelenleg európai turnén vannak. Eddig már Angliában, Svédországban és Németországban jártak és minden alkalommal elnyerték a bajnokságot. Így Barna lett Anglia, Svédország és Németország idei bajnoka. A félelmetes híru ping-pongozókat Noviszádon is nagy érdeklődéssel várják, melynek ékes bizonyítéka, hogy a jegyek a ma esti versenyre már nagyrésztben elővételben elkeltek.

A Graficsár lelkes rendező gárdája minden tekintetben szorgalmas és kifogástalan munkát vé-

gez, mellyel Noviszád közönségének legkényesebb izlését is kielégíti. Az üdvözlőbeszéd elhangzása és zászlócsere után nyomban megkezdik a városközi mérkőzést, a már jelzett sorsolásban. Utána a budapesti játékosok akadémiát mutatnak be, majd barátságos egyes mérkőzést játszanak a noviszádiakkal.

Eddig már több vidéki ping-pongozó is bejelentette látogatását, hogy személyesen is meggyőződjenek a világbajnokok kitűnő képességeiről. A noviszádi versenyzők szorgalmasan tréningeznek és így előrelátható, hogy a Graficsár eme önfeláldozó akciója egy erkölcsileg, mint anyagilag sikerülni fog.

A verseny pontban este fél kilenckor kezdődik.

A szubotícai Szand - SzMTC és a FAKO - Sport mérkőzéseket a Szand pályán, a Bácska Villanytelep küzdelmét pedig a Bácska pályán játsszák le

Szubotica mai sportprogramján három első és két másodosztályú mérkőzés szerepel. Az elsőosztályú mérkőzések közül kettőt, a Szand-SzMTC és a FAKO-Sport találkozását a Szand-pályán játsszák le és pedig az előbbi két órai, az utóbbit pedig fél egy órai kezdettel. A harmadik mérkőzést a Bácska-Villanytelep küzdelmét a Bácska pályán két órai kezdettel tartják meg. A mérkőzések közül a legnagyobb érdeklődés a Szand-SzMTC találkozása iránt nyilvánul meg, amely minden évben majdnem derbijellegű, mivel a Vasasok csapata épen a Szanddal szemben szokta kijátszani a legjobb formáját. Hírszerint a Szand ezen a mérkő-

zésen ismét csapatváltoztatásokkal kísérletezik és a vezetőség reméli, hogy a próbálkozások ezuttal sikerre vezetnek. Ugyancsak érdekes mérkőzés lesz a Bácska-Villanytelep küzdelme is, mivel a villanygyári csapat az utóbbi időben erősen felfjavult és a legerősebb szubotícai csapatoknak is méltó ellenfele. A FAKO-Sport mérkőzésen egyenlő erejű ellenfelek küzdelme várható, esetleg minimális Sport győzelemmel.

A másodosztályú mérkőzések közül a Hajduk-TANK találkozását fél kilenc órakor a Bunyevac-Borac találkozását pedig tíz órakor játsszák le a Bácska pályán.

Ma játsszák a hatodik fordulót a szubotícai vidéki első osztályban

Ma mindössze három elsőosztályú bajnoki mérkőzés lesz a vidéken. Szomborban, Szentán és Vrbászon.

A szombori mérkőzésen az utolsó helyezett Zsak kevés reménnyel startol az apatini Tri Zvezdével szemben.

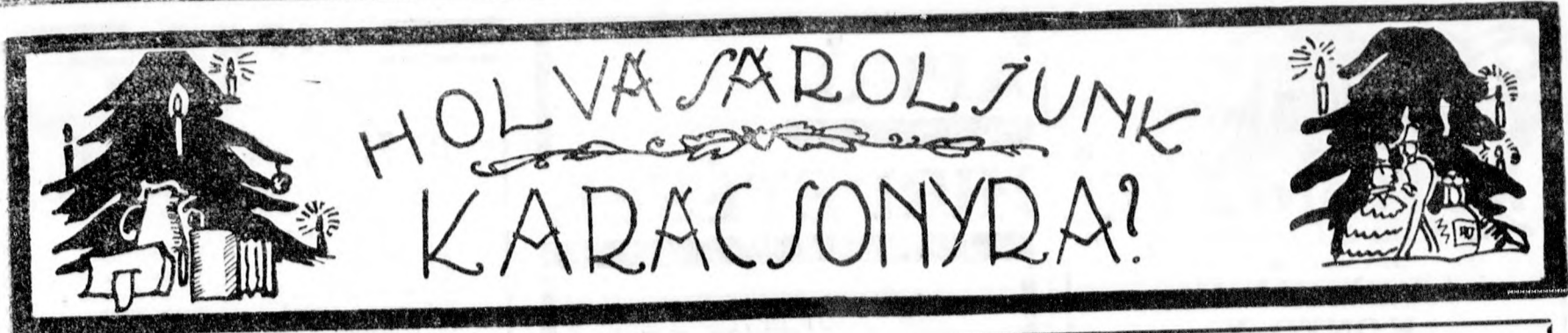
Szentán a Rádnicski-SzAK két helybeli rivális találkozása derbijellegű. A küzdelmek a tiszai csoport bajnokjelölt SzAK a favoritja.

Vrbászon a VSC-nek nehéz dolga lesz a szomszéd topolaiakkal megbirkózni, habár égetően szükségese a VSC-nek a bajnoki pontok. Több barátságos mérkőzés lesz még a szubotícai vidéki kerületben.

A NAK atlétikai, kerékpáros, birkózó és boxoló szakosztálya ma, vasárnap délután, 3 órai kezdettel tartja első idei sport-teadélutánját. A sportról előadást tart Fojt, a szakosztályvezető. A teadélután keretében több szakosztály bontja ki zászlóját. A fiatal hölgyek ma szerepelnek először a ping-pong asztal mellett. Belépti díj nincs. Tea kötelező. A teadélutánon az amatőr fényképészek és a bélyeggyűjtők is résztvesznek.

Végigverik Európát a kanadai jégkocizók. Stockholmól jelentik: Az Európában turázó kanadai jégkocizócsapat tegnap 8:2 arányban győzött a Götta csapata ellen.

Oúzsaci SC-Szloga (Palánka) 6:1 (3:1). Barátságos. Bíró: Lindenschmidt. Az OSC idei első palánkai szereplése alkalmával, biztosan győzött. Ma Oúzsacin ad az OSC revansot a Szlogának.

Szuboticán Brača Littmann karácsonyi vásárlás az idény szenzációja

A vásárlás a legjózanabb befektetés, amikor olcsón lehet vásárolni

Vegyén jót és adjon hasznosat karácsonyi ajándékkul

Karácsony és egyéb alkalomra

14 krtos arany gyűrűt, jeggyűrűt fülbevalót, lantot, lógót stb. különféle kar és zseborát

nagyon olcsón

vásárolhat

Krausz Samu cégnél, órás, Noviszád

Pašičeva (Szűcs) ucca 32. Plevna cukorke-

reskedés melett. Villamos megállóhely.

Ne rösteljen odáig fáradni ezzel

pénzt takarít meg!

Alkalmi vétel, 2 darab elsőrendű gramofon 650 és 750 din.

Gramofonlapok darabja 10 és 20 dinár.

Telefonok, Standard, Nora stb. rádiók 12 havi részletre.

Minden nálam vásárolt áruért, írásbeli jótállást vállalom! 5444

Elsőrendű fruskagorai hegyi

BOR

a karácsonyi és újévi ünnepekre literenként

5° dinár

Stein büffé, Ustaška 20

Garantált jó egészséges, prima

dió

4 dinár kilogramja

Gausz Viktor

Haltér, Noviszád. 5527

Karácsonyra, disznótórra

leszállított árban vehet uborkát, paprikát, káposztát és különféle konzervfőzelékeket a **KEMÉNY-FÉLE** ecet- és konzervgyárban, SUBOTICA I, Pozorišna ulica 3. sz. 0062

A LEGFINOMABB ÉS LEGOLCSÓBB

kávé

JUGOSLAVIZINÁL

kapható!!

Noviszád, Kr. Petra ul. 7.

Játék árúk, babak, kötött árúk

kicsinyben és nagyban kaphatók

Landsmann Adolf

Noviszád

Kralja Petra 13. 5472

Ski, ródli felszerelést

beszerzési áron alul kiárusítom. Óriási választék korcsolyák, ping-pong, box, szoborna stb. sportcikkekben.

MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

Sport Magazin

M. Hajdu, Kr. Marija bulv. 5515

Allandóan friss, elsőrangú

hentesárúk

Gausz Károly

üzleteiben

Noviszád

Knjeginje Zorke trg 14.

Futoski put 58.

Nézze meg kirakatainkat és győződjék meg szenzációs árainkról

URAIM!

Ha olcsón és izlésesen akarnak öltözködni, úgy keressék fel

Kenedi Károly

elsőrendű angol úridívatszabóságát

Suboticán Manojlovičeva ul. 6. Kemény-palota

Ünnepekre kitűnő fehér és schiller

BOR

5° dinár literenként

Likör palackkal együtt minden literre 28 dinár. (úres palack 10 dinárért) Kelebiai muskotály, kario-cai ürmös dió hajas és felöltött, aszalt szilva, szilva és gyümölcs is nagyban és kicsinyben kapható

Nojcsék Géza

Subotica. Telefon 7-82

Karácsonyi ajándék

Divatszövet, selyem,

mosó áru

mélyen leszállított árban kapható

Sár Sándorné

divatáruházában, SUBOTICA

WEISZ RUDOLF

URI SZABÓ

NOVISAD
GAJEVA UL. 3.

Ma már mindenki **kulái szövetből készült ruhában jár**

mert a kulái szövetek jók, színtartók és olcsók

Lerakatok: Noviszád, Subotica; Sombor, Vel. Bečkerek; Zagreb, Osijek

MAGYAR-NÉMET kölcsönkönyvtár
3000 könyv
Kardos, Vilsonov trg 7

Én nem sopánkodok hanem leszállítom az **ÓRAJAVÍTÁS** árait.
Ingaóra tisztítás Din. 50°—
más falóra és ébresztő „ 25°—
zsebóra tisztítás „ 25°—
egyéb javítások 40—60 dinárig.
„OKULARIUM“
M. WOLF, NOVISAD
Katolikus porta 5. Ugyanott szemüvegek 20, 30, 60, 80 és 120 D.

MIÉRT VESZ DRÁGA ÁRUT, ha olcsó pénzért ugyanazt a minőséget kapja?

Garantált szintartó tiszta gyapjuszövetek.

Nézze meg szenzációs újdonságainkat.

Kulái posztólerakat: **NOVISAD, Kralja Aleksandra 20.**

A legolcsóbb karácsonyi s o n k a

csakis Martin Róbertnél kapható

Nézze meg karácsonyi kirakataimat és győződjön meg hihetetlen olcsó árainkról!

Noviszád, Kr. Petra 30 Telefon 27-60 Lakás 27-61

Callitörtésköl. 1. hó 17-18l
 1. Paramonai híradó.
 2. 100%-os német loafilim
KONTO X
 A főszerepben a hírneves Felix Brossart
 3. Ufa kulturfilm
 Előadások kezdete naponta 4. 3/4 és 1/2 órákor
 Méréskelt helyárak: 0, 8, 10, 12, 14 és 15 dinár.

Évi közgyűlés
 Noviszád, I. és II. negyedi tehenészgazdák
 f. hó 27-én, vasárnap délután 2 órákor tart-
 ják rendes évi közgyűlésüket Dudarska (Epres)
 ucca 34 szám alatt. Targy: évi elszámolás, elnök-
 választás, esetleges indítványok.
 Felkéretnek azok a gazdák, akik sertéseket akar-
 nak tartani, hogy a gyűlésen okvetlenül megjeleni
 sziveskedjenek.
 5520 AZ ELNÖKSÉG

MINDEN művelt ember
 tudja, hogy ami az autók
 közi a ROLLS ROYS, az a
 rádiók közt MINERVA 32.
 0532

ELADÓ
Komplett háló szoba,
 ebédő, konyha felszerelés
 rádióval garantált tiszta,
 úri 11.000 dinárért el-
 költözés miatt eladó. Bő-
 vebbet „Hansa” irodában,
 Subotica, Karadzicsseva 9.
 Barány szálló köz. 654

Egy új hálószoba beren-
 dezés olcsón eladó. Novi-
 szád, Tóta Kalmána ul. 12.
 5542

Egy szép adómentes csa-
 ládi ház, mely áll 3 szoba,
 előszoba, konyha, pince,
 mosókonyha és kertből —
 eladó. Cím a noviszádi kí-
 adóban. 5538

ELADÓ HÁZ három la-
 kással és negyed hold te-
 leppel a Darányi telepen
 III. 238., a katolikus tem-
 plomtól 5 percnye. 5530

HÁZ, mely üzletnek is
 alkalmas, elköltözés miatt
 Zseljeznicska uccában el-
 adó. Bővebbet Noviszád,
 Zseljeznicska 81. sz. alatt.
 5522

SZERÉMI BOR literen-
 ként 5 dinárért kapható
 Dudarska 16. Noviszád.
 5518

ÜZEMHELYISÉG
 nagyobb, száraz, világos,
 azonnalra kerestetik. Aján-
 latok ber megjelöléssel
 schmolka hirdetőbe kü-
 lendők. 5515

Értesítés
 Tisztelettel értesítem a n. é.
 közönséget, hogy a Kralja Petra
 19 (kapu alatt) levő női- és fér-
 fi irodára üzletet megvettem.
 Karácsonyra melyen részlított
 árak mellett vállalom vi any-
 viz- és vasondolást. Szives
 partiókat ker
 5470 **Vigl István**

Egy 503 típusú csukott
**Fiat auto, egy Ford-
 son traktor, két ekés
 Oliver,** azoknál egy
öt ekés eke
eladó
 Érdeklődni
 Fischer Andrásnál Odszaci

Eladó jutányosan egy
 5+1 lámpás és egy 4+1
 lámpás házióráti elsőrangú
 rádió készülék. Bővebbet
 Krausz Nikola cégnél No-
 viszád, Jevrejszka ul. 18.
 5451

8 1/2 HP villanymotor,
 egy fűrészesztal és két tí-
 zedes mérleg (500-100 kg-
 ig) eladó. Megtekinthető
 Noviszád, Nemačka ucca 28
 sz. alatt. 5523

ALLAST KERES
 Fűszer- és csemegeke-
 reskedő segéd, állást keres
 esetleg mint raktárnok vagy
 pénzbeszedő 5000 dinár
 kaucióval. Beszél szerbül,
 németül és magyarul. Cím
 a noviszádi kiadóban. 5514

FOGLALKOZÁS
 Villany, vízvezeték mun-
 kák és javítások, gépjávi-
 tások és fémmnyomások
 megadott rajzok vagy mint-
 ták után legjutányosabb
 árban készülnek. Leírók
 testvérek Szubotica, Fra
 Jase trg 15. (Ničin palota). 628

KERESLET
 Nagyobb ÜZLETHELYI-
 SÉGET vagy erre a célra
 alakítható házat, lehető-
 leg a Futaki uton, bérbé
 keresek. Ajánlatokat kérek
 földvártnak. — Temeritska
 ulica 8. 5522

Uj hivatás
 férfiak és nők számára az
 új házi gépszövészet be-
 vezetése.
 Garantiált kb. 1500-
 din. havi jövedel m
 minthogy a szövött árut
 átvesszük, szövőhért fi-
 zünk a a földol oxandó
 ionniat szállítjuk. Irjon
 még ma díjtalan prospek-
 tusért a következő címre:
 Domača Pletarska Indu-
 strija, No. 16 Josif Kalis,
 Maribor, Trubarjeva 2.

**APRÓ-
 HIRDETÉSEK**

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó
 1 dinár, **NAGY BETŐS** 2 dinár, a
 legkisebb apróhirdetés 10 dinár
 Az apróhirdetések ára előre fizetendő.
 Állást keresők 50% kedvezményben ré-
 szesülnek olyan formában, hogy hrdé-
 tésüket díjtalanul közöljük ugyanany-
 nyiszor, ahányszor annak teljes árát
 kifizették

**A KERETES HIRDETÉSEK alap-
 ára:** milliméterenként 0-80 dinár, a
 lap szövegrészében 2-50 dinár, a
 naphírek között 3— dinár

Telefonon csak kivételes esetben veszünk
 fel hirdetéseket

Jelleg leveleket, ajánlatokat stb csak
 akkor továbbítunk, ha feladójuk válasz-
 bélyeget mellékel

Vidéki kisebb hirdetést megbízásoknál
 kérjük a hirdetés árának előzetes be-
 küldését akár készpénzben, akár posta-
 bélyegeken

Reklamációkat csak értelemzavaró sajtó-
 hibák esetén fogadunk el

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba
 szombaton délután 4 óráig, egyéb szá-
 mainkba a közlés előtt napon estl 6
 óráig veszünk fel

Szép üzlethelyiség 2 uc-
 cal szobával és konyhával
 együtt azonnal kiadó. —
 Noviszád, Futoska 33. 5526

KIADÓ két szoba, konyha,
 speiz. Noviszád, Karadzic-
 seva ul. 18. Faith malom
 mellett. 5524

**VENDÉGLŐ SZUBOTI-
 CÁN,** az új zöldségpiac
 azonnalra kiadó. Bővebbet
 Petrogradska ul. 2. 0663

**KÉT SZOBA-KONYHÁS
 LAKÁS** előszobával, élés-
 kamra, kamra, baromfi- és
 disznóút, fél kerthasznál-
 tal, Noviszád, Cara Dusana
 ul. 86. alatt kiadó. Bőve-
 bet Welsner büfében,
 Grobljanska 30. 5412

KIADÓ
 KIADÓ két szoba kony-
 ha, speiz azonnal, Kara-
 dzicsseva ul. 18. Érdek-
 lődni Dr. Szekulicsnál, No-
 viszád, Kralja Petra 16.
 5502

JÓHAZBÓL való szorgalmas leány fizetéssel,
 tanoncnak felvétetik. Közimunkáuzlet, Jevrejszka u.
 13. szám. 5537

HELYBELI feleket látogató ügynök kerestetik.
 Károlyi, Noviszád, Kiszacska 1. 5541

KOMPLETT hálószoba, ebédő, konyha felszere-
 lés, garantált tiszta, úri 11.000 dinárért elköltözés
 miatt eladó. Bővebbet „Hansa” irodában, Szubotica,
 Karadzicsseva 9. Barány szálló köz. 0654

Bank-könyves tranzakciók! Bérházak!
 Földbirtok tőkebefektetésre. Bővebbet „Han-
 sa” iroda, Szubotica, Karadzicsseva 9. Bá-
 rány szálló köz.

— **Konzum-keksz,** a napi árakon alul
 kapható Mojsovicznál, Noviszád. Kérjen a-
 ajánlatot.

Kiadó Noviszádon, Futaki ut 101 szám
 alatt hentesüzlet, berendezéssel esetleg lak-
 kással. 5492

Fekete taxikutyát megvételre keresek.
 Cím a noviszádi kiadóban. 5493

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENG.

LIPKA
 Pénteken és a következő napokon
 A legérdekesebb tonfilm
ALRAUNE
 Hans Helnz Ewers világsiker aratott regénye
 Zenéjét írta: Filtz Roter és Dr. Kapper
 Főszereplők:
 Alraune Brigitte Helm
 Frank Braun Harald Paulsen
 Ten Brinken titkos tanácsos Albert Bassermann
 Volkonska hercegnő Agnes Staub
 Dr. Petersen Bohna. Götzke
 Zanasse ügyvéd Albert Licho
Flip az autóban, tonburleszk

Meghívó 5519
 Az Adamovics epi Olvasó és Gazdakör
 f. hó 26 án (karácsony másnapján) a Kraxner
 fű e vendéglő nagytermében
műsoros táncestélyt
 rendez, melyre a k r tagjait és a n. é. kö-
 zönséget ti zteittel meghívja a rendezőség
 — Kezd te este 8 órákor —
Válogatott kabaré műsor
 E sörangú zene. Belépő díjak 15— 10— és
 5— dinár. A terem kelleme-en fűtve lesz.
 Jegyek elővételben Schmidt és Vadócz fűszerüzletekben kaphatók

KIADÓ 2 szoba, nagy
 előszoba, fürdőszoba, mel-
 lékhelyiségekkel. Kiszácsi
 ucca 13. 5478

Egy SZOBA, konyha,
 speiz és kamra kiadó. Mi-
 losa Dimitrijevicssa 9. No-
 viszád. 5491

KOLONFELE

BERLITZ módszer sze-
 rint szerb nyelvórákat ad
 szaktanár. — Érdeklődni a
 noviszádi kiadóban. 5529

DOBOZOK postacsomag-
 nak, ruhának, cipőnek, leg-
 olcsóbban és nagy választé-
 kban Barinhál, Zrinjska
 17. sz. 4154

**Kölcsön-
 könyvtár**
 állandóan új könyvek. —
 „Kultura” Noviszád, Fu-
 toska 5. 4483

Dobozokat
 kereskedelmi és ipari cé-
 lokra 1-golcs ban gyárt,
 lemezeket raktárról szállít
 „Pax” Novisad. Telefon
 27-69. 5373

**Gramofonok,
 lemez ujdonságok,
 varrógépek, RÁDIÓK**
 szaküzlet szolid kiszolgálás
 kedvező részlet fizetéssel
 kapható
Engl Franjo Subotica

MINERVA RÁDIÓK cso-
 daszeriája — megtekin-
 hető és meghallgatható vé-
 teikényszer nélkül a Central
 Rádiónál, Subotica. Ka-
 szinó palota. 0532

Paprika
 vegyíszta, különleges cse-
 mege, leszállított áron
 Fucus & Co., Szubotica,
 Wilsonova 11. 523

SZUBOTICÁN, Cvijtu
 restaurant helyiségét a
 Horvát-féle vendéglőbe
 (Cara Dusana 4) helyezte
 át. Olcsó árak, pontos ki-
 szolgálás. 626

Egy kísérlet meggyőzi,
 hogy szeplő és mindenne-
 mü a tisztátalanág ellen
 legjobb a Nagyenyedi Kö-
 vacs arkenőcs Borax szap-
 pannal. — Kapható min-
 den gyógyszerárón és
 drogériában. Főlerakat
 Herzl drogéria, Subotica.
 637-1

KARACSONYI ajándék-
 nak való il harci kanarit
 vegyen. Juányos áron kap-
 háó Lerch István kanári-
 tenyésztőnél Noviszádon,
 Darányi telep 1. 146. 5531

קשר KOSZT
 háznál és házon
 kívül kapható:
IRICNÉL, NOVISZÁD
 Safarikova ulica 1. 5547

Szépség! Legmodernebb festést készit
TOBOLKA RUDOLF festő és
 mazolo, Novisad, Batorijeva u. 25

Szuboticán
 korán reggel házhoz szállitva
 kapható mindenütt a
Reggeli Ujság

26
 Vasárnap, 1931. december 20-án
 A MI IRODALMUNK

Irodalmi hírek

Felkérjük mindazokat, akik Fekete Lajos Tengerzuga című verseskötetét gyűjtőven megrendelték és mindaddig még nem kapták meg, szíveskedjenek címüket szerkesztőségünkkel levelezőlapon közölni. Ugyanis a szerzőnek küldött gyűjtőlevelek a postán elkallódtak és így a szétküldésben zavar állt elő.

Fekete Lajos verseskötete a Tengerzuga nemsokára elhagyja a sajtót. Előfizetéseket még elfogad kiadóhivatalunk. A kötet ára (portóval együtt) 50 dinár, az amatőr példányoké 100 dinár.

A Pozsonyban megjelent Magyar Minerva novemberi száma roppant változatos. Érdekes ebben a számban a jugoszláviai magyar írók összehalálkozása. Farkas Geiza „A megálázás” címen érdekes fantazmát ad, Kristály István novellával szerepel, azonkívül Csuka Zoltán könyvéről a „Mindent legyűrő fiatalaságról” ír hosszabb kritikát. Fekete Lajos egyik új versét közli, Szentéleky Kornél „A fehér kultúra apoteozisa” címmel a párizsi gyarmati kiállításról ír beszámolót. Kázmér Ernő külföldi könyveket ismertet. Erzenkivül Bartók Béla értékezése a népzene jelentőségéről, Wimberger Anna regényrészlete, Reményi József amerikai naplója, Tompa László, Szombati Szabó István, Páll Miklós versei, Berde Mária és Kristály István irodalmi terv-beszámoló egészíti ki a tartalmat számot. Előfizetése egy évre 60 dinár. A kiadóhivatal címe: Bratislava, Kertész u. 1.

Érdekes a spanyol kiadók érdeklődése az új magyar irodalom iránt. Most jelent meg spanyolul Márai Sándor Zenetűlök című regénye, sajtó alatt van Babits Mihály Timár Virgília című novellája. Nemrégiben jelent meg az első katalán-nyelvű Petőfi kötet s még jónéhány antológia és magyar regény várja kiadását.

Üzenetek

Párizsi szerelem. Roppant fonákul hat, ha valaki olyasvalamiről ír, amit nem ismer. Ahogy nincs értelme annak, hogy Jean Mister magyartárgyú regényét írjon, holott talán egy hétig sem volt Pesten és a magyarokat még felültelesen sem ismerte meg, azonképpen érthetetlen, hogy valaki a Bácskában párizsi (és nem párisi!) történetet írjon, holott sohasem járt Párizsban és azt se tudja, hogy a francia ismerkedésnél felesleges a bemutatkozás. Ahogy M. Jean Mister elképeszti a magyar olvasót hallatlan bárgyúságaival, ép-tergelyesülést kapna az a francia olvasó, aki az Ön párizsi történetét elolvassa. Ha Ön megírná a Vajdaság életét és problémáit egy novella vagy regény formájában, az mindenképp érdekelne, nemcsak az itt élőket, hanem a franciákat is, akik földünk, sorsunk iránt érdeklődnek. Ha párizsi történetet akarok olvasni, akkor inkább Henri de Régnier valamelyik könyvét veszem kezembe, mint egy vajdasági író naiv és otromba elképzeléseit.

Afrodite. A fenti üzenet némi változtatással Önnek is szól. Önmagát kell adnia, ne akarja utánozni se Lotit se Stefan Zweigot. Csak így alkothat eredetit, érdekeset és értékeset.

1931 — IX — 13. Közvetlen hangja, őszinte kivetítése kellemesen hat és nem érezteti az élmény könnyedségét és jelentéktelenségét. De hiányzik valami belső ökonómia veresből, többnyire, kevesebb szóval mindenesetre erősebben

hatna. Javasolnánk a vers átdolgozását, de a dátum távolléása elsősorban időszertességét.

Mihály apó. Önben határozott elbeszélő tehetséget látunk, egyéni epikus típusú, amely most keresi, csiszolja igazi formanyelvét. Kár, hogy alakja idealizált, régi írók mintájára emlékeztető, akit el se tudnánk képzelni bácskai miljöben. Milyen egyszerű volna, ha egy élő, hus és vér bácskai paraszt portréját kapnánk egyszer valakitől, amely a kisebbségi sorsot épügy magán viselné, mint a bácskai levegő sajátos ízét.

Mesélj a hajnal. Szép széles kép, mely, telkes szimbólum, mely részleteiben gyenge, olykor üres. Azt hisszük, ha tömörebbre fogná mondánivalóját, ha szavai frissebbek, teltebbek és szívesebbek lennének, szép vers válna még ebből a költeményből.

Nyári éjben síkoly. Nem a téma sikamlósságát kifogásoljuk, hanem annak helytelen, patetikus beállítását. A harsogó, tragikus hang olykor a komikum határát érinti. Maskéban, egyszerűbben kellett volna ezt a témát megírni. Milyen egyszerű volna, ha egy élő, hus és vér bácskai paraszt portréját kapnánk egyszer valakitől, amely a kisebbségi sorsot épügy magán viselné, mint a bácskai levegő sajátos ízét.

S. J. Szíves türelmét kérjük, nagyon sok a kéziratunk. Magános sir. Banális színek és hangok, amelyek nem tudják feleleveníteni az értelmetlen tömeghalál rettenését.

Lelkem könnyei. Reményem. Metaforában bizonytalan és banális, minden üde, friss színt nélkülözünk verseiből. Második versének hangszerelése ezenkívül túl zajos, a borzalmas ellentétek fonákul hatnak.

Visszakíváhom a szöke Tiszát. Kedves, tiszta vágy esendül fel a ritmussal küzködő sorokban, de ez a vágy annyira tiszta, őszinte és egyszerű, hogy feledtetni tudja a vers tehnikai fogyatékoságait. Szívesen közzétennék az Ifjú-ság rovatban.

Ősz. Fáradt közhelyek minden friss, eredeti szín, kép vagy ötlet nélkül.

Úgy fáj az élet... Vízó. Szép puha képek, melyek menekülni szeretnének a valóságtól. Mondanivalói környezatlazatlank, bizonytalan világtárgyalom, a l'éducation sentimentale vágyvilága sóhajtozik epédó sorából. Szeretnők, ha vágyainak langyos érzélességei feltisztulnának, ha biztosabb, keményebb, egyénibb és férfiasabb konturokat rajzolna vágyvilágának.

Mikor visszaneztek. Az Ifjú-ság rovatba illő egyszerű, naiv, olykor arkaizált-hangu panaszkodás. Az árva leány. Megható történet, amely halmozza a tragikus eseményeket, de a szereplők lelkivilágáról még futólagos képeket sem kapunk. Pedig az emberi lélek változása, fejlődése, formálódása minden borzalomnál és sors-csapásnál érdekesebb.

Moloch. Az elgondolás finom és mély, csupán egyes sorok ritmusalanságán kellene javítani.

Vita egy hasonlat körül. A hollandok legnagyobb lírikusa Jacques Pesk, aki már 21 éves korában halt el. Sokban emlékeztet Petőfire, ő is forradalmár lélek volt, de azért mégsem lehetne párhuzamot vonni kettőjük között.

Több kéziratról a jövő számban.

Gyűjtsd össze és köfesse be A MI IRODALMUNKAT

A MI IRODALMUNK

A Petőfi Újság Irodalmi melléklete — Szerkesztő: Szentéleky Kornél

Krónika

Hol késik a vajdasági regény

dos sajongással kimondott célokat szolgálja. Egy ilyen regény csak helyzetképet adhat, amelynek bonyodalma szinte beleolvad az életbe, de semmi esetre sem adhat olyan történetet, amely valóság-nütelenséggel elválnék a vajdasági háttértől, hogy valami tételt vagy szándék-jogosságot bizonyítson.

Már szinte tucatjával állnak előtünk az erdélyi és szlovenszói példák. Erdélyben az utóbbi időben körülbelül tíz nagy regény jelent meg, amely a mai Erdéllyel, a magyar kisebbségi sorsral foglalkozik. Egyik regény sem akar mást adni, mint tárgyalagos helyzetképet, vagy mondjuk: igazságot. Ez elől az igazság elől elmenekülni s helyette világvárosi, talajtalan, időtlen történeteket írni egyelőre helytelen és időszertelen dolog. Nemcsak költéses-günk, hogy az igazságot meglassuk, megírjuk és népszerűsítsük, hanem közönségünk is követeli az élet igazi arcát az irodalom igazi tükrében. „Aki meg akarja ismerai a mai Erdélyt — írta nemrégiben a spanyolok legnagyobb napilapja az A. B. C.

ben az olvassa el egy erdélyi magyar író regényét.” Ha már a spanyolok is felfigyelnek ezekre az újhangra és újtemájú regényekre, mi sem természetesebb, hogy Középeurópa közelebbi népei is érdeklődéssel kísérik azt a kisebbségi irodalmat, mely az új helyzetről ad őszinte és tárgyilagos képet. „Egy ilyen könyv — folytatja a madridi A. B. C. — jobban informál bennünket, mint sok testes kötet.” Szinte hasonló esztétikát a háború alatt, amikor a német hadvezetőség kötelezővé tette Reymont nagy regényének a „Parasztok”-nak elolvasását, hogy a német tisztiek megismerjék a lengyel parasztokat. Nem tudományos, etnográfiai könyveket ajánlott ez a komoly hatóság, hanem egy négykötetes regényt, mely valószínűleg többet adott, mint nyolc kötet tudománya. Ezért van egy erdélyi regénynek, amely a mai Erdélyt adja olyan kiváltságos érteke, ezért fordul feljebb a külföld érdeklődése. (Berde Mária Földindulása angolul, németül és románul fog megjelenni. Ligeti Ernő regénye spanyolul és franciául.)

Ez az érdeklődés hasonlatos lenne egy igazi vajdasági regény esetében, sőt ha a „Feketeszáru cseresznye” nagy sikerét és a magyar közönség fokozott érdeklődését a jugoszláv nép iránt számba vesszük, a siker talán még nagyobb is lehet.

Ezt a kérdést nem mi tesszük fel, hanem nekünk tette fel nemrég egy előkelő pesti kiadócéggel igazgatója. És ez a kérdés nem volt üres udvariassági forma, hanem az üzletember komoly érdeklődése olyan áru iránt, amit a közönség vár és keres. A „Feketeszáru cseresznye” óriási sikere után szinte mindenki várta, hogy hamarosan megjelenik egy olyan regény, amely a magyarok és szerbek regénye, a legújabb idők regénye, amely bácskai színekkel, típusokkal és sajátos bácskai levegőt súrit a könyv lapjai közé. Mi vajdaságiak — akik Hunyadi Sándor darabját láttuk, vagy olvastuk — nagyon jól tudjuk mennyi hiány, tájékozatlanság, elrajzolttság, valóság-nütelenség és idegen színt van a „Feketeszáru cseresznye”-ben, amelynek kiváltságát azonban semmiesetre sem akarjuk elvitatni. De a magyar közönséget szenvedélyesen érdekli a szerbek mentalitása, érzésvilága és etnográfiai sajátossága, ezért örült, ha valamit is kapott, ami érdeklődését kielégítette és ezzel magyarázható a „Feketeszáru cseresznye” sikerének egyik — semmiesetre utolsó — titka. Könnyű tehát elképzelni annak a regénynek a sikerét, amely biztosabb kézzel, több hozzáértéssel, igazi eszprű és couleur locale-lal dolgozna fel a magyarok és szerbek új életét és egymásközti viszonyát.

Ma már, tizenkét év után hűvösen és tárgyilagosan lehet a témába nyulni. Az új államilakulás hullámos változásai, forrongó formakeresése, szenvedélyes kilengései ma már a múlté, ami ma probléma és regénytema, az már leheggett és nincs széles változásoknak alávetve. A regényíró bizonyos távlatot kap, ami helyes színben, torzítás nélkül mutatja az embereket és az eseményeket. És ez a távlat bizonyos nyugodtságot is ad, esendős megfigyelési lehetőségeket, higgadt életszemléletet. A közönség is nyugodt, őszinte képet vár, mert a közönséget csak egy őszinte regény érdekelheti. A pátoz, az elrajzolttság, a ráncok elsimítása a szinpad természetellenes megvilágításában talán jól fest, de a regény szabadabb keretében, plain-air-es megvilágításában már fonákul, levegőtlenül hat, az élet színtét és ízt, az élet igazságát nélkülözzük egy nem őszinte írásműben. A regény annál hatásosabb, minél inkább kerül a tendenciát, a dolgok magyarázatát. Ez a regény nem lehet irányregény, mely elfogultan, türelmetlenül, elkeseredetten vagy ábrán-

Figyelő

Fekete Lajos legújabb könyve

Tengerrugás. Versok. A vajdasági könyvtárak látogatásával kiadta a szerző Budapeston

Fekete Lajos legújabb kötete több, mint lépésfók. Megérkezés. Megtalálta igazi hangját, biztos világszemlélet, amely még ma is háborgó, vergődő, lázadó, de hangja mindig biztos és öntudatos. Nyugtalan nagy lelkeknek peremét ma már nyugodt konturok határolják. Ő már tudja értékét és helyét, erejét és igazságát, ura már álmának, indulatának, hitének és keserűségének! Az a rimbaudi szertelenség és genialis szenvedély hullámzás, melynek nyomát Fekete korábbi kötetében többször megtalálhatjuk, ma már eltűnt. Fekete Lajos már nem tagadja meg a földet, a való-ságot, az életet, a hétköznapok fáradt emberét, a nyomor-sívár kis fájdalmaival. Újja az általánosból a részletek felé víz, a nagy humánumból az éni, a kis családig, a kül-városi odúig. Elmentye a mindennap töviszsúvása és nem a végtelen idők vigasztalansága. A költő közelebb lépett a premier plan lencséje felé, arcvonásai élesebb, szentülk-rében a kultúrára árva fényei remegnek, hajlincse fáradtan hull homlokába, ahol apró gondok szánják örök baráz-dákat. Ecce poeta! Ime a költő, egy igaz, nagy magyar költő az Ur 1931. esztendejében.

Szinte maga is csodálkozik, hogy önmagára talált. Az éveket gondolja, csodálja, okolja a megérkezést. Amikor eltűnik az elfutott tíz éven, a harmincéves kortársakon, eres kezén, amikor a harmincedik Lajos-napon cipőt szeg és öbort öntöget — érzi, hogy új korszakba lépett: a férfikorba, amikor súlyosabbak a gondok, fáradtabb a vándor, tisztább a láthatár, érettebb, öntudatosabb a szó és a hang. A költő most itt áll premier-planban előttünk „egy tel-jesedő élet láthatárán”. Az élet mostoha, keves a nap-sugár, „beosztott élet, kicsi méricskélés”, a nyomor finora rávigyorog a hideg éjszakában.

„Élünk tenyérnyi kegyelem-földön
halunk megretent remények során.”

Élménye most már a mindennap, a kenyérgond, a csa-lád, a hontalanság, a határok közt vergődő magyar költő örök Rodostója, de nyugodt, tiszta, olykor keményen lelebe-markoló szavakban csendül ki élmény- és érzésvilága. Tisz-tán, nemesen, megálló őszinteséggel és sajátos, egyszerűsé-gében egyre mélyülő művészettel. Vádja nem programbeszéd, panasza nem irányul emberek és konkrétumok ellen; versei finom, gazdag érzésvilágának közvetlen, torzítás és tendencia nélküli kivetítései.

Elvonul az emberektől, az élet mooskosan rohanó árjá-tól. Kultúrasi kiáltótornyából szemléli a világot, amely egyre messzebb megy tőle, egyre idegenebb lesz. Pesten no-mádnak érzi magát, az „aszfaltország”, a „hideg kövek „közöny kövek” irzózatot, iszonyatot, „kösszonytot” vál-tanak ki égből, madártal, hines meztől áhítózó lelke-ből. (Erdékes, hogy ugyanez a kömörvim megtalálható Mész László legújabb költeményeiben is). Kertül az embe-reket, sőt egyik keserű versében tagadja a barátságát is.

„Mindenképp fenyjék magának, mindenki csillog magának
annélkül, hogy a másiktól porszemnyit tudna.”

Ez az egyedüllet, a szék, kicsi családi kör, a világ felé forduló arcának bánatos bizalmatlansága, a barátságban, a

Meséink szörnyü meséket

Most, amikor a változások, az átmenetek már elmultak, nyugodtan meg lehetne, sőt meg kellene írni a vajdasági regényt. A vajdasági regény eddig késett. Vártott magára. De nem hisszük, hogy azért mert nem lenne, aki azt megírja. Egyedül a könyvkadás szerveztlensége, a vajdasági irodalom mostoha helyzete lehetett az oka annak, hogy nem született még meg az élet és az igazság köny-ve, amelynek megírása ma már parancsoló köte-lesség.

Fénysáv a szélvészen

Vinnyongva táncol, hajlong,
Éng jobbra-balra földtől az égig,
Kézd a felgyúlt fénysáv
trappos erejében a szélvészenek,
Óh! hányan néznek
most kitágult szemekkel,
hányan tépnek,
hányan rohannak rád, zajlott
és felajzott
idegekkel?
Óh, imbolygó fénysáv, földtől az égig,
rád kapaszkodnak
mezelen ember-valók: a lelkek,
de testednek
síkmalós, égó olajján
visszaszuszan mind valahány
nyögve, sírva, sikolva,
mert a hit mindből kioltva! —
s most beamed gyul fel
mementós piros és sárga lázban:
a fénysávban,
dühbörgő szélvészenben a világna.
Morduló kráteréből
száguld fel az égig,
tíz maglában, egy lobogó halálfej
ágyékából felhasadt kehely
öntja deflívillanással
a borzalmas grimaszokat,
mellyel hírt csutolta az ember.
Vinnyogva táncol, hajlong,
Éng jobbra-balra földtől az égig,
küzd a felgyúlt fénysáv
dühbörgő szélvészenben a világna,
míg valahol messzi firmamentuma alatt
pillongó Kelelnek,
a hajnal késik.

Bencz Boldizsár

Rövid karácsonyi zsolozsma

Add meg nekünk a mindennapi kenyerünket...
...a gondatlan Holnapvárát... a Mát,
amelyben gyermekeink derűs arccal játszhattak.
Add nekünk a tiszta szeretet, a kitlóségektől
mentes tiszta Szűz szeretmet...
... a fajtalan gleléseket a megértó hitvest,
aki gyermekeink feje felett őrangyal gondoskodással áll
Add vissza nekünk a tiszta gondolatot, a tudományban
való rehdületlen hitet.
a magunkban való hitet, a mieinkben való hitet.
Sás Mihály

Ráncok

A homlokomra ráncok jöttek
Halkszomorun. Nem dühbörögtek,
De maradtak.
S kitékőztek a szemem fölött.
Ki küldte őket, nem kereseim
Talan az élet, szerelmesem
És itt ülnek
kengatva fátadt harangokat.
A vig inóiták bucsura kelnek
Lázás évek, álmok, szerelmek
S csak a ráncok
futkosnak sápadt homlokomon.
Furcsa utak ezek a ráncok
Szomoruan benülő láncok
S néha sírok
Ha este a tükörbe nézek.
A sorsomat sajnálom talán
Tébbenyülő, őszí éjszakán
S megsátratom
homlokomon az üzenetet.
Bencz Boldizsár

Tengerrugás. Versok. A vajdasági könyvtárak látogatásával kiadta a szerző Budapeston

Fekete Lajos legújabb kötete több, mint lépésfók. Megérkezés. Megtalálta igazi hangját, biztos világszemlélet, amely még ma is háborgó, vergődő, lázadó, de hangja mindig biztos és öntudatos. Nyugtalan nagy lelkeknek peremét ma már nyugodt konturok határolják. Ő már tudja értékét és helyét, erejét és igazságát, ura már álmának, indulatának, hitének és keserűségének! Az a rimbaudi szertelenség és genialis szenvedély hullámzás, melynek nyomát Fekete korábbi kötetében többször megtalálhatjuk, ma már eltűnt. Fekete Lajos már nem tagadja meg a földet, a való-ságot, az életet, a hétköznapok fáradt emberét, a nyomor-sívár kis fájdalmaival. Újja az általánosból a részletek felé víz, a nagy humánumból az éni, a kis családig, a kül-városi odúig. Elmentye a mindennap töviszsúvása és nem a végtelen idők vigasztalansága. A költő közelebb lépett a premier plan lencséje felé, arcvonásai élesebb, szentülk-rében a kultúrára árva fényei remegnek, hajlincse fáradtan hull homlokába, ahol apró gondok szánják örök baráz-dákat. Ecce poeta! Ime a költő, egy igaz, nagy magyar költő az Ur 1931. esztendejében.

Adorján András

Szentteleky Kornél

A MI IRODALMUNK

A férfi ki- és becsukja a tenyerét, a karját megfeszíti az asztalon, haragosan mondja:
— Mit nevet rajtam folyton? Tudja meg, hogy meg fogom csokolni.

Ildi még jobban nevet, hanyat veti magát a széken. Szinte hintázik a felső teste a kacagástól. Csokolja meg ha tudja! A férfi ugrásszerűen tolja hátra a székét és szakad akarja kerülni az asztalt. A lány nevetése ijedten szakad félbe, ő is talpra ugrik és odátámaszkodik az ajtóhoz.
— Ha nem ül vissza a helyére, bemegyek a lakásba.

— Amaz megadóan esik vissza a székbe.

— Mindent, csak ne hagyjon itt!

— Megint szemben ülnek, megenyhülten mosolyognak össze.

— Ugye megjött? — mosolyogja a férfi.

— Hozzám! — huzza ki magát. Lehet hetykéskedni, biztosságban van, felőle az ajtó.

— Mondja — kezdi újra amaz szemrehányóan — hát összedőlhet volna a világ, ha megcsokolom?

— Hát miért nem csokol meg?... nem mondtam semmit... meg ne mozduljon. Komolyan mondom, hogy itt hagyom.

— Ne játszon velem! — mondja veszijszólan a férfi — vigyázzon...

Ildi a száját rágcsálja, nagyokat lelelkezik. Az elkövetkező csók íjesztgeti a képeletét. De azért boldog, s feszül a keble az elkövetkezőtől. Miért szabadik hát? Még soha ilyen estét nem élt át, megbolondítja a sziget varázsa. Itt van a Duna kellős közepén, egy itt felejtett romantikus világban, ennek az egyetlen férfinak a közelében. A nyáresti szél hintáztatja kint az almafákat, lehajlik az ága, s sötétpiros almák mosolyognak le róla kinálkozóan.

Ildi nyujtaná a kezét érte, itt áll a számoly a nyitott ablak alatt, csak fel kellene lépni rá és lehuzni az ágat, de ez a bolond itt ül szemben és elvágja az utját. Az almák csalólagosan hivogatják, gondolatban a fogai közt harsogtatja már:

— Meg fogom csokolni — ismételteti amaz még mindig. Ildi nem tud ellentálni a kacérokodó almáknak, hirtelen elhatározással ugrik fel a helyéről.

— Ne beszéljen annyit — kacagja, — jöjjön inkább almat enni. Maga is kap egyet, de csak egyetlen egyet. — S ezzel előreszaladt az ablakhoz, felugrott a számolyra és a két karja felnyult a magasba az ágért.

— Miaz, ez nem jön?

— Üres a szék, oly nesztelenül követte, meg sem hallotta. Itt van már mögötte, a háta közepén érzi a lélekzetét. Mi lesz most? Nem mer visszanezni, mintha minden szín az arcából a száján pirosulna. Ijedten boldogan csukja le a szemét.

A férfi átnyul a karja alatt, magához rántja, az ujjai belemélyednek a husába és önkívületi önző kegyetlenséggel szorítja magához. A szája rátapad a nyakára s mintha az életet akarván kiinni belőle szivja a csókjával. A lány nem mer sikoltani, a fájdalomtól és a szégyentől megrettenve némul el. A lakásban zörren valami, a cimbalmhang kimerad. Jönnek. A számoly eltűl a lába alatt s Ildi majdnem a földre zuhan, ahogy a férfi kiengedi a kezéből. Nem segíti fel. Megátalkodottan néz maga elé fallhéren, levegő után kapkodva.

— Most már mindegy — gondolja — lesz ahogy lesz. Nem jön senki. Ildi feltápaszkodik egyedül. A két karjával átfogja sajnó keblét, a nyakán mint a szégyenbéllyeg püroslik a vad csók s mint gránátzsemek, apró cseppekben gyöngyözött ki rajta a kiszívott vér. Nem néz vissza; úgy megy be a lakásba az első csók súlyát viselve, össze-huzott testtel, megalázottan, mintha ússzerugdalták volna.

Bűrsők Erzéshet

— Holnap megyek haza. Ildi jössz?

— Hazamenni? Már? — azután elbiggyesztette a száját és elfordult, de nagyon határozottan mondta: — Nem megyek!

Nem is ment.

A fiu elutazott s a negyedik este ketten maradtak vasorora után a verandán. A fiatal házassok a szobába huzódtak, a háziasszony a cimbalmján játszott. Ketten maradtak, Ildi és a férfi. Csak a nagy kerek virágos abrosszal leterített kertiasztal van közöttük, a nagy körögös asztali lámpa ernyője körül pillék kergetőznek, kezük az asztalon maradt morzsákkal játszik, de a szemük kifényesedő tekintettel keresi egymást.

Most ment volna haza, mikor itt minden olyan különös, minden olyan szép? A veranda kicsapott ablakain beárad az este, a kertből az almafák ágai apró cigányalmáktól terhesen hajlanak le rajta. A Duna felől behallatszik a hullámvértes az az ingerkedő Kosava kavicsokat csapkodó parthoz. Végig látja a lakást, az ajtók egymásba nyílnak. Mitől féljen? Látja a fiatal asszonyt a cimbalm fölött hajolni, holdfény esik a hurokra, annak a világnál keressi a hangokat, alig érinti, csak játszadozik a cimbalmverőkkel. Ildi jöleszen duruzsolják körül a dalok s itt van ez az ember, aki annyi kedves még soha nem hallott boldogságokkal szó-rakoztatja, amelyre olyan hosszukat kell kacagni. Mit is feleljen neki? Hisz a szavakkal nem tanult még meg hancurozni.

— Hány éves? — kérdezi a férfi.

— Most leszek tizenhat.

Beszívja az ajkait, olyan keskeny már mint a kes éle, s úgy ismételteti amaz állhatatosan.

— Tizenhat és tizenhat — az harminckettő... — nem tud maga számolni?

— Epen megégyeztem annyi éves vagyok. En már a lányok után szaladgáltam, mikor a maga bölcsőjét ringatták.

Azután a szigeti életről panaszkodik. A faluban nincs senki, az egyszerű emberek kivül, azok is elszélednek a munkában. Telen, meg ha dühöng a szél mindenki be-huzódik a házakba, alig látni embert. Csak a Kosava örjögésűt lehet hallgatni, amint a Duna tajtékzó habjaival lo-csolja a partokat. Nagyneha ha kiköt egy hajó, azon is ki-jön? Kavicsot talicskázó rakodó munkások. A falunak redés-papja sincs, csak egy öreg kalugyer, annak is ki tudja mi-terheli a lelkét, hogy itt húzódik meg a szigeten.

— En sem maradok itt. Legfeljebb tavaszig. De mikor lesz tavasz? Soha lesz! — teszi hozzá rezignáltan a férfi.

Mit keres itt ez a lány, abból a másik világból? Csak a nyugalmát zavarja, a tizenhat évével, ápoltt testével, esztanno kedvű, hetyke fiatalágával. A juhász lánya is tizenhat éves, aki gomolya turót hoz ajándékba, de annak akkora a bocs-kora, mint a kalugyer csizmája, s talán csak busvetkő fog megfürödni, ha a székélás legények megbuktatják a Dunában.

— Meddig lesz még itt? — számolgatja a férfi.

— Még négy napig.

Másnap már csak három napot számoltak össze, azután kettőt és eljött az utolsó este. Holnap már üres lesz a szem-közi szék, az asztalról eltűnik a negyedik teríték, a házi-asszony korán asztalt bont, s ő vissza mehet a kocsmába, vagy átmehet a kalugyerhez pálinkázni. Holnap üres lesz a szemközti szék, de ma még itt van.

— Ma nem menekül meg — sugja fanatikusan már negyedik este. — Meg fogom csokolni — ismételteti mindig hangosabban és követelőbben a lánynak.

A MI IRODALMUNK

Báze Bul

kijárót törjenek az utánuk loholó és törtető, zajongó hullámfalaknak. S évekkel később, ha kérdezték: „Hogy is volt Báze bácsi?” — hát csak elnevezett maga elé — „A Duna, a Duna...” mondogatta, de a többi csak magában gondolta el, hogy a Duna akkor még szabad volt — nagy — leverte a lábáról az embert.

S mikor az árvíz eltakarodott, Báze Bul bőséges tüzeléssel napokon keresztül szarítgatta a nedves falakat — rendbehozta a kis lyukakat és tavasz jöttével szorgalmasan várta a délről érkező, messzi, idegen hajósokat — szerbeket, bolgárokat, dobbrudzsákat, törököket — örményeket. Ők hozták szá-mára az elérhetetlen messzeség különböző levegőjét — az életet. Igazán csak a Dunapart közelében érezte magát jól — azért vásárolt magának a belváros egyik eldugott, szűk, omladozó utcájában egy kén-szobás kőházat, mert a Duna onnan is csak ugrás-nyira esett. Ha nagy szélviharok verték, esapokdiák őszéjeken a haragos víz nyugtalan hanyorgását, hallgatta a haragos víz nyugtalan hanyorgását, mely fel-felmorajlón csapkodott fel hozzá a régi kö-veken keresztül.

Egyébként furcsa házikó volt ez az eldugott vénember-otthon. Magas fal zárta el az utcától — nehéz, oldalán huzócsengős ajtóval. Belépve: csöpp-nyi udvar következett az ember elé, melynek hátsó balsarkában nyújtózott fel magas — otromba ter-méskőlabáin, szinte emeletről letekintőn, farát mu-tatva: a lapostetős házikó. Primitív falepcsőn le-hetett feljutni a lakásba, melynek két ódon ablaka, akár két ráncos, öreg szem: belvárosi pázsitdarab-kára nézett le. — Jobb oldalt összedől házikó ter-mékőromjai heverték, felkucpacosodva s hasadékok közlül vékony fácska nyújtózott fel a nap felé, soványka ágával.

Itt pihente ki az öreg napi fáradsáimait. Akkortájt, midőn a templom oldalához ragasz-tott oduban, mint fiatalember berendezkedett, a vá-ros még nem merészkedett le a partokig s nem ál-molta, hogy negyven esztendővel később palota-sorral veti meg keményen lábát a szűk kőágyba szorított folyó szélén. Csak homokzátányok voltak itt még akkor — szemétdombok, nyomorék füzek s néhány összetakolt halászcserda.

Báze Bul — esőboruló kora-tavasszal vagy messzire-huzó őszidőn — deltájt és este — ezeket az összetakolt viskókat kereste fel, itt jutott szívet-felmelegítő hirtoszlányokhoz, melyekbe jölesőn gön-gyöltette bele a vascoraszalonnát s melyek mellett aranyesillogásnak tűnt a savanyu, homoki lőre. S délet kondító harangszó után — halkán szemező-esőben — ki-kiallott az esigát, turfás fadarabokat, fűzfataplót és fahordalékok dobáló homokpados Du-naparttra s úgy lesett a messzeségbe, hogy mikor ringatja már felé az esőfátylas bizonytalanságból a méltóságosan uszó, neheztestű — régmódi, feke-te bárkákat és dereglyéket. S ha a súlyos láncok megcsörrentek az esővert parton s nehéz vasmacs-kák haraptak bele a fővénybe, gyorsabban mozgott kezében a cipőkefe s ujjai fűrgébben dörzsölték

Báze Bul: kicsiny, összeasszott emberke volt — inas, sovány nyakkal, melyről az öregségtől megvas-tagodott, lebernyegszerű bőr üresen fityegett le. De-res haját állandóan rövidre nyíratta, ami inkább növelte kerek, barna szemének öreg-gyermekesen csodálkozó nézését.

Munkaközben acélkeretes pápaszemét viselt, de oly lazán csimpasztó szárazakkal, hogy a szemüveg rövid orrhegyére csuszott. Így, ha valakivel beszél-getett, a pápaszem felett kellett az illetőre néznie. Ilyenkor gyér szemöldökei a nagy figyelemtől egész a homlokközépre huzódtak fel.

Báze Bul cipőfoltozásból éldegélt. Ez nem azt jelentette, hogy nem rendeltek nála új cipőt, hanem, hogy a javítás volt főjövődéle. Volt egy-két régi hivatalnok-kuncsaftja, aki nem hagyta volna el az öreget a legkésebb reklám kedvéért sem.

A kezéből kikerült munka nem volt éppen szép-nek mondható, de formásnak, kényelmesnek és tar-tósnak — igen. — „Nem szabad szük cipővel meg-nyomorítani a lábat — a lábfej is lélegezni akar.” — Ez volt a szavajárása.

Igaz ugyan, hogy nők nem igen adtak számára rendelést, csak azok, akiknek nagyon sürgősen kel-lett valami. Az öregember egy-két elpiskellő, jó szőrt akár éjjeli tiz óráig is eldüköseltetett. Fő-képpen elárult és masamód leányok futottak be hozzá a közeli belvárosi üzletekből. „Jaj, Báze bácsi — leesett a cipősarkam, ugyan szögélje fel kérem. Nem tudok hazamenni.” Vagy: „Jónapot Báze bácsi! — Nem tudná kérem két óráig meg-találni a cipőmet? — Leülök és megvárom. Tudja, az ujat nem tudom viselni — szük, másik meg nün-csen. — Ugy-e megteszi?” — S az öreg engedelmesen letelepedett az alacsony székre s aznap nem evett meleg ebédet, csak hogy eleget tegyen a türel-metlen lánynépségnek.

Báze bácsi egy földre süppedt, régi templom-hoz ragasztott, csöppnyi műhelyben dolgoztatott, ahol a legszükségesebb suszterbutorok mellett, leg-feljebb két ember fért el, üve. A sarokban egy kis rozsdás, rozoga plékhállya vigasztalgatta télidőn a sötét lyukat, de ha nem tömték folyton, hát ez is inkább átaludta vagy átszundikálta a napot, hóri-horgas nyakát a falnak döntve. Csak akkor huho-gott fel, adván a nagybuzgót, ha Báze Bul jól meg-rakta papírral. A legrégibb butodarab a háromlábú, alacsony suszterszék volt, melynek kerek, kemény-fa ülőkéje a sok ülés és dörzsöléstől egészen kifé-nyesedett. — Ebben a sötét lyukban töltötte el Báze Bul életének több, mint negyven esztendejét.

Miután a kőpartok közé szorított Duna alig volt messzebb a templomtól két kőhajításnál, régebben az is megessett vele, hogy egy nagyobb árvíz márol-holnapra kiöntötte. Báze Bul nem keserítette el az eset — furcsa, sztoikus nyugalommal letelepedett a templomfalakat verdes víz közélébe s felnapig is elnézte a fáradhatatlanul ujrúzó hullámrohamokat, amint sikertelen támadásaik után visszacsue, körül-hosszu farkukkal hol ide, hol oda csapván le, hogy

bele a fagyvut a furcsa, ezotokus habbelikbe, melyekkel az idegen népség előtt akart remekelni s öregekbeni messzire eljutott hírt.

Estanték pedig ott üldögélt a nehez embergőzzel, gyarju és foghagymaszaggal s torkot és szemet kaparó dohányfüsttel teli csárdában — hajósok, kereskedők, hajcsárok, kupecsek között, valóságos testvéreinek érezvén ezt a zagyva-beszédű — zsi-vágó, káromkodó, piszkos, tarkaruhás népséget, mely jármonkódó, piszkos, tarkaruhás népséget, mely mintha egy messzi, idegen hazza levegőjét hozta volna el magával — az Alduna felől — vagy még annál is távolabbról: a Fekete tenger tájékáról vagy a kékegü, meceses s illatos csibukfűstöt bodorító Konstantinápoly vidékéről. — Fiatalkori élvágyódásában összeolvadt az egész Keletbalkán, titokzatos álmódosításokba doromboló hivatással. Ennek a hangját hallotta estenként a halászcárdában felbuzgó vagy messze-sikoltó okarinából, ezt erősítette a keserő dudu — a gyöngyözőn mészázó sip s egy-egy hajókról átszakadt, magafelrekező, mélyölkű férfihang — láncok csörténe, hajók nyikorgása s vizek sóhajása.

Apját-anyját nem ismerte — úgy hagyták itt alig hat éves korában, az idegen városban — kicsodák — ki emlékezett volna erre, mintahogy ő is elfeledte már edesanyja nyelvét, pedig néha-néha úgy ellopta a vágy, hogy egy-egy, különös-édes, idegenszót ejtsen ki a száján s boldog csodálkozással ismétlje el még egyszer, hogy végre megtalálta. S ezért őrizte úgy furcsa nevét, mintha egyetlen árva kövecske volna a régi hazából, amit nála hagytak — itt felejtettek. S leghelisejében mindig élt a várakozás, hogy egyszer csak jönni fog valaki és kérdezeni fogja: „Hol van Baze Bul?”

Ezért rakosgatta el a régi török és egyéb arany-pénzeket, amit vagy kéharmad emberöltővel kuporgatót össze, az idegen hajós- és kereskedő-népségtől.

Csak egyszer nyult bele az eldugott bőrzsacsokba, mikor kedvencét látta összeesni — egy fiatal leányt, aki ott dolgozott az inflációbombolás idején egy közeli irodában s aki, ha megjelent néha műhelyében, hát olyan volt, mint egy begyeskedő és berzenkedő aranygalamb. Csak úgy sugározta haja az aranyat s miközben csöpp lakkeipőjében ide-oda topogott, csak úgy bugott-zengett a hangja: „Ugy-e Baze bácsi megcsinálja? — Ugy-e nem hagyja, hogy egy járjak?...” S a szeme kékje is folyton kezdett és kezdett gödrösen mosolygó, piros arca s könynyeden lendülő mutogató karja egyre unszolta: „Csinálja meg Baze bácsi — S a végén kezeit egymásra rakva, csak rámezett nagykomolyan: „Ugy-e megcsinálja?”

Baze Bul különben nem tudott közelebbit felőle, csak annyit, hogy hirtelen árva maradt. Egyszer fekete ruhában állított be hozzá, nagyon esendesen és sápadtan, hát akkor megkérdezte: „Mi történt kisasszonykám?”

Azóta nem látta többé nevetni. S mikor egyszer délben felvitte a megsarkalt cipőt az irodába, az

ajtó előtt torongó hivatahokokba ütközött, akik hordegyas mentőknek adtak utat. — A fekete ruhás leányt hozták ki. — Csak lehunyt szemeit látta és fakó, kékes arcát, mely olyan volt, mintha megittotték volna — mintha valaki belevágott volna — kegyetlenül, ököllal!

„Hová viszik?” — s megtudta a kórház nevet. „Mi történt vele?” — „Összeesett az éhségtől” — válaszolta egykedvűen a továbbhaladó hivatal-szolgá. — Valakitől még ilyen megjegyzést hallott: „Hát edemes tisztességesnek lenni?” — „Tudni kell minden ilyen leánynak, hogy a fizetésből nem élhet meg s hogy nem csupán irodai szolgálatra alkalmazazzák.” — Válaszolta egy kemény arcú, fölényes modoru, magas férfi cigarettáját elhajítva. De Baze Bul ekkor már nem kíváncsiskodott tovább, hanem fogta a cipőt s visszavitte a földzömihelybe, letette a zöld kötényt, ráakasztotta belétről a spárgán himbalódzó cipőszinrokra a „mindjárt jövök”-táblát, bezárta a műhelyt és hazasietett.

A szekrényből ünneplő ruhát vett ki, megmosdott, felöltözött — majd elmozdította az ódon cserepkályha egyik kockáját, kihuzott egy hosszarányos bőrzsacsot, kiszórt belőle vagy ötven aranyat egy ércpénz hüjjan, nyugtalomba kényeszerült váltópénzárca és zsebetette. — „Ez pénz.” — mondta magában büszkén. „Ez pénz.” — S mindent rendbetévé, elindult hazulról, hogy három órára a kórházba jusson.

A beteg leány, alig másodmagával — egy kisebb teremben feküdt és halk lélegzetvéllel aludt. Az ápoló nővér nesztelen léptekkel közelített Baze Bul felé s mutatóujját szájára tévén, odasugta: „Most aludt el.” — Baze elnézte gyöngye fejét, mely hátraesett az alacsony, fehér, kórházi párnán s a haj széthulló aranyruhagabban olyan volt, mint egy odajezett, alig lélegző, elaltat virág. Azután az apához fordult s a leány ritkítja után érdeklődött. — „Pénzt szeretne itt hagyni, de nem akarja felkelteni” — mondta. S beleszórt a csendő aranyakat az átnyújtott ritkítibe. — „Tessék kérem néki átadni, ha felébredt.” — S elköszönve, lehorgaszott fejével, kifele indult.

„Jobb, hogy nem volt ébren” — morfondirozott magában.

S mikor utóbb munkaruhájába öltözve, elhagyta a lakást, elűnődve lepegetett lefelé a régi, primitív falépcsőn. Szomorúság és öröm volt a jelében. S megis sirt a jelke a fetsessé vált aranyak után. Milyen messzi világok és emlékek hagyták el ma a házat. De odalelem, elhaladva az összedült, kicsiny, régi kőház előtt, megállott és elűnődve nyult fel az onladékból felkapasszók, vézna fácskához. A nap rásütött a gyöngye, vérszegény levelekre, melyek könnyű örömmel csókolgáltak fel a fényt. — Baze Bul szeretettel simogatta a sovány törzset, aztán egy könnyet morzsolván szét szemében, lassan elindult az utcára.

Szirmai Károly

— Őnző kutyák, azok sem innak — fakadt ki Ildi. Mit gondolsz, kint lakni a Duna kelles közepén, szigeten élni, az valami nagyszerű lehet. S nem is hívnek. Tudod mit? Utazzunk hozzájuk. Kifogunk rajtuk, van még nyolc nap a szabadságból, azt kihasználjuk.

Az összes létező börtönöket összeszedték, hogy minél nagyobb feltűnést keltsenek az utazással. Az egyik idősebb utitárs kíváncsian kérdezte:

— Nyaralni mennek?

— Nyaralni — mondta röviden és előkelően Ildi. — Osztróvóra, a szigetre — tette hozzá fontoskodva a fin.

Az mintha nem jól értette volna. — Hová? Osztróvóra? Him, erdekes. Az emberek járnak itt Vnyacsakára, átmennek a romániai Buziára, elvetődnek a szlovén Rohitsra, de Osztróvóra? Onnan még az is elszákt, aki ott lakik.

— Miért? Nem szép ott? — kockázattal meg Ildi. — Dehogynem, kevés ily szép és romantikus hely van még az országban. De a falu a szigeten kicsi, hajójárat nincs, ha beköszönt a szeles idő, a déreglyések sem mernek nekvágni a Dunának, jégzajlásokkor meg hónapokig elvannak zárva a világtól.

Az egyik utas kint ácsorgott a folyosón, mikor bejött, aggódalmasan mondta: — Keleti szeljárás indult meg. Talán csak nem a Kórsava lesz!

— Korán volna — szolt bele egy másik. — Most még nem lehet megállapítani, itt úgy sem lehet még annyira érezni az erejét.

A siklon még szilárdan álltak a kukorica földek, a tekintető utasok a bánáit dőltek egyformaságát látták. Azután moosans meztök követeztek. Az alpbunari lápos rétek szikkadózó láposába román asszony hajlogatta a libáit. Itt már kezdődik a dombos vidék. Ildi nevetve nézett le a falura, ahogy a keskeny völgy felett áthaladt a vonat a vele egy szinten álló templom tornya mellett. Ha valamivel közelebb mennek el, talán el tudta volna érní a kezevel.

A homokos domb oldalába vajt uton, meredek csillamló homokkal zárja el a klatást, amelybe réteges gerinceket vajt a szél. Fenn a domb tetején feketefürtös szőlő vengyék közt csöszkunyó bigyeszkezik, a puli kútya kiül a domb szélére s lenézden vakant egyet-egyét a vonatra. A deliháti homokpusztán vezet tovább a vasútvonal. Itt már erősödik a szél.

— Ez nem az igazi Kórsava — magyarázza az öreg utitárs. — Ha az oldalba kapja a vonatot, az ember szinte úgy érzi, hogy a kocsi minifant legurul a sínekről, a szél így is hordja a homokot, (a megkötött régi laza talajon erdők hajladoznak, akácok, nyírfaligetek). De ha a Kórsava jön, utáib, mindig erősebb szél rohamai száguldoznak itt, azok felkoczkodnak a dűhögység. Elindul valahonnan a romániai lejtkéről az őszertibai részől. Negyötin környékről. Átszop a Duna hátán, végigvisít az Alduna vidéken. Nálunk megakad a vesei hegyeken, itt megdeszi azt a boldonságot, hogy visszafordul s a pusztán szembetalálkozik az utáib Kórsava-rohammal. Egymásnak kergetik a futóhomokot, bucsák épülnek és rombolódnak s sokszor toronymagasságig felkavartják forgószéklet a homokot. Hátha kötözi, őzi a talajt, a jáharos, a törökmegegy a gyengébb bozótokat egyökereztől tépi ki, a bogáncsot, meg szalmavirágot pedig szerteszórja a pusztában.

Korinban aggodalmasan szedelőkődnek össze Ildiék. A Dunáról fuj a szél, ha tovább erősödik, nem lehet átmenni Osztróvóra. Kitalafonálnak a szigetre.

— Most indult a dereglye — jön a válasz — értelek kiltöm a közzei előfogatos, de ha délig nem csendesül a szél, ne merjétek átkelni a folyón.

Délfelé kocsi fogadnak s kihajtanak a Dumapartura. A falu nagy és hosszan nyulit, alig akar véget érni. A kúgnó alakokban emberteljek kíváncsiskodnak, az elhagyott keményeken csókák és golyacsáhidok tanáznak. Egész golyáros, amelyet a Duna csáhidott ide, ahol nyaranta a kintések iszapjában bőségeseen válogathatják a békákat és vizisiklotkat. A fűzesek közt sokáig tart az ut, sok réct, vadlibát zavartak fel a fészüktről, mig kiertek a kikötőbe. A dereglye még dögöltén fekszik a parton. A szkelás legények a Dunát latolgatják, amelyen embermagyságu hullámok játszanak.

Ildi mintha huzná a víz, megindul feleje. Háta mögött szorosán a fűzesek völgye, előtte pedig, mint a tenger beláhatatlan messzeségig a háborgó Duna. A sziget is csak egy vekony csik a távolból s a tuló partra nem lehet átlátni. Odaát kell lenni Szmederevónak, a régi gyevár bátya tornyai csak sejtetően rajzolódnak a láhatárra. Meghabonázva áll a parton, szeretne belelepní a vízbe, a hullámok hátrára dobni magát, hogy magukkal ragadják. Isten tudja miért, könnybelábadt a szeme és fantasztikusan meséli magának: „Valami történni fog velem.”

A szél valóban enyhült, a hullámok simábbak és alacsonyabban hömpölyögtek tovább. A dereglyések ezt az időt használták ki. A lovakat külön fogják, a kocsiakat felkötik a dereglye közepére, az utasok össze-vissza helyezkednek el az alkotmányon. Tizenkét evező fessül a víznek. Ildi kiáll a szkelta elejére, megveti a lábát s keresztbefont karral ide-oda egyensúlyozva magát élvezi a hullámzást. Szemeivel mohón keresi a szigetet, együtt dudól az evezőskkel s boldogan sivalkodik fel ha a hullám átcsap a járnai oldalán.

A hosszukás sziget hegyében kötnék ki. Csupa kavics a part, mintha a Duna minden kavicsát itt rakta volna ki s körtlángázta vele a szigetet. A egyalagos lába csuszlik, a szekér alig halad benne. Ildinek minden tetszik, a csalltos, a rétek, a falu, mögötte az erdő. A házak felhúzódnak a dombos részre, körülülk a lankást, amelyben fiatal akácossíget közepén görögkelti templom áll.

Tetszik a sziget, a kevésbeszédű emberek, mintha nem is élneek. Szeretne mindent egyszerre felhabzólni, mindent meglátni, a legkülönösebb, legromantikussabb utvesztőket felkutatni. Három napig bujják Osztróvót, emlékeket keresnek, átrándulnak az őszertibai partira a koszlócsi szébenyáiba. Itt keskenyebb a Duna, Osztróvó majdnem oldalaplul a parthoz. De legszebb és legjobban tetszik a szigeten az erdő, a hatalmas nagyon öreg fák, mollyos őris fölgyek, nyírtöporfók, kórisfa. Mintha egy öreg gyönyörtől parkba tévedtek volna, szinte várja az ember a régi patmás szobrokat előttnni. Csak a régi emlék képaadok hiányoznak, a kófoszor romja még látszik összeomlott falatval.

Szinte rosszul esik esordányomot látni és kezelet-sértésnek tñnk, ha telemléj bukkann ki a bozótosból, vagy legelősző birkákra telnek a tisztáson. Ildi boldogan járkal mindentelje, részegen jászra a sziget levegőjét, kacagását messzire viszi a szél, és tovább hajlogatj amagában:

— Valami történni fog velem. — A vendéglátó ház dívegeztet verandáján öten ültek. A fiatal házások, ök ketten a vendége és a falu agglegegy jéggyője, aki megragadta az első alkalmat, hogy a vendéglátó ékezőnek hátt fordítson. A lány itta a sziget estejét, a férfi itta a nevetését s ha az asztalon áthalajt, a lány karja fölött úgy szolgáltatta mint az orgonmagyat. A fiu harmadik este mártoson találtatta ki.

A MI IRODALMUNK

denáron. Ki kell menekülni a moszatból, ami mostani élete, bármilyen történet is.
Felült. Szemével merészen szögezte a férfi tekintetét.

— Tegyen nekem egy szivességet — mondta.
— Parancsoljon.
— Vegyen el feleségül engem...

A férfi arca teljesen átborosodott. Percekre elakadt a szava, de a lány nem engedte beszélni.
— Nézze, szép vagyok. De szegény. A szivem nem hagyta a kabinban, de nem függészhetem ki ide a trikómra sem. Maga és a pozíciója tetszik nekem. Szeretném tudni, és hü felesége lennék. Huszonöt éves multam. Husz éves koromban csatlódtam, ugysem hiszem el senkinek többé, hogy szeret. Erzem, maga se szeret, mégis vegyen el feleségül, azon leszek, hogy megszeressen.

A férfi lassan magához tért, mialatt a lány saját bátorságának remületében felájultan elhallgatott. Felállt, nem nézett a lányra, úgy beszélt:
— Az imént szivességre kért... de én tudom, hogy kérésének teljesítésével nem tennék magának szivességet. Bátor kis lány, elismerem, hogy becsületes és őszinte... Ha egyáltalán nőülne, csak magát venném feleségül... de hát... én sohasem nőstülök meg...

A lány szó nélkül dobta magát a vízbe. A moszatot maga körül még undorítóbbnak érezte és keze fáradtan sodorta a part felé, a holnapok egyforma feketeségébe.
A férfi udvariasan követte. Amint átérték, a lány futva elment kabinja felé.

Később felöltözöttén siklott el a homokban heverő férfi mellett, aki üdvözölte, aztán így szólt mellette heverő barátjának szörös mellét simogatva:
— Helyes lány, egyenes jellem, kár, hogy nem akartak vele házasítani...

A barát durva tenyerébe fogta a karcsu finom férfikezet és felnevetett.

Érik az alma

Szeptember felé hajló idő volt. A falu még nyögte a nyárt, de a vakációzó diákok már borusan számolgatták az őszbeforduló napokat.

— Valaminek még történni kell — ismételtette Ildikó magában, míg a tavalyi diáksapkát előkötözte és a kénytelenül sorakozó kofferoakkal szembeneézett.

Mindent a nyártól várt. Mindegy, akármit, csak érdekes legyen s el lehessen dicsékedni vele, ha a barátjának számonkérk, hogy mit csinált a nyaron. Bement a városban nem volt ilyen követelőző, különösen nem a tavaszi lázító hónapokban. Ilyenkor a vizsgák lázították s ha néha az orgona meg jázmin szagra fel nem üti a fejét, el is felejtette volna, hogy tavasz van. Csak félelmetes tanárokat látott, lecsapódó nagy bizonyítvány-bárdokat. Azt mondják a lányok lelkiismeretesebbek mint a fiúk.

— De butábbak is — nyugtatta meg Ildit egy fiu pajtása, akivel együtt vakációzott. — Látod én sohasem mulok, mégis itt vagyok.

Eh, hisz jön a nyár, az az igazi tavasz, akkor min-

— Csak nem Albikám?
Nevettek.

Hangjuk a lányhoz ütődött, akinek karcsu teste beleborzongott ebbe a kacagásba mint valami undok zöld moszatba.

— Moszat, az egész élet egy rut undorító moszat — sutogta maga elé és szegénytől égő arccal futott végig a vízpartján.

Már erősen alkonyodott, messziről hangzott az autó jelző szirénája és a lány megmozdult, hogy hazamenjen.

— Hazamenni...

Nem volt ereje. A gunyos rettenetes kacagás sújtotta mint az ostor. Érezte valamit hibázott, végzetesen elhibázott. Úgy tett mint az éhes ember aki rabol erőszakkal.

— Az élettől nem lehet elvenni azt, amit nem akar adni — gondolta és beleszédült a gyengeségébe.

Az otthon gondtalan fészékben nevelt lelke beleborzadt a holnapok reménytelen szakadékába olyan kiesett volt, mint egy fészket vesztett madár. Letűlt a víz partjára és szeme rátapadt a zöld mosztra. Vonzani kezdte.

Puha fővén... karcsu lilomfejű bukkanatok elő rejtett világukból és a lány lázas szeme már mohón kérdezte: Milyen az élet odalenn?

— Gyere és nézd meg — hívták a lilomok. Hangok ütődtek hozzá, mintha valaki a nevében szólítaná és egyszerre látta a víz tükörében apja fáradt felhős homlokát és anyja könnyes szemét.

A két fáradt öreg arc közé esett a maga szép fiatal szöke fejének üde képe, szeme tágranyílt új színt fodrozott a lelke. Megfordult, futni kezdett a város felé és izmainak friss ereje új harcos energiákat termelték benne:

— És mégis én fogom kiszarolni az életet, nem az élet engem — gondolta dacosan emelt arcát belefurva a szembekerekedett szélbe.

Gergely Boriska

A MI IRODALMUNK

Két kis csipkeing...

A mosonó felkapta szétázott, luggózmarta arcát...

Apró, elvizenyőzött, beszáradt-partu sárga szemei a kis szobaajtóra hunyorgattak világtalanul, értelmetlenül...

Hát ott bent bizony verekednek, ezt hallja, de nem érti! És már mióta? Már dél óta! És nemsokára két óra lesz. Az előbb, mikor kijött az asszonyka a főzelékért, majdnem meg is kérdezte tőle, hogy ugyan mondja már meg lelhem naccságam, mért nem vagy békét magának a tekintetes ur? De nem volt lelke megkérdezni, mert a kis asszony elrejtette előtte az arcát. Fel nem nézett volna szegényke a világról sem! De még a lug fehér gőzén át is csak úgy világitott a halvány arcockája a lelkeknek!

Hírba, a férfi csak férfi! Még ha tekéletes urnak szőlőnk is. Bizony, gonosz minden férfi, nem csinálnak mást, csak kineznek azt, akit a karmaik közé kaparinthatnak. Mennyit szenvedett ő is! És a jó Isten a tudója annak, hogy mit fog még megémi!

Gonosz az élet is! Mire a megcsalt, lelkétől, szivétől kifosztott asszony magához tér, mire megértene, hogy mi is történt vele, hogy megtörték a lányágát, hogy elvették előle a világot, hogy már nincs menekvés, mert valaki a szivük alatti bimbózik, hát bizony, mire megértik, hogy az új élet elveszi az övéket, arra már nincs menekvés! Az életünknek vége... Jaj annak, akit az anyja lánynak szült!

Emlékszik, amikor először hívták ide mosni, hogy csodálkozott azon, hogy ebben a külvárosi, istentől elhagyott nyomortanyában, amelyben ő is lakott, valaki mosatni akar! Valaki, akinek itt pénze van arra, hogy mással mosasson! De csak addig csodálkozott, amíg meg nem ismerte a kis aranyos naccságát, a Koós né naccságát! Mert ez a csópp kis asszonyka igazán nem tudna mosni. Hiszen még az is csoda, hogy főzni tud. Olyan fehér a lelkem, mint a kint szálldogáló bus, nagy fehér hópelylek... és szép és törékeny... az ember fél ránézni, hogy meg ne ijedjen, hogy el ne törjön! Már az első mosás alkalmával úgy megnyerte az ő szivét, hogy azt elfelejtteni nem lehet. Egyszerre kedves lett neki, mint a testvére, az a szegény, az a szerencsétlen, akit mindenkinek szeretni kellene, hiszen az a világból csak a fájdalom kaptat... Ez a szegény kis naccsága is olyan gyámoltásra szoruló... mint egy kis tehetetlen gyerek... a szépségével, a finomságával... Itt, ebben a durva, szegény világban! Pedig milyen jó és szíves szegényke! Mindig megöleli őt, a rongyos mosonót, ha mosni jön. Mintha félne, hogy egyszer nem jön el mosni. Pedig ide mindig eljön.

Olyan tisztaszívű örvendezéssel fogadta már első jöttökör is, hogy a kis fészekrakó fecskékre kellett gondolni. Azok örvendeznek ilyen tisztán, mint ez a kis asszonyka örvendezett ebben a csóppnyi kis konyhában, a megtalált otthonában! És egész nap kacagott, csodálkozott, mesélt, örvendett. Elmondta, hogy az apja hivatalnok, hogy öten vannak leánytestvérek, ő a harmadik, aki férjhez ment. Férje Koós Tamás még csak kifizetésű hivatalnok... ezt nagyon pirulva mondta a lelkek a kis naccsága arcát, hanem forróna melegeit nemcsak a kis naccsága arcát, hanem az ő már kihűlő szivét is, mert hiába, az a szó, amit mondot, az mindig élve maradt, akármennyire is ölik vele a sziveket! Szóval azt mondta: de már nem tudunk várni édes Róza néni! Igen, így mondta. És ő megértette, hogy nem lehetett várni az olyan nehezen jövő előléptetésre! De miért is vártak volna, hiszen az ember nemcsak akkor le-

het boldog, ha fogalmazó már a főnöke mellett! Ő is boldog volt kezdetben, pedig az ő ura csak egy rongyos nap-szamos... De az régen volt, nagyon régen, amikor még ő is boldog volt. Azóta már régen nem érdemes élni! Szó sincs róla, a gazdagnak talán jobb lehet, de ha már nincs szeretet, akkor annak is csak úgy fájhat a szíve, mint most az övé!

Hirtelen megremegett Róza néni... Mindene megfájdult, le a lelke gyökereig! Isten, ha a szegény kis naccsága is épen most jutna el a fájdalomhoz. Ha épen ez a mai veszekedés jelentené neki a boldogság elvesztését!... Ő, ő, ha ez a szegény kis egyszobás-konyhás fészek most lépne be a sötét boldogtalanságba, amikor a meleg szók és a hirtelen támadt ölelések meghalnak és jön helyettük valami gonosz esőnd, ami ott leselkedik minden kis sarokban, még a betető falatban is, osztán az ember csak egy hideg kést érez a szívében: vége, vége, vége!

Szegény kis naccsága! Biztosan most nem tudja linni, hogy amit felépített magának annyi szivmelegű szóval, hogy ugy-e Róza néni a boldogsághoz elég ez a kis lakás?... Ugy-e Róza néni, inkább vesszen a fény, inkább bujjon el az ember az ismerősök elől, csak a szíve legyen szabad, boldog az embernek!... És hogy most ez a sok édes meleg ki akar hűlni a naccsága szívében... Ő, az a veszedelmes ott bent a szobácskában!

Róza néni olyasvalamit érzett, hogy most be kellene szaladni a szobába, odaállni a kis asszony elé és mellé és a tekintetes urnak egy rettenetes szót mondani, amiben benne lenne az elvesztett szeretet minden szenvedésének fájdalma, hogy megszakadjon a tekintetes ur szíve... hogy megérezze, hogy az egyszobás lakásból elmegy valami, amit semmi meg nem adhat... hogy lássa, amint a kis asszonyka szíve egy kíméletlen szorítás alatt összeszorul és a sikoltozó fájdalom megöli a holnapok reggeli derűjét — az örömfüket...

Ebben a pillanatban jött ki a tekintetes ur: Koós Tamás. Magas, szépnövésű fiatalember. Csinos arcán keserű nézés marása...

Ő, Róza néni már érti azt a keserűséget... ez öli meg a boldogságot, ez a hegyes tüske, amit nem lehet kihúzni a szívből!... Róza néni döbbenet nézett ebbe a tépő tengerbe, amibe minden holnap beleful. Tudta, hogy ennek a neve: elégedetlenség!... Ő, valami szétépte már a szíve melegét...

Koós Tamás meglepetve nézett a mosonó fájdalomtól vonagló arcába...

Róza néni fojtogatta a szó: szíve minden érzésével, élete minden erejével akart beszélni... könyörögni, át-közölni, sirni, kacagni... azt akarta, hogy ez a fiatal ember most rögtön menjen vissza, be az egy, az egyetlen szobába és csókolja, gyögyítsa a bent zokogó kis asszony sebet, amit az elfulladt sírás egyre mélyebbre mar...

De mire az a roppant könyörgés szóba ömölhetett volna, Koós Tamás, már elment. Elment szegény, hogy sohase hallja meg Róza néni könyörgését, azt a csodálatos imát, amely arra kérte volna, hogy: csókolja meg a kis naccságát... de vigyázza, mert ilyenkor igen törékeny ám a szív!

Róza néni nekifükdött a tekőnek! Ugy mosott, mintha a világot akarná fehérré mosni! Fehérré, mint az ő szen-

18 vedésektől kimosott szive, ami csak vergődik már... Ott-hon az a goromba, morcos naprámos... a sóét, hideg venomszoba... het elhagyatott gyermek, piszkosok, rongyosak... van apjuk, anyjuk, azian mégis árvák a szegények! Eh, jobb lenne elmenni, abrahagyni mindent! Azzal a vödör laggal kimosni, kiölni magát ebből a komisz életből! A szeme égett... ha a sok lug ki nem sajtolta volna már rég a könnyeket, akkor ő most sírna. De csak ég, ég a szeme... nincs már könnyei!

Jaj, Róza néni!... Róza néni nem nézett föl. Tudta, a kis naccsága jajt-gat itt mellette. Nem tudott felnézni. Nem tud ő vigasztalni. Úres, kiégett a szive. Már könnyezni se tud.

Jaj, Róza néni, sírdogált a kis asszonyka, meg kell halni. Nincs ennékem már senkim! Jaj, de rettenetes, de csunya az életem!

Róza néni hallgatott. Nem kérdezett. Az asszonyka kétségbeesésében azonban megázta: Istennem, hát már itt tartanak?... Ennyire vannak, hogy az élet már semmi?...

Ó, hogy meg kellett ezt énem? Ó, kedves mamám, mennyire igazad volt. Azt mondta: várj még kis lányom! Vári amíg Tamást előléptetik. Akkor lesz legalább annyitok, amennyi a legszükségesebbekre kell. Hiszen most csak nyomorúság lenne az életeket! De én nem hallgattam rá. Egy szerettam Tamást! Ő is jó volt eddig, de most kétségbeesett ő is! Azt mondta: ketten csak elnyomorgunk, amíg eljön az előléptetés... de mi lesz a kicsivel?... az nem nyomoroghat!

Róza néni felkapta a fejét: a kicsivel?... hát így állnak?

A kis asszonyka elpirult. Csak most vette észre, hogy mit mondott el ennek az idegen asszonynak?... Hogy elárulta legszentebb titkát, legédesebb megrondulását: anyaságát! De nincs senkije. Az anyja haragszik ezért az ő nagy szegénységéért... Nincs más asszony körülötte, csak ez a mosó!

Róza néni már nem mosott. Meleg testen át meg áperzselő érzéssel nézte a kis asszonyt. Aki már szintén anyá. Hirtelen másképp látta a saját anyaságát is... így, a másik asszony mellett jobb és közelebbi az ő anyasága is... felenelebbi! Úgy nézett a kis asszonyra, mint testvérjére. És most mindent akart róla tudni. Igen, szükségnek érezte, hogy mindent tudjon, mert ez őt is érdekli... mintha a saját boldogsága függene attól, hogy ez a kis anyja ne sírjon, ne szenvedjen!

Koós Tamásné, amint a nagy szót kimondta, fájdalmának már semmi gátlása sem volt. Egész fájó kis szive vértett egyre jobban: én mindent, mindent elártnék Róza néni, lemondok mindentől, lemondanék! De Tamás azt mondja, hogy ez most borzasztó lenne... a kicsike... hiszen az ebben a nyomorban elpusztulna!

Róza néni úgy érezte, hogy a szívet hasogatják. A kis didergő poronyait látta a hideg, sóét szobában... és különböző éreket kezdett érezni... Igen, ő azokért a kis didergő életekért küzd, amit Koós Tamás nem akar elfogadni... Nem mer elfogadni! Mert ezt érti az asszonyka szavaiból...

A kis naccsága meg egyre jobban reszkelt, egyre jobban sírta irtozatos fájdalmát, amit anyja helyett ennek a szegény mosónak mond el, mert el kell mondania ennek az asszonynak, aki olyan szeretettel nézi őt, mintha anyja, vagy legalább is a testvére lenne...

A MI IRODALMUNK

Róza néni felémelt kezét, amelyen elhalt fehér folok felhőzik az élet kíméletlenségét: az eleven romlás... a gyilkos lug rágta sebeket... a hófnap majd téhamló, meghalt hópelyheket a dolgos kezének! Amint ő maga is meglatja testének a romlását, még erősebbnek érz magát. Most már úgy érzi, hogy ő vigasztalni is tudna... Hét kis élet-ért marja őt ez az élet és tisztia szívével érzi — hogy ő megállta a harcot!

Szava édes, meleg balzsam, hit: bizalom!... Nekem is van, naccsága, hét... mondja mosolygó erővel.

De ő nem akarja! Azt akarja, hogy ne legyen!

Róza néni mosolyog... Mosolya hátártalan, rendhiteletlen: nem lehet azt nem akarni! Ha a szív termő, el kell azt fogadni. Az én szivem is meleg fejet: hét virágot hozott. Most már nincs több, nem is leszi! Mert az én szivem már halott!

Koósné kitárgult, végtelenre nyúló szemmel nézi a mosónt. Érti a szavát, amely neki azt mondja, hogy az ő szive már az első virágnal kellene, hogy ne teremjen, hogy meghaljon! Hirtelen megfogja a mosóné kezét: jaj, segítsen Róza néni! Mit tegyek? Az uram azt akarja, hogy orvoshoz menjek, hogy a szivem meghaljon!

Róza néni a mellehez engedi a reszkető, vergődő, segritést esdő kis asszonytestvért. Sajgó, fájó kezeivel magához emelve, ölelte: hát ezért jött a keserűség?... hát emiatt szakad el a szíved melege, hogy a harag ábujjion szurni, rombolni, mint a tüske!

A kis naccsága a mosónó forró mellett, a rendetlenül dobogó, zakatoló, el-felhulladó szivem, ezen az elhasznált szivem mintha erősödni kezdene: magának hét virága van Róza néni?... és én megöljem az enyémet?

Róza néni simogatja a síró kis asszony bűrszonyos, meleg haját. Ezt a szép, kedves fejet... ezt a virágborultó tavaszi fát. Aztán lassan mesélni kezd: érzi a saját elmult tavaszát, minden szenvedését... Sírása görbült szájjal, de egyre előbb, világítóbb szokat suttog: az én hajam is ilyen meleg volt, az én arcom is ilyen bűrszonyos, az én szivem is ilyen friss mindent odaadtam. Ha több lett volna, azt is odaadtam volna! Aztán elmult minden... És most egy-szerre úgy érzem: visszakapam mindent! A kis gyereket-met érzem a szivemen... és meg tudok bocsátani annak aki minden szenvedésemet okozta!... De ha a naccsága most mindent elvesztene?... Mi lenne akkor?... És meg-sinogatta a reszkető kis asszonyt...

En meg-sinogatom a kicsikém haját, a hamvas arcát, magamhoz ötlelem a sebesen futó szívecskéket... Ó, szegény kis naccsága!

Koósné szeme világol a szavak alatt: Róza néni, én sem neyek orvoshoz! Aztán felneáz, a sírása is ellil: Róza néni, édes Róza néni... a szive hallhatóan dobog...

Jójjön, segítsen nekem, emegyek innen! Csak egy kis csomagot viszek magammal, amit tiokban készíteni kezdtem...

Es betutott a szobába és a szekrény aljából előszedte két kis csipkeinget...

Róza néni dobogton, halálravitlan, ellenállhatatlan boldogság áulatával néz a két kis csipkeingre, amelyek felelt a kis naccsága arca fényeskedik...

Es nem tudta volna megkérdezni: aztán hova megy a naccsága aival a két kis csipkeingel?

Vető György

A MI IRODALMUNK

Nem tudok hinni — mondta a leány és a férfi meglepetten pillantott fel ezekre a minden indok nélkül előbugyngant szavakra. A kérdése inkább udvarias volt, mint kíváncsi.

Kinek nem tud hinni? — A férfiaknak.

Nem is érdemes.

A leányt meglepte ez a lakonikus válasz. Vitaratara készült a kijelentése fölött és bezárt kézzel mondani valok dörömböltek benne, melyeket ilkettő nyári éjszakák az áttüzesedett párnán gondolt ki. Es ez a férfi most ilyen kurtán-furcsán elintézi...

Nyárig voltak a csatorna meleg moszatos vizében és a lány egy lankadt vizililiummal játszadozott. A férfit kerítő hajlamu asszonyok csavaráltak be a lány hullámhosszába és az most gyantutlanul sodródott a lépenragadás veszélyének tudata nélkül.

A lány szép volt. A férfi jó parti. A zöld viznyálkás felületén ez a két erődtudat vibrált és jól nevelt szavakba göngyöltöde pölözött egyiktől a másikig. Egy máshoz beszéltek. A lány magát mondta, a férfi okosabban csak szavakat mondott önmagukért. Parizorta a lány megmutatkozni vágyását és még abban sem volt igaz ellenfél, hogy igaztávátette volna a játékokat.

A lány torkában bentgyűrődtek a harcos szavak erre a tulzot semlegességre és most csend zavarosodott a két idegen lélek közé. Kérdőjelek kacskaringóztak a levegőben. Minek hozták nekem ezt a hideg sült krumplit?

A lány durván söt drasztikusan intezett el magában minden afféle dolgot, melyeknél a külső megnyilvánások finomságra kötelezték.

A férfi is szerencsétlen gondolatrak érezte egyik ismerősének, Buzásnének a cselekedetét, hogy meglátva őt a homokban magához hita és valóság-gal kötelezte, hogy foglalkozzon a lánnyal, aktíval futólag ismerték már egymást, de még sohasem beszélgették hosszabban.

— Menjünk a tulzó partra, indítványozta a leány a vizre dobva magát, lobogó sárga haját hátraváza.

A férfi kényszerdedten követte. Usztak. Nagy nekilendüléssel a lány, biztos tempókkal a férfi. Testi erejének fölténye ült ki a szemébe, ahogy visszanézett és látta a lány eredménytelen igyekezetét, hogy vele egy vonalban maradjon.

A lány szeme belekaszkozott a kissé gunyos szünke szempárba. Megenyhült izmokkal terült a vizre és könnyű silklással vontatta magát a férfi szemének sugárkötelén.

A férfi utánanyult, hogy biztos talajra segítsé és a lány keze möhön kapott a kinyújtott kéz után. Elpirult, mert érezte a férfi föltényes, vizsgáló szemét.

Letűltek a partra és nézték a tulzó parton nyüzsgő strandolókat. Nap csillogott a lány le-barnult nedves bőren és föltita a cseppeket szrel-mes szomjúsággal. A lány ezektől a naposóktól megerősödött szépsége érzetében huszontól elszaladt tavaszának édes, keserű leckéjét felváltánya,

A MI IRODALMUNK

Moszat

végre erőt merített, hogy a huszonhatodik esztendő asszonnya koronázza.

Hátradobta magát a lejtos füves parton és lehunyta szemét. Szép formája plasztikusan simult a zöld alakra. Mozdulatlanságában úgy hatott, mint egy szines dombormű.

Csak hogy a férfi szeme nem őt nézte, hanem a tulzó partot. A lassan kinyúló lányszemek elke-seredetten táruáltak a közömbös ifjura. Tehetelenségében sírni szeretett volna.

Hát ezt az embert nem lehet se testtel se lélekkel kiráncigálni halott közönyéből? Jó szava, szép teste zászóit hiába lobogtatja, nem kuszik fel hozzá figyelmé semmiképp?

Feje felett a kékség egyre sulyosbodott. Szédült a vére heves csapkodásától, ami a lelkét is keserü mélységek felé cibálta. Genosz igazságok zsugorodtak a szívére és szerette volna ezeket a férfi arcába vágni, hogy befelhőzze vele műmeszeséget, ahogy fölötte néz a moszatos parton nyüzsgő életek fölött.

Talán megérzett valamit a férfi a lány fojtó haragjából, mert a konvencionális formák egész árját hagyta kihasználatlanul ebben a szándékolt kettesben. — mert egyszerre a lánnyra nézett.

— Mit néz?

— Magát nézem.

— És mit lát rajtam?

— Nem sokat, a nap alapos munkát végeztet a bőrén és a trikója vonalai harmonikusok... mit láthatok magából többet, amikor a kabinjában levet-közte összes jellegzetességeit.

— A lány érezte, hogy nincs igazza a férfinak. Tudta, hogy ruhájából nem láthatja meg azt, hogy mincs kilizetve. Es nem látta meg, hogy egész héten száz dinár sem jut konyhapénzre és hogy már fél év óta abból élnek, amit eladogatnak és hogy már alig van valami komolyabb érték a házában a jobb időkől. Nem láthatja meg ruháján azt sem, hogy a dühig felfokozódott kényszer számára a gyors ferjhezmenes, mert az az éhber, amit az irodában keres, nem elég rendes öltözködsre sem és így él-mie nem cél, nem jóvó, mulik az idő, kopik a szépség és egyre jobban gyengül a lehetőség „szerencsét” csinálni.

A férfi mérnök, jó állásban, a lány mértékén a szerencsét képviselte.

— Láthat felöltözve is este a Vadászokúrtban.

— Este nyolc órakor megy a vonatom. A lány ajkába harpott. Az esére biztosan számított, most elmegy, talán sose látja viszont, pedig Buzásné mondta, fogja meg.

Tehetelenségében ismét hátradobta magát és lecsukta szemét, amely belenedvedesedt a keserűségbe.

Egyszer, csak egyszer lehetne öszintén, merészen beszélni — gondolta és hirtelen vadul dobogni kezdett a szive. Valami végős elke-seredés taszította, hogy ugysa mindegy, tegyen kockára mindent. Érezte, hogy hábaváló most már ezzel a férfival szemben a formák illedelmes sővényébe kaspakodnia. Pedig biztos talajt kell szerzenie min-

A visszatérés éneke

De gyakran villant a kurta szó: Nem! s mindig is csillaggal ugratta a taktust a dobban, erszényemben soványan lapult a tagadás gyűrött bankója s fizettem vele a vak pénztárosnál, ahol más a bizalom filléréit csörgeti

a vágyak térképén mindennap új várost, új folyót kerestem, ujjam sohase csapott a falura, amelynek Vissza a neve,

az állomás harangja nekem mindig háromszor harmat jelzett, vonatom lefelé sohase ment,

a bocsnát istenfalokrát tartogattam, émelegős vénasszonyvirágnak s csak a legmegvetettebb ellenségemet gyáztam meg vele.

Most megbocsátok önmagamnak is.

Az őrház homlokán kettőt kondít a harang.

A tépelt térkép örvényes zöldelésén egy névtelen falu karikája orsózik: talán a szülőhelyem,

a tagadás bankjegyét csuszítottam a vak kufárnak s ő a bizakodók zengő ezüstpénzéből számolta elem a visszajáró összeget.

Őt esaltam meg s lám magam csalódtam,

de mire észrevettem, már késő volt,

piros hegedűk aranyfonala szállt a réti napsütésből, de egyszer esett a vörv s fekete hullaszaggal most halotti induló reperi a fehérén patogó delet,

a visszatérés bus barkaágas éneke.

Pedig már bizonyos voltam: itt a fekete győzelem!

Jóság? nevettem. Szív? nem szerettem. Rokon? nem ismerem.

Kin? vállat vontam. Gög? porba dobtam. Alázat? sárban hagytam.

Társ? untatott. Emlék? elhagyott. Vád? hallgatott.

Jelszó? elfeledtem. Bűnös? fölmenttettem. Artatlan? bünt kerestem.

Közöny? más is zuhant bele. Szó? hallgattam vele. Testvér? nem mentem vele.

Gyom? élni hagytam. Virág? nem ápoltam. Botlás? mást akartam.

Halál? nem én rendeltem. Elét? nem én rendeztem. Mentés? én nem kérdeztem.

Ember? elnéztem fölötte. Isten? elnéztem alatta. De zengő vigasz volt, magamnak gyónó káröröm, mikor elhaladtam a mezelen fájdalom előtt, mint a legendás lévita,

ezért valaki még úgy lehet lakolni fog!

En a kezem se mostam, hisz a kardot, tóvist már készen itt találtam, s a véré is ki-ki magával hozza, hogy értelmet találjon a váró, kész szóra: gyötörtem,

szívemmel is csak az idő futott, a fehér ház elmaradt magától,

Most egyszerre előtűnnek a másokom meg nem siratott redők,

kopott, rongyos jóságok megkeresem a régi mintához: hátha még telik belőle egy szivre való,

csodálatos az öröm, csodálatos a szenvedés, estém nem épen betegem, de nyelvékkel játszik a láz,

az égen megint új aranygallér, a csücske szinte sűt, s a sok tejjű pattogatott kukorica: csillagok, foszló fű szagát sodorja feléjük a temető,

bent a kemence háta sápadtan fehéredik, a gyermek nyoszoróg föle talán a jövőbe sejt,

Sokszor megtörténik, hogy az ember levelet kap s nem tudja hirtelen hogy kitől. Ismerős az irás is, ismerősen cseng a levélíró neve is, mégis időbe kerül míg rájön az ember, hogy tulajdonképpen ki is az illető. En így voltam a multkor. Kapok egy levelet. Természetesen azonnal feltépelem. Először is egy eljegyzési lap hull ki a borítékból: „Beke Boriska és Sass György eljegyezték egymást.” Azt biztosan tudtam, hogy a lányt nem ismerem. De a fiu neve ismerősnek tűnt fel. Hirtelen azonban még sem tudtam, hogy ki az. „Sass György — gondolkoztam, ismerős de mintha azelőtt nem így hívták volna. Sass György kissé idegenül hangzik.”

Próbáltam variálni a nevet: Sass Gyuri... nem jó... Gyurka... hopp, meg van... Sass Gyurka. Ez az, Ezt a fiatalembert, ebben az összeállításban már ismerem. Hát hogyanne ismerem a Gyurkát! Hiszen, mint gimnazisták egy teljes évig együtt laktunk. Ő érettségire készült, én a hatodikát jártam. Most már tisztán emlékeztem Gyurkára. Eppen ezért az eljegyzési lap nagyon meglepett. Mert nagyon jól ismertem emberemet bizonyos tekintetben. Különös fiu volt. Rakoncátlan, semmivel meg nem alkuvó természet. Semmivel sem volt megalégedve, semmit sem hagyott helybe. Utálta a megszokott életformát és az emberekbe beidegződött hétköznapiaságát. Hogy úgy az egyik, mint a másik, hétfőtől vasárnapig dolgozik, mindig egyformán, vasárnap azután pihen, szórakozik. Meglátogatja a rokonokat, ismerősöket s azután esetleg beül egy bécsi-szelelszagu vendéglőbe egy pohár sörre és két székifire. Gyűlölt minden megszokott dolgot és formáságot. Mindég a rendkívülit kereste, szinte erőszakosan.

Igy volt a szerelemmel is. Folyton udvarolt, folyton másnak. Legalább is én azt gondoltam, hogy udvarol. Ő azonban tagadta mindenegyes alkalommal.

Egyszer ki is robbant. „Mondtam már százszor, hogy én nem udvarolok. És pedig azért nem, mert mindenki ezt csinálja. Ha akarod tudni, én csak kereselek. Kereselek egy lányt, aki nem olyan, mint a többi. Nem úgy jár, nem úgy beszél. Akinek a kopogása nem hallatszik mikor jár, hogy eszembe ne jusson, hogy cipője van, ami talán szorítja a lábát. Nem beszél csak úgy, hogy én halljam. És nem sokat, hogy ne mondjon közönségeket. Csak lát, érez és lélegzik. Csak engem lát és érez és csak nekem lélegzik. Olyan mint egy fehér márvány-szobrocška. Tiszta, halk, nem látszik rajta, hogy él, mint más ember. De meleg puha és hajlékony.”

— És akadtál már ilyenre vagy csak ehhez hasonlóra is? reszkiroztam meg a kérdést.

— Még nem. De annak az ideje is el fog jönni. És az úgy dördül majd belém, mint a villámcsapás. Mert a szerelemnek, az én szerelmemnek úgy kell jönni, mint a villámcsapásnak. Váratlanul és perszelesőn. Mert az udvarlás csak az összeszokáshoz vezet. Két ember megtanul egyformán beszélni és egyszerre lélegzeni. Megértik egymást és azt hiszik, hogy en a szerelem.

Villámcsapás

Már akkor kételkedtem, hogy Gyurka valaha is megtalálja a keresett ideált. Kissé hóbortosnak tartottam őt magát a nézetével együtt. Nem hittem, hogy találni fog olyan nőt, akinek a kopogása nem hallik s aki úgy beszél, hogy csak Gyurka hallja.

Sok idő mult el azóta és én már félig-meddig el is felejtettem barátomat. Azt se tudtam éle, végzett-e? Most, hogy a levelet kaptam tőle, jutott eszembe mindez. Mivel a levelet kaptam egyáltalában nem felelt meg annak a véleménynek, amit én Gyurkáról alkottam, mindamellett örültem, hogy nem itéltem helyesen. Mert tudtam, hogy valaminek történni kellett, hogy Gyurka eljegyezte magát. Tudtam, hogy nagyon szereti Boriskát és örültem a boldogságának.

A levélben Gyurka meghívott egy pár napra magához. Mert, mint írta, én mindig olyan jól megértettem őt és most is szeretne elbeszélgetni velem. Természetesen, mihelyt szerelt eljuthattam elutaztam hozzá, mert furt a kíváncsiság, hogy mi történhetett vele. De, hogy őszinte legyek, mégis inkább Boriskára voltam legjobban kíváncsi.

Baranya valamelyik távoli kis zugában lakott és bizony alig tudtam ráakadni az eldugott kis fészekre, mert az érkezésem nem tudattam vele. Nagyon elcsodálkoztam, hogy Gyurka itt, ezek között a hajlottgerincű kis házak között feneklett meg. De hát ő mindig a rendkívülit kereste.

Egy gyereket megkérdeztem, hogy tudja-e hol lakik Sass György.

— A tanító ur? válaszolta — hát az iskolában. — A tanító ur? Hát Gyurka tanító lett? Hogy lett ő tanító? Hiszen váltig azt hangoztatta, hogy bányamérnök lesz. Mi történhetett ezzel az emberrel? — És hol van az iskola kis ücsém? kérdeztem tovább a gyereket.

— Ott van ni — az a sárga ház a tulsó ódalon. Csakhamar elértem a kaput és benyitottam az udvarra. A kapunyitásra egy nekem háttal álló alak megfordult. Gyurka volt!

Szervusz! szervusz! harsogtuk mind a ketten s angolosan háthaveregettük egymást. „De megemberesedtetél!” „De te is ám!” „Már vártaalak nagyon.” „Mert nem értesítettél!” Ilyen és ehhez hasonló felkiáltások közepette tuszkolt befelé a szobájába és anélkül, hogy kérdeztem volna, azonnal mesélni kezdett. Mint a boldogságtól csöpögő emberek általában szokták. Ugy látszott, hogy tényleg nagyon várt rám, vagy valakire, hogy mesélhessem.

Elmondta, hogy három évig volt egyetemen, külföldön, de nem tudott semmire sem haladni. És, hogy ott is olyan közönséges volt minden, hogy semmi sem érdekelt. Végre aztán megunta azt a meddőséget s hazajött. Várt, várt, maga sem tudta mire. De valami rendkívüli. Villámcsapásra. Egy szer egy újság akadt a kezébe. Egy pályázati hirdetmény akadt meg a szeme. Egy kis egyház kántortanítót kerestett. Megpályázta és megválasztották. Konkurencia nélkül. Így került ide.

— Jó, jó — szóltam — ez mind szép, de hol találtad meg az ideálot? Hogy és hol akadtál rá Boriskára?

— Itt?
— Itt?
— Igen, itt.
— És ki az a lány?
— Allami tanítónő ebben a faluban.
— És mondod Gyurka, — de ne sértődj meg — szép?

— Csodaszép. Különben majd meggyőződhetesz magad is, mert itt lesz nemsokára. Minden délután fűrődni szoktunk a Drávában. Nincs messzire.
— Aztán még beszélgettünk egyről-másról, öröla és énrolam. En nagyon kíváncsian vártam Boriskát. Végre cipőpogás hallatszott a folyosón. Gyurka felugrott és kinyitotta az ajtót. Boriska jött. Vékonypézúti kis barna lány. Egyáltalában nem márványszobor. Meglepődve állt meg az ajtóban. Kosárcáját zavartan himbálta. Gyurka sietve elintézte a bemutatást. Jelenlétem láthatólag zavarta s félszegen húzódt meg a divány szélén. Később nekimelegedett s beszédessé vált. S az uton, mert fűrődni mentünk, már ő beszélt legtöbbit. Hogy ma nagyon finom uzsonna lesz, mert Bicionétől kapott egy csirkét és tíz tojást, azt rántotta ki uzsonnára. Uhorksalátát is csinált hozzá. Igaz, hogy az

Valaki visszanézett

Régen történt.
Éppen tavaszt ütött az öreg életóra. A Sijeme még fehéren csillogott, de a Tuskanácson már zöldbe borultak a fák.

Künn sétáltam a Zelenzájban. Kezemben könyv. Tanulni szerettem volna.
Nem ment sehogyszem. Befelé indultam a városba. Keresztül vágtam az Illicán, a Zrinjevácon. Egyszerre csak az állomásra értem.
Furcsa. Miért jöttem én ide? S akkor juttott eszembe, hogy én várok valakit. De miért éppen most jöttem ide, hiszen öt mindig várom? Külömben is tudom, hogy sohasem jön.
Perronjegyét vettem. Egyik vonat a másik után futott be. Mindenki a vonathoz szaladt. Csak én álltam. Itt-ott csókolóztak. Fiatalok. Biztosan már réggen látták egymást.

Érdekes. En is már régen láttam valakit. De hozzám nem jön senki. Miért is jönné?
Lassan-lassan rikkultak rikkultak a vonatok. Megkérdeztem hány jön még délután.
Valaki azt mondta most jön az utolsó. Bécsből.
Már jött is. Gyorsvonat volt.

Valahogy könyvezni szerettem volna. Mit is várok? Vagy talán más is így van? Csak vár, vár, egyszer aztán megújja. Hazamegy. Örökre hazamegy.
Valaki a vonatból hordárért kiáltott. Onkéntelenül összerendeztem.
Ismerős hang volt. Nagyon ismerős. Nem is mertem felnezni. Nehogy csalódjam. En már ugyanis sokat csalódtam. Külömben is biztosan tévedek.

Ó ugysem lehet. Akire én várok, most a svájci hegyek között jár. Nem egyedül. Mert én csak addig volam jó, míg mások nem jöttek.
Ilyenek az emberek. Mindig újra vágnak. Ha az új rosszabb is. S azt mondják ez az örök emberi

idén az uborka a nagy szárazság miatt keserű, de mégis sikerült egy párat kiválogatni. Aztán mivel a cipő nagyon szorította a lábát, levelek között mezt-lábra.

— Jaj, de jó így — kiáltotta és előreszaladt a fűben.

— Ugye aranyos? — szolt Gyurka.

— Kedves — válaszoltam. Csak még mindég nem tudom, hogy milyen rendkívüli dolog történt, hogy beleszerettél?

— Hát tudod — szolt Gyurka — jó családból való lány. Itt a faluban egymásra voltunk utalva és három év alatt nagyon összezoktunk. És aztán elég jómódu, az édesapja a szomszéd faluban lakik, husz hold földje van és Boriska az egyetlen gyereke. Az öreg beteges, nem sokáig vízi már. És tudod...

— Tudom, Gyurka, tudom. Hát igen ez érthető is. Okosan gondolkoztál. Közben azonban rémesen megharagudtam barátomra. Olyan szépen elterveztem ugyanis, hogy egy szép szerelmi históriát írjak róla. A bányamérnök és a márványzó szerelméről és a Gyurka miatt egy ilyen hétköznapi dolog lett belőle.
Nánássy Károly

törvény. Előre és sohasem vissza. Pedig néha de jó lenne visszanézni!
Ami ott van az minden szép. Minden kedves. Most elmúlt.

A hang most már erősebben kezdte követelni a hordart.

S ekkor éreztem először, már jó régóta napsugarat. Nem bitam tovább várni. Most már biztos volam. Odarohantam.

Valaki kinézett az ablakon. És nevetett. Öszintén. Szívből. Kinyújtotta kezét. Egyszerre mindkettőt. S amit még sohasem tettem, megcsókoltam. Ő csak nevetett.

— Maga még mindig ilyen gyerek? — Nem szóltam semmit. Csak a könyvemet vágtam zsebre.
Ujra felnéztem. Aranyzóke haját simogatta éppen. Aztán rám nézett.

— Mondja miért nem fogja a csomagomat? Látni hogy nem jön senki. —
Eliszégyeltem magamat. Felszaladtam a kocsiba. Két csomagját kicsit táncolyva hoztam le. Ő csak nevetett.

— Hova megyünk? —
— Hát én igazán nem tudom kihez jött. Hol lakik az ismerőse? —
— Megmondjam? Vlaska 46. —
S újra nevetett. A szeme is. Kéken.

Valami most már bennem is mosolyogni kezdett. Autóért rohantam. A lakásomat mondtam be a söfornék.

Este az operában tiltunk. A Carmen volt műsoron. Fenn tiltunk a balkon utolsó sorban. De azért nekünk volt legszébb az előadás. Legálább is nekem. Tőle nem kérdeztem. De nem is kellett.
Néha megszorította a kezemet. S nevetett. Mindig

csak nevetett.

A halalmotivummal ijedten nézett rám. De csak egy pillanattig. Behunyta a szemét. Megkereste a kezemet.

Tudtam, most valamiről gondolkozik. Meg is akartam kérdezni. Nem mertem.
Nem illett volna.

A szinpadon Don José lótt egyet a sziklafalról. Michaela tünt fel.

Kis kosárral kezében.

Ugy éreztem mellettem is Michaela ül. Csak kosár nincs a kezén. Talán énekel is. Csak nem hallom. De érzem.

Mikor kijöttünk, csillogott a szeme. Nem sokára már az Astoriában tiltunk. Cigány mellett. Tiszai nőtök szoltak. Csak hozzánk. Ő csak hallgatott. En is. Kár lett volna minden szóért.

A nóta mindenül mesélt. Helyettünk. Szépen. Hallani!

A kanyargó Tisza partján ott születtem... Amitőa asszony jettél... Nem megyek el a templomba, mi-kor téged esketnek... Mít susog a fehér akác... De egyszer észrevettem valamit. Elfordult és egy könnyet törtölt le.

Nem értettem az egészet. Miért jött? Most, amikor már a más asszonya? Szerettem volna beszélni hozzá. Nem engedett. Könyörögre nézett. Láttam, hogy fáj neki valami. Tréfálkozni kezdtem. Nevetett, kicsit kényszeredetten, de mégis. Mint egy rossz színész, akinek így kell tennie, mert másképpen nem fizetik.

Másnap delelőt sétálni mentünk.
Azt hittem, majd most fog mesélni. A Mirrogojra szerettem volna hívni. Nem akart. Azt mondta fél a szomorúságtól.

Inkább felmentünk a Mosinszkijeván a Tuskanacra. Néha visszanézünk a városra. Ő nem nagyon akart. Végre fenn voltunk.

Lefényképeztem. Egyszer. Tízszer. A képen is csak nevetett. De csak úgy mint előző este a cigányzene mellett.

Néha leültünk. Kis padokra, ahol csak ketten férünk. Itt-ott hozzám ért a keze. Rögtön elhúzta. De rámmézett. Szinte bocsánatkéréssel.
Akartam mesélni neki. Nem tudtam.

En mindig így vagyok. Mindig elképelem mennyit tudnék mondani. De mikor odajutok, szólni sem tudok.
Már fáj a hallgatás. Bántott. Nagyon. Nem tudtam miért jött? Miért éppen most, amikor minden elmúlt?

Vagy ő is csak vissza akart egy kicsit nézni? Deiben haza mentünk. Ebből után összeesomagolt. Nem mertem kérdezni, hova megy. Pedig szerettem volna mondani, hogy maradjon még egy kicsit.
Mikor kész lett, odajött hozzám. Emlékszem nagyon szép volt.

Arca kicsit kipirult a csomagolástól. Megfogta a kezemet. Megsimogatta.
Láttam, hogy reszket.

Arra gondoltam, talán éppen azért megy el. Megcsókoltam. Homlokon. Éreztem, nem húzza el. Eggett az arca.
Az ablakhoz léptem. Elfordultam. Hogy ne lásson. Autónak intettem.
Az állomáson nem szoltunk egymáshoz. Baszállt.

Érdekes, hogy az ég éppen akkor kezdett felhősödni. Kis fehér kendővel intett, mikor megindult a vonat. Vélletlenül, de mintha mégis akarta volna elejtette a kis kendőt. Megvan még most is.
... Ez régen történt. Akkor még a Sijeme fehéren csillogott, de a Tuskanácson már zöldbe borultak a fák...

Adorján András

Ibolyacsokor, kikelet dombon

Dalba pergő gondolat szirmai a nőnek rákaptak fűre szellő paripáakra s ahol végtelen sírásba csuklott az élet, ktkötött a nő, hogy vérző szíveket hegyezzen szerelmesen.

dalba pergő gondolat szirma: az ének.

Trillának magasba vezető csigalépcsőjén febotorkált az ibolyallat élére pesztidő tavasz szimbóluma és reménytelenségbe kókkadt baktatókat vigasztalt, akinek lelken rongyos csuha

volt a hit, a sovány Jóság,

és a szívre kétszeresen rávező jelen: a Gond és a Nincs valóság,

foléjtük borult vigasztaló szomján emyhiteni — s két élet dombján táplálja egyre a napereji nőtái: az asszony!

Benéz Boldizsár

Téli táj

Van valami csodás varázsa
Enek a fehér téli napnak
Mikor város fölött a hegyek
Zuzmarás, havas sápkát kapnak.

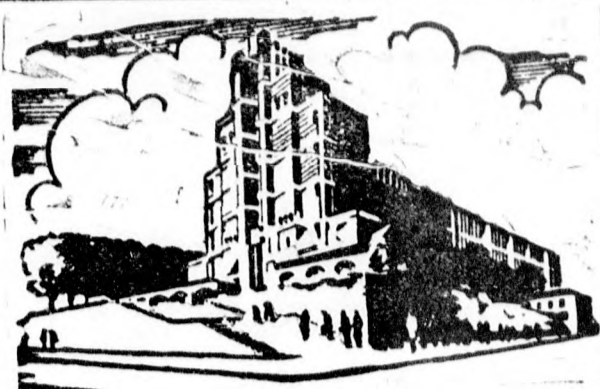
Csillogó szőnyeg fut az uccán
Apró cukorbóddék a házak
S a villánydrónon a verebek
Összebuja remegnek, fáznak.

Sít a nap, mosolyt akar adni
Keringenek itt-ott hópelyhek
S a járókelők vidám arccal
Zöld karácsonytát cipelnek.

Míntha minden csak díszlet lenne
Hőemberekkel téli képen
Örök szinpadon az ég alatti
Csodálatos, szőlián zenében.

Ünnepi díszbor vannak a lák
Roskadoznak fehér kincses alatt
Aztán csendben beköszönt az éj
S homályba tűnnek a színtalék.

Adorján András

200 dinár betéttel — 5,000.000* — dinárt nyerhet!

Ha csak 25 dinárt kockáztat —
a szerencsés véletlen 625.000* — dinárt eredményezhet!

A karácsonyi ünnepek

alkalmából lépje meg hozzátartozóit a beogradi Sz. Vince Egylet

KATEDRÁLIS-SORSJEGYÉVEL

Nyeremények: 2 x D. 2,500.000*-, 2 x D. 500.000*-,
10 x D. 100.000*-, 100 x D. 10.000*-

összesen: 8,000.000.- Dinár!

Főnyeremény: 5,000.000 Dinár

A sorsjegyek árai: 1/1 D. 100*-, 1/2 D. 50*-, 1/4 D. 25*-

Huzás: 1932. május 1-én

Kapható: minden sorsjegyárusnál, pénzüzeteknél, róm. kath. plébániáknál, egyházi és jótékony intézményeknél, stb.
Központi igazgatóság: BEOGRAD, Ulica Jovana Ristića 20. Eladási fiók: ZAGREB, Trg Kralja Aleksandra 8.

Novisad, Futoski put 3. Tel. 23-27. 5481
Remitálás vételkészség nélkül.

RADIO OFNER
legolcsóbb bevételekért
valamint német és angol rádiók

CROSLEY-RADIO
legújabb típusu amerikai vezető marka

Feltétlen SZELEKTIV

Legolcsóbban gyári áron vesz:
férfizoknit, barisnyát, szálkák pullover, lakógyermek részére és mindentelő kötöttáru — mérték után is — az

Első Noviszádi Trikozsgyár Ierakátában
(Bauer F.) Novisad, Futoski put 27
1-a férfizoknik már 10 dinártól!

Figyelem! Figyelem!
Jó és olcsó uzsonna, ebéd és vacsora, kitűnő természetes borok és Dundjerski-sör a

Weber Antal
(volt Maldacker) vendéglőben, Noviszád, Kralja Petra 8. Előzetők felvételnek.

Műköszörüs és finom acéláru üzletemet
Bene Sadarevićeva ulica 26 szám alól
Jelačićeva ulica 3 szám
alá a kiskápolna mellé helyeztem át. Mindenféle műköszörüs munkát, nyomtatást, oló, huzdaráló, nyomdai gépkész. stb. műköszörüsét olcsón vállalom.

MOLNÁR ISTVÁN
MÜKÖSZÖRÜS, SUBOTICA

Gyakorlott tisztviselő
szerb, magyar, német nyelvtudással írodai, ügynöki, raktárnoki, ellenőri vagy hasonló állást keres. Elsőrangú organizátor. Cim a kiadóhíva alban. 5425

Nagyvárosi látványosságot nyújt a

Mignon
cukraszda, hoi legizletesebb reggeli és ebédutáni feketekávé kap SUBOTICA Strossmajerova u. 18. Lipsitz palota

la rózsás fehér burgonya
Vöröshagyma
a legolcsóbb napi áron szállítja:
Gausz János Novisad, Futoski put 68.
Telefon 25-34

Halottaink emlékének megőrzése a legszebb emberi erény!

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű lakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalom. A legolcsóbb kiszolgálás

Lenkey Imre és Fia
"GOLGOTA" temetkezési vállalata
Noviszád, Uspenszka ul. 12.
Telefon 26-90

Ne vegyen cipőt
mielőtt megnézte volna kirakatainkat
Figyelje meg versenyen kívüli árainkat!

Din 50*: Egy pár női atlasz tánc cipő. Elsőrendű minőség
Din 100*: Egy pár női cipő, fekete vagy színes, francia vagy angol sarokkal, a legmodernebb formában
Din 150*: Egy pár női luxus-cipő, lakk vagy antilop, legújabb párisi modell, extra-finom kivitel

Minden egyes cipőnk elsőrendű gyár.mány, e egáns kivitel és kitűnő anyag

„DIKA”
cipőgyár Ierakat Noviszád, Kralja Aleksandra 13 (a Menráh-palotával szemben)

A MI IRODALMUNK

A MI IRODALMUNK

21

Heti rádióműsor

Vasárnap, december 20

Beograd. 9.00: Pravoszláv istentisztelet átvitel. 10.30: Mezőgazdasági előadás. 11: Gramofón. 12: Népdalok harmonikán. 12.30: Hangverseny. 13.30: Hírek. 16.00: Munkásóra. 17.00: Egészségügyi előadás. 17.30: Arszin népdalestje. 18.00: Jazz-átvitel. 18.30: Sporteredmények. 19.25: Előadás a kelet zenéről. 20.00: Énekhangverseny. 20.30: Rádióesevegés. 21.00: Hegedű és esellőhangverseny. 22.20: Hírek, utána hangverseny.

Budapest. 9.00: Hírek, kozmetika. 10.00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 11.00: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2.00: Gramofónhangverseny. 3.00: Dr. Mayer Árpád főorvos: Az Országos Gazdasági Munkáspénztár baleseti sérültjeinek orvosi gondozása. 3.45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: Betlehemekek. Néprajzi közvetítés Szentistván községből. 6.00: Az inflációról. Dr. Bary Agoston előadása. 6.20: Az I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 7.15: Sport- és ügetőversenyeredmények. 8.00: Az elcserejt ember. Színjáték 3 felvonásban. Irta Bónyi Adorján. Utána: Időjelzés. Majd: Az Ostende kávéház szalón-, jazz- és cigányzenekarának zenéje Kalmár Pál énekszámával.

Bécs. 10.00: Orgonaverseny. 10.30: A szerelmi probléma a 20. század német lírájában. 11.00: A bécsi állatvédő egyesület karácsonyi ünnepe. 11.15: Rádiózenekari hangverseny. 1.15: Citeraverseny. 3.00: A gyermek és a gyermekkar. 3.30: Wacek-zenekar. 5.30: Beethoven: C-dúr zongoratrió. 6.30: Ne tessék megállni, tessék tovább menni! Egy ismert adl, meséli és előadja Huber Walter. 8.15: Leon Viktor: Bécsi népénekesek című színműve. 10.15: Korngold-jazz zenéje.

Prága. 7.30: Karlsbadi reggeli hangverseny. 8.30: Gramofón. 9.00: A köztársaság karácsonyfája. 9.20: Gramofón. 11.00: A rádiózenekar hangversenye. 12.00: Harangszó. 12.05: Fuvószene. 1.35: Mezőgazdasági előadás. 3.00: Smetana: Ördög Kata című operája. 5.30: Gramofón. 5.45: Képek Nyugat Amerikából. 6.00: Német leadás: Modern német mesterek Csehszlovákiában, gramofón. 7.00: Mandolin és gitárverseny. 7.50: Fuvószene. 11.30: Tánczene.

Hétfő, december 21

Beograd. 11.00: Gramofón. 12.00: Harangszó. 12.05: Hangverseny. 13.30: Hírek. 16.00: Gramofón. 16.30: Tornaóra. 17.00: Népdalok dudán. 17.30: Ljubisic Dimo könnyű dalokat énekel. 18.00: Délutáni átvitel a Moszkva kávéházból. 19.25: Francia óra. 20: Népdalok. 20.30: A színésznő, Szkecs. 20.50: Hírek, utána a rádiózenekar hangversenye.

Budapest. 9.15: A rádió házi ötösének hangversenye. 12.05: Gramofónhangverseny. 4.00: Asszonyok tanácsadója. 5.00: Milyenek voltak a honfoglaló magyarok. Bartucz Lajos dr. előadása. 5.30: A Weidinger szalónzenekar zenéje. 6.40: Német nyelvoktatás. 7.10: Márkus Lili zongorahangversenye. 7.40: A remetefa. Legenda. Irta zalai Szalay László. 8.00: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. Közreműködik Bodó Erzsé. 9.30: Időjelzés és hírek. 9.45: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból. Közben 10.15: Időjárásjelentés. Utána: Eindrücke von Ungarn. Irta Mustapha jávai cserkész és újságíró. Felolvassa Somogyi Gyula.

Bécs. 11.30: Faltl-zenekar. 1.10: Gramofón. 3.20: A vakok gyámoltató és foglalkoztató székesztendősi intézete. 3.35: Aklosterneuburgi karácsonyi játékok. 4.00: Karácsonyi szokások és tájak. 4.50: Az osztrák női atlétika. 5.00: A Nemes-zenekar hangversenye. 6.15: A feltalálás és a szabadalom. 7.45: Gaudriot-jazz. 8.45: Beethoven: F-moll szonáta. 9.25: Fuvós kamarazene.

Prága. 1.50: Védekezés idegen szabadalmak ellen. 2.10: Gramofón. 5.10: Rádiótanfolyam. 5.30: Gyermekóra. 5.55: Gramofón. 6.15: A munkáscsaládok táplálkozása. 6.30: Német leadás: Zenei kortörténelmi gramofónlemezekkel. 7.15: Balalajka. 8.30: Novik koloraturénekesnő hangversenye. 9.00: Kunc: Hegedű és zongoraszonáta. 10.20: Skruzny: Egy esők a műhelyben, vigjáték.

Kedd, december 22

Beograd. 11.30: Rádióhangverseny. 12.05: Gramofón. 13.30: Hírek. 17.00: Népdalok. 19.25: Német nyelvoktatás. 20.00: A vajdasági diákok tambura-

zenekarának hangversenye. 20.30: A zagrebi rádióállomás műsorának közvetítése. 22.30: Hírek és sport. Utána cigányzene.

Budapest. 9.15: Az I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12.05: A Mándics szalónzenekar hangversenye. 4.00: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. 5.00: A karácsony története. Máté Elek előadása. 5.25: Radics Jóska és cigányzenekarának zenéje. 6.30: Francia nyelvoktatás. 7.00: Stranzky Aranka hangversenye. 7.30: Karácsony augusztusban. Moly Tamás előadása. 8.00: Bécsi operettrészletek. A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Utána körülbelül 10.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Koczé Antal és cigányzenekarának zenéje a Royal-szállóból.

Bécs. 11.30: Geiger-zenekar. 12.40: Gramofón. 3.20: Szólisták hangversenye. 4.15: Barkácsolás. 4.45: Bécs legrégebbi temploma: a Rupprecht templom. 5.00: Gramofón. 6.15: Karácsonyi szokások a falun. 6.40: A modern művészet válsága. 7.05: Torna. 7.30: Popper-Lynkeus 100. halála napjára. 8.00: Bécsi operettrészlet.

Prága. 11.00: Gramofón. 12.00: Időjelzés, gazdasági hírek. 12.15: Gramofón. 1.50: A szolgálati viszony felbontása az alkalmazott alkalmatlansága miatt. 2.00: Szokol-előadás. 2.10: Gramofón. 5.10: A karácsonyünnep és a család. 5.35: Gyermekóra. 5.45: Milyen élelmiszert vigyen a síelő magával. 5.55: Gramofón. 6.25: Német hírek és előadás. 7.30: Pfitzner: A szív c. operája az állami színházból. 10.20: Tánczene az Esplanade-szállóból.

Szerda, december 23

Beograd. 9.55: Népközlések órája. 10.45: Gramofón. 12.05: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16.00: Gramofón. 17.00: A főzés művészete. 17.30: A rádiózenekar hangversenye. 19.25: Előadás. 20.00: Orvosi előadás. 20.30: Énekkettős. 21.15: Hegedűkvintett.

Budapest. 9.15: Szalónzenekari hangverseny. Vezényel Bertha István. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Martin Anna (ének) és Havass Annus (hegedű). Zongorán kísér Polgár Tibor. 3.30: Morse tanfolyam. 4.00: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. 5.00: A Szociális Missziótársulat ünnepi előadása. 6.00: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Operettrészletek. Zenekari hangverseny. Vezényel Vince Zsigmond. Közreműködik Verbőczy Ila. 7.45: Izsó Miklós és a magyar zsáner-szobrászat. Dr. Ybl Ervin előadása. 8.10: Ifj. Sáray Elemér és cigányzenekarának zenéje. 9.00: Odry Árpád előadástje. 9.45: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10.00: A Melles magyar vonósnégyes hangversenye. 11.00: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária szállóból.

Bécs. 11.30: Cerda-zenekar. 12.40: Szigeti József hegedűszámai gramofónon. 1.10: Gramofón. 3.00: Időjelzés, hírek. 3.20: Gyakorlati tanácsok házi-asszonyoknak. 3.30: Utmutatások a gyermekek megajándékozására. 4.30: Fagyöngyágak, természetudományos csevegés. 5.00: Karácsonyi dalok gyermekkar előadásában. 5.45: Jolly Oszkár baritonénekes karácsonyi dalokat ad elő. 6.15: Testi megbetegedések lelki befolyásolása. 6.40: Pótolhatja-e takarékoság a társadalmi biztosítást? 7.50: Bécsi szimfonikusok. 8.45: Pásztorjáték három képben. 9.45: Hírek.

Prága. 11.00: Gramofón. 12.00: Gazdasági hírek. 2.00: Karácsony a családban. 2.10: Gramofón. 6.00: Gramofón. 6.05: Mezőgazdasági előadás. 6.15: Német hírek és előadás: Marek György: A beszélő opera, modern költemény. 7.05: A jelenlegi gazdasági helyzetünk. 7.20: Benes-fuvószene. 8.25: Wiren-Rejman énekesnő dalestje. 8.45: Karácsonyi zene Dvorzsák gyermekkorából. 9.30: Nedbal-émlékóra. 20.25: Színházi hírek.

Csütörtök, december 24

Beograd. 11.00: Gramofón. 12.05: Déli hangverseny. 13.30: Hírek. 19.30: Francia nyelvoktatás. 20.00: A karácsony jelentősége a családi életben. Előadja Vlasics Petar professzor. 20.30: Átvitel Ljubljánból. 22.30: Hírek. Esti hangverseny. 24.00: A zemuni katolikus templom éjféli miséjének átvitele.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik Gröber Sári (ének), Nánassy Erzsé (zongora) és Lux József (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. 12.05: A rádió háziötösének hangversenye. 4.00: Manchen Mariska rádiós-délutánja. Zongorán kísér Polgár Tibor. 5.00: Buday Barna: Gazdakarácsony. 5.30: Karácsonyi hangulat. Dr. Dohnányi Ernő, Székely-

hidy Ferenc dr. és az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 7.00: Gramofónhangverseny. Karácsony estjére való tekintettel a rádió éjfélig műsört nem ad! 12.00: Éjféli mise az Egyetemi templomból.

Bécs. 11.30: Brunner-zenekar. 12.45: Gramofón. 3.25: Mesejáték. 5.00: Hummer-zenekar. 6.30: Karácsonyi elmélkedés. 7.00: Csendes éj, szentséges éj Guber Xaver Ferenc zeneszerző sirjánál. Közvetítés Hallainból. 8.15: A viaszgyertya, Hausmann Manfred karácsonyi története. 8.40: Gloria in excelsis, közreműködnek a volt bécsi udvari zenekar, az állami opera énekkara és a bécsi Saengerknaben kórus. 11.40: A bécsi trombitakar karácsonyi hangversenye. Utána harangszó a Rupprecht templomból.

Prága. 11.00: Gramofón. 12.05: Mezőgazdasági előadás. 12.15: Gramofón. 3.30: Gyermekek zenéinek. 8.00-ig nincs leadás. 8.00: Gramofón. 9.15: Dickens: Karácsonyi ének, Kares feldolgozásában. 9.50: Cseh karácsonyi mise a Megváltó templomból.

Péntek, december 25

Beograd. 10.00: Katolikus istentisztelet átvitel. 11.30: Gramofón. 12.05: Gramofón. 12.30: Déli hangverseny. 13.30: Hírek. 15.00: Népközlési óra. 15.45: Gramofón. 17.30: Könnyű zene citerán. 18.00: Orgonahangverseny. 19.25: Német nyelvkurzus. 20.00: Szokolelóadás. 20.30: A rádió vonósnégyes hangversenye. 21.00: Operett kettős. 21.30: „Legenda”. 22.10: Hangverseny. 22.40: Hírek, utána gramofón.

Budapest. 8.30: Hírek. 9.00: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 11.30: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. 2.15: Gramofónhangverseny. 4.00: Előadás az ifjúságnak. Beszélnek a fenyőfák. Irta és felolvassa Móra László. Utána időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: A Gudimel énekkar hangversenye. 5.45: Barangolásaim Betlehem környékén. Dr. Heigl László előadása. 6.00: Egy óra könnyűzene. Zenekari hangverseny. 7.00: Harsányi Zsolt vidám előadása. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. János vitéz. Daljáték 3 felvonásban. Az első felvonás után: Időjelzés, sport- és ügetőversenyeredmények. Az előadás után: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból.

Bécs. 10.30: Béke a földön. 11.05: A bécsi filharmonikusok hangversenye. 3.05: Wacek-zenekar. 5.00: Karácsony szerte a világon. 5.30: Kamarazene. 6.30: Gépkocsin Indiából Európába. 7.30: Kálmán Imre: A bajadér című operettje. 10.05: Jazz.

Prága. 8.30: Hejda orgonaművész hangversenye. 10.00: Smrecek: A munka szimfóniája, 3 felvonásos rádiójáték. 11.00: Gramofón. 11.30: Karácsonyi dalok fuvósötös előadásában Stiliz énekes. 3.00: Dvorzsák: Ruszalka, 3 felvonásos opera. 8.20-10.00: Bendl: Szent éj c. kantátája. 10.15: Hírek.

Szombat, december 26

Budapest. 11.00: Hangverseny. 12.00: Harangszó. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.30: Hírek. 16.00: Gramofón. 17.00: Jugoszláv népdalok. 17.30: A rádiózenekar hangversenye. 19.15: A nevetés lélektana. 20.20: Átvitel Zagrebból. 21.30: Hírek. Utána jazz-zene.

Budapest. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. 11.15: Görögkatolikus istentisztelet a Szegényház-téri görög-katolikus magyar plébániatemplomból. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. A hangverseny szünetében: Márkus László előadása. 2.15: Gramofónhangverseny. 4.00: Gyermekjátászóra. 5.00: Magyar nóták. Előadja Nagy Izabella és Rác Béla cigányzenekara. 6.15: Római karácsony. Megyeri Ella előadása. 6.30: A Berend szalónzenekar hangversenye. 7.45: A drótostót. Operett két felvonásban, előjátékkal. Az I. felvonás után: Időjelzés, sporteredmények. Az előadás után: Bura Sándor és cigányzenekarának zenéje az Emke kávéházból.

Bécs. 10.00: Szórakoztató zene Hans Heinz Bollmann kamaracénekes. 12.00: Az 1931-es év jelentősebb tehnikai eredményei. 12.30: Wagner: Tannhaeuser c. operája gramofónon. 5.55: Karácsonyi dalok. 6.30: Csillag a betlehemi istálló felett. 7.00: Város és külváros. 7.30: Divatos dalok. 8.15: Schönthan és Kadelburg: A szenátor ur c. 3 felvonásos vigjátéka. 10.45: Dostal-zenekar.

Prága. 8.30: Gramofón. 9.30: Az élet szociális oldala egy sziléziai faluban. 9.50: Gramofón. 10.00: Egyházi zene. 6.00: Német leadás: iVdám jazz-délután. 7.00: Fuvós-zene. 8.00-10.00: Dvorzsák: Szláv táncok a cseh filharmonikusok előadásában a Smetana teremből.

HOL VÁSÁROLJUNK KARACSONYRA?

Női kézitáskák
és mindenféle bőr-árak nagy választékban és a legolcsóbb árakon csak
Dietrich F.
bőr-áru és táskagyárában
Novisad, Trg Oslobodjenja 4.

COLUMBIA
gramofonok és sláger lemezek, varrógépek, kerékpárok és alkatrészek nagy választékban
ARDILLA
Subotica, Strossmayerova u. 16

Nagy karácsonyi szenzáció!
MILUTINOVICS L. és SZLAVKO, Novisad
klarakatalban
Kr. Petra 21. és Kr. Alexandra 12 szám alatt.
Férfi ingek, nyakkendők, férfi harisnyák, bélelt bőrkesztyűk, valamint női harisnyák és kötött árak
Konkurencia nélküli árak!

Női kézimunkák
kész diszszembkendők, monogram, aszurozás, aplikálás. *Előnyomda, kézi- és géphímzés, plüss gombát-huzás, csipke, pamut és mindenemű kézimunka* kellék olcsó árban
NAGYFEJEŐ
KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN
NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2

NE TÖRJE FEJÉT
egy helyen, egy fáradtsággal, kevés pénzért szerezhet be minden
karácsonyi ajándékot
Az ifjuságnak:
Képeskönyvek
Mesekönyvek
Társasjátékok
Építőköcskák
Gyermekjátékok
Ifjusági könyvek
Bélyegalbumok, stb.
Felnőtteknek:
Szépirodalmi könyvek
Levélpapírok
Írókészletek
Töltőtollak
Levelezőlap-albumok
Foto-albumok
Emlékkönyvek, stb.
Kották, gramofonok, gramofonlemezek. A legújabb hangosfilm slágerek kottái 10 dináros árban.
Karácsonyfadiszkekben rendkívül nagy választék!
Vig Zsigmond Sándor
könyv-, papír- és zeneműkereskedése, Subotica, Karadjordjev trg 10. Tel. 57.

LEGNAGYOBB ÖRÖM GYERMEKEI RÉSZÉRE

TIVAR
RUHÁK

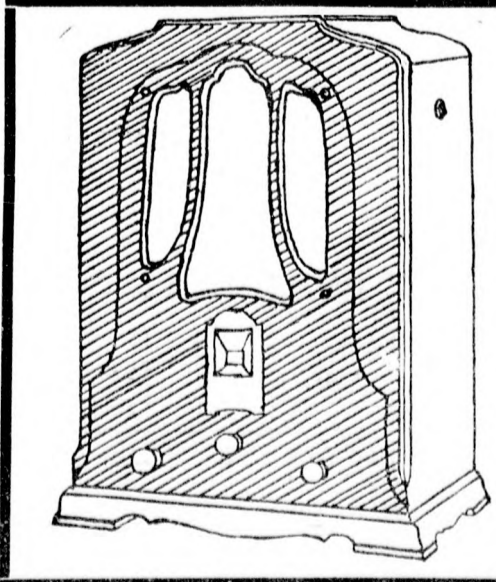
Fűszer és csemege
szükségletét szerezze be
V. KOLARSZKI cégnél
Novisad Kr. Aleksandra u. 1.
Csakis előrengu, friss árú
Friss olasz marónál érkezett. 4481

Legjobb likőrök, konyakok, rumok valamint sziszákai gyógyásványvíz gyári áron kapható
P. Teslić, képviselőténél, Subotica
Karadžiceva 22, Bărăny köz

Elsőrendű ekete és színes ernyők jutánvos áron készülnek
Öz. GERBER JAKABNÉ
Subotica, Szudareviceva 32.
Javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 571

Női kézitáskák,
pénztárcák és necessairek óriási választékban legolcsóbb árakon
Slagernál, Subotica
Aleksandrova ul.

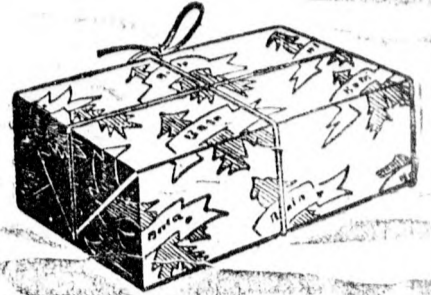
Dió szilvavónai **Feltört dió**
Cataniai narancs, citrom
Karácsonyi cukorkák, szalon cukorkák
Angol, orosz, Brazíliai és kínai **teák** rum és **kávék**
Datolya, Malagaszből, Prunella, californiai szilva, Hollandiai és francia likőrök.
Karácsonylagyertyák. Angol konzervek
Állandóan friss pörköltkávék
Cuba, Ceylon, Cen'ádi kávé, Luxus kávé előnyös árakon beszerezhetők
Klein Géza és fiai, Szubotica
Sudareviceva ul. Telefon 55.

A karácsonyi
hangulat elmaradhatatlan kiegészítője a világhírű
„His Masters Voice“
gyártmányu
eredeti amerikai 7+1 csöves Radio R 7
Legújabb portable gramofon és lemezek
Truppel Béla Novisad
Duna ucca 17. Tel. 26-69
Nagy raktár mindennemű hangszerekben zongorák és pianokban.
Állandó nagy választék tánc-sláger-kottákban.

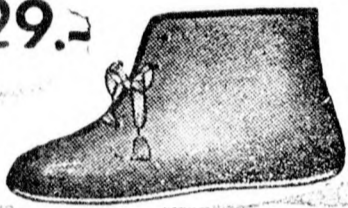
Karácsonyi ajándékok

A karácsonyi ajándékozáshoz használja ki árengedményünket. Eladóhelyeink el vannak már látva téli áruval és készen állnak, hogy gondos kiszolgálással és szakszerű tanácsaikkal az Ön szolgálatára lehessenek.

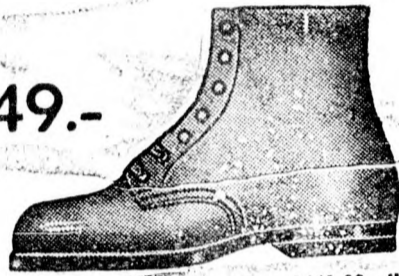
EZER KIVÁNSÁGNAK EZER AJÁNDÉK.

29.-

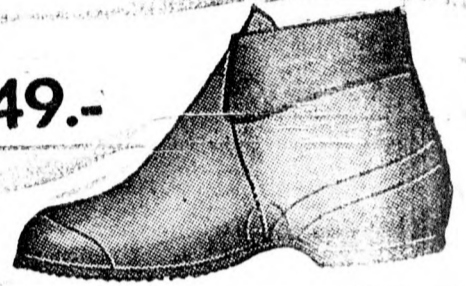
240 cikk
A legkisebb vendékeknek e meleg és könnyű házicipők, puha talppal.

49.-

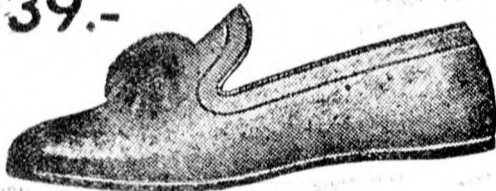
3661-00 cikk
Gyermekcipő Finom box fűzőscipő gumisarokkal. Fekete, barna vagy kombinált színekben kapható.

49.-

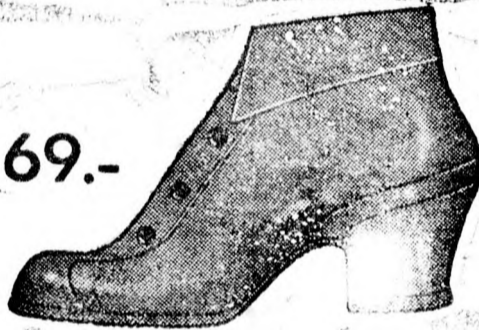
2861-01 cikk
Egészgumi gyermekfelsőcipők bársonyhajtókával és kapocszárral.

39.-

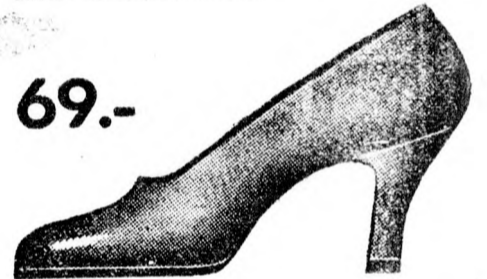
205 cikk
Papucsok Házikabófnak tökéletes kiegészítője. Fekete vagy kék filcből, glott béléssel és cipőszisszel.

69.-

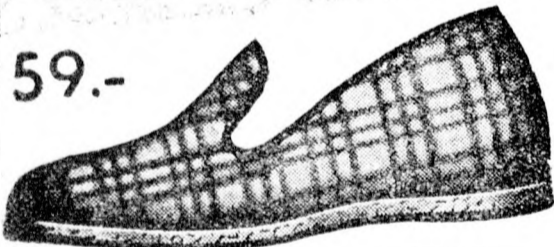
1075-25 cikk
Könnyű és meleg hócipő gumiból; nyugodtan járhat bennük hóban és fagyban, nem veszélyeztetni egészségét.

69.-

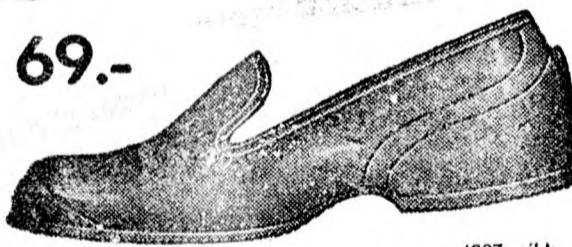
9315-03 cikk
Glottcipők. Körömcipőink alkalmasak úgy a táncos társaságba. Fehér vagy fekete atlanzból, magas sarokkal 69.- din. ért.

59.-

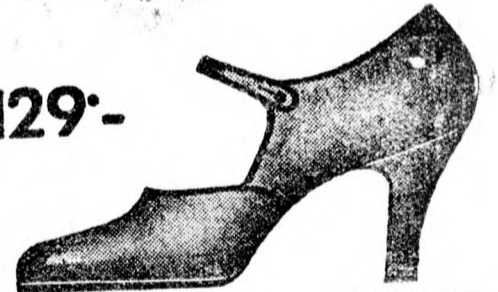
7047 cikk
Otthon hordjon házicipőt, mert kényelmes meleg házicipőben pihenőórait kellemesebben töltheti el.

69.-

6807 cikk
Nélkülözhetetlen az esős időben. Megvédi egészségét és kíméli cipőjét.

129.-

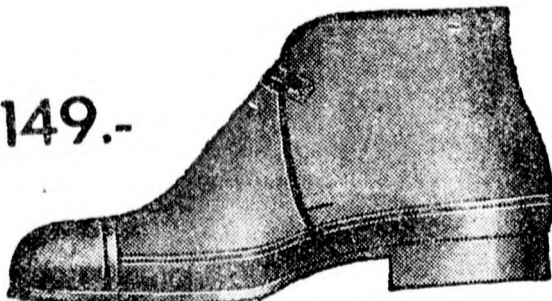
9775-03 cikk
Elegáns atlaszcipők, magas karcsú sarokkal. A fehér cipőket átfestjük estélyi ruhája színére.

69.-

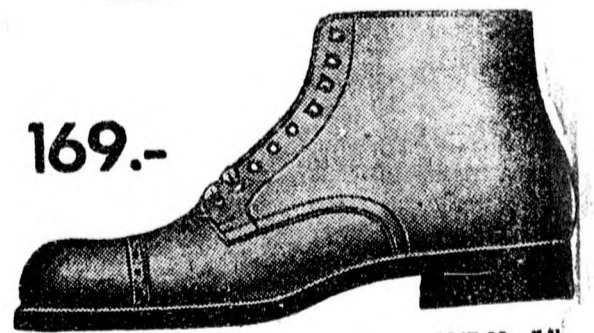
218 cikk
Plunka után édes a nyugalom a mi meleg és kényelmes házicipőinkben.

149.-

3657-00 cikk
E mellőncipőt nem nélkülözhetik azok, akik hivatalosknál fogva kényserítve vannak még a legrosszabb időben is sokat tartózkodni a szabadban.

169.-

3967-22 cikk
Tartós munkacipők boxcalfból, széles kényelmes formában, erős gumitalppal. Nélkülözhetetlen cipők a rossz időjárásban.

A mamának:

Meleg mikádók	Din	39.-
Gabardin-kócipő	Din	69.-
Glott-cipő	Din	69.-
A 3 pár összesen	Din	177.-

A papának:

Házicipő	Din	59.-
Galocsnik	Din	69.-
Cipők boxból gumitalppal	Din	169.-
A 3 pár összesen	Din	297.-

Gyermekeknek:

Meleg filcpapucsok	Din	29.-
Gumi-hócipő	Din	49.-
Fűzőscipő, gumisarokkal	Din	49.-
A 3 pár összesen	Din	127.-

Bata

Az egész családnak 9 pár cipő csak Din 601.-